Kıyısız Gemiler

GÜNHAN KUŞKANAT

Türk Edebiyatı | Roman

DK DOĞAN KİTAP

KIYISIZ GEMİLER

Yazan: Günhan Kuşkanat

Dijital Yayın Tarihi: Aralık 2012 / ISBN 978-605-09-1178-7

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 1 Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / **Faks** (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr/ editor@dogankitap.com.tr/ satis@dogankitap.com.tr

Kıyısız Gemiler

Günhan Kuşkanat

Şükran ve Belgin için...

Bir uçurumun kıyısındaydılar. İki kişi.
"Gerçeği öğrenmek ister misin ?"
"Yapamam."

1

Tepeye yürümek zor oldu, ne çok olmuş çıkmayalı nefes nefese kaldım, iyice yaşlanmışım belli. Baktım aşağılara ağaçlar büyümüş, yayvan yayvan açmışlar kollarını böyle, deniz yine aynı. Yağmur yağdı, bağıra bağıra yağdı sanki, ıslandım. Bu yaşta olacak şey mi olsun bekledim, başka ne işim var uzun uzun baktım, uzun uzun bekledim bir şey olsun... Tuhaf bir bekleyiş bu, ağaçların büyüdüğünü görüyorsun, kocaman oluyorlar böyle, tek tek öldüğünü görüyorsun ağaçların, duruyorsun ayakta öyle dimdik, çatırdıyorsun ama duruyorsun, görüyorsun başka ağaçlar ölüyor...

İçimde koca bir orman var şimdi sessiz. Onun o korkunç avazını da eskisi kadar duymuyorum. Kaç yıl geçti düşünüyorum da şimdi alıştım belki, insan neyi yaşarsa rengine bürünüyor... Ama o bazı geceler geliyor biliyorum. Seslerin kesildiği vakitler, belki sırf o yüzden kurbağaların bile sustuğu saatler, odalarda zavallı hayaleti dolaşıyor... Dün gece soğuktu. Yatağımın başucundan soğuk yarı gölgesi geçti yine, doğrulup üşüdüm, dinledim. Yasin okuyorum huzuru için, Arif Hoca öyle yap dedi. Dedi ya demese bu Yasin işine filan da... Ama duysun işte biri, hem olsun da bir hayaleti varsın dolaşsın, o koca yarım kalmışlığı öyle olmasın. Bir uzağı olsun hayatın, hikâyelerin sonrası, dahası...

Dediğim, öyle koca bir boşluk büyüyor içimde, sessiz sedasız bir eksiklik, başka adı yok. Sonra ortalık iyice sessizleştiğinde, hep değil, böyle hiçbir şeye tutunamadan uluorta kalakaldığım vakitler, tavukları kümese sokmuşsam, oraları şöyle üstten üstten süpürmüşsem, çiçekleri sulamışsam, okunacak bir şey yoksa, yemek de yapmışsam, başka iş güç yoksa yani, içimde ilmek ilmek anlıyorum ki her bir şey yarım, herkes hep eksik... Hava serinledi... İyi ya giy ceketini... Limonun şu kolunu biraz kesmek lazım biçimsiz uzadı, nasıl uzamış öyle o, fark etmeden pırt diye ? Çardağın tahtaları çürümüş... Şu hale bak, eskiden küçücük görünürdü bahçe, şimdi... Tutunmak... Şuncacık otun toprağa tutunması gibi belki o kadar işte, bir de her şeyi unutmaktı istediğimiz, evet buydu. Sonrası yine o boşluktu. Hani

dolar için, unutmak istersin de, tutunmak istersin de, öyle ucu bucağı tam olmak istersin de ne yapsan ya kısa ya eksiksin...

Yemeği yaktık bak gördün mü ? Beceriksiz İhsan, yaşlandın sen iyice... Yenmez bu şimdi, üstten üstten alırım gerisi kalır. Fasulye çıtır çıtırdı tencerede şimdi haline bak... Bu köyde de öyle oldu... Ateşte unutulduk, bilmeden yaşadık, usul usul bittik fasulyeler gibi. Sarı fırtınalar savurdu umutlarımızı, onca şeyle kavruldu eksikliğimiz. Rasim Dayı, Remzi, Yusuf, Arif Hoca, öbürü, öbürüne tutunup avundu, duru aşklar, yürekli kavgalar tutuştu içimizde bilmeyen ne bilsin ? Oysa yaşadık biz, fasulyeler gibi tazecik çıtır çıtır, deli sular fırtınalar gibi gümbür gümbür hayatın akışından aktık... Şimdi üstten üstten alsalar bizi tadımız olur, ama dibimiz kömür karası... Hava lodos yine, pencereleri kapatmalı... Aklımda dolanan bunca şeyden de kurtulmalı belki, insan unutabilmeli... Ama kavrulduysan bir kere, bir daha yeşeremezsin. Unutanlar olur yine de biliyorum ve artık unutanların hikâyesinden geriye, önce aktığı yerde yakan ve oyduğu çukurlukta yıllar süren bir yavaşlıkla soğuyan bir demir damlası acısı, belki sonra belli belirsiz bir iç sızısı ve en sonra yalnızca sıkıntılı havalarda azan bir romatizma ağrısı kalır... Ben unutmadım... Şimdi anlatsan, derdin o değil beceremezsin. Tuhaf bir şey kalır geride, tenceredeki bu şey gibi şimdi, adını diyemezsin, bir şeyin üstüne bir şey birikir ki adı yok... Sussan, çıksan şu Gurbet Baba kayalığına bıraksan ne varsa, belki uçacaksın.

Böyle düşününce, hep onun geldiği ilk günü hatırlıyorum önce, daha doğrusu, bana o ilk tuhaf bakışını. Sonra bir bir her şey geliyor aklıma, öncesi, sonrası her bir şeyin, acısı, tatlısı... Sonra soruyorum: "Başka türlüsü mümkün müydü ?"

O güne kadar iyi kötü gelmiştim işte, merhemi yok ki bunun, yalnızsan yalnızsın işte. Dolaşırsın odalarda, ses seda olmaz. Radyoyu açarsın, çiçekleri sularsın, yemek yaparsın bir heves, canın istemez öyle tek başına. Sonra yakarsın bir sigara, dar gelir oralar, atarsın kendini Rasim Dayı'nın kahveye, iki üç insan sesi duyacaksın, hal hatır soracaksın, sözüne söz diyen olur...

Kıyı köylerinde kış oldu mu bir de, vakit hepten ağır işler ya onun geldiği gün de öyleydi. Ağır ağır bir ikindiydi. Romatizmalarımız fenaydı gene, kapımız penceremiz örtülüydü. Gelen gidenimiz de olmazdı ya sıkılırdık, ama olsun, yine de işte, kahvemizde bizimkilerin dediği gibi n'olicek işte oturup laflarız ağır ağır. Gazeteyi birkaç kere okuruz,

bildiğimiz şeyleri bir daha anlatır en yaşlılar, ağ yaparız, iş olsun işte, radyoda eski zaman şarkıları...

"Dolar yüz bini geçer diyorlar."
"Ne etçen sen doları ?"
"Manisa maçı ne olur Rasim Dayı ?"
"İki sıfır alır."
"Yazdın gene Remzi."

Ocağın oradaki duvardan tık tık saatin sesi gelir, Abdullah Çavuş uyuklar peykede, tespihini düşürür ikide bir. Lakırdılar öyle aynı aynı, bizi hiç şaşırtmadan akşamlara kadar uzar gider işte...

"Remzi boşları toplayıver hadi oğlum."

Ama o akşamüstü, daha bizim ihtiyar şehir otobüsünün homur homur homurtusunu köyün girişinde duyduğumda, daha tavuklar sağa sola kaçışırken, na işte bugün yeni bir şey olacak demiştim kendi kendime. Oldu da. Bir yabancı, bizim eski otobüsle, hele böyle kış vakti geldi köye. Vay ki vay ! Adamın böyle hüpbedenek köye gelişi bir tuhaftı ya, kendisi daha da tuhaftı.

Onu ilk ben gördüm. Daha köyün meydanında otobüs şöyle geniş bir yuvarlak çizip durduğunda cılız akşam güneşi vurmuştu yüzüne. Bizden tarafa dönüp şaşkın şaşkın bakmıştı ya, gördüğü son yerin bu köy olacağını, birkaç gün sonra korkunç şekilde burada öleceğini bilir miydi garip ? Bir çocukluk işte belki, belki hüzün vardı yüzünde. Paltosu büyük gelmiş. O bile tuhaftı. Ellisinde vardı, yorgun, saçı başı dağınık. Ceketimi giyip çıktım.

"Kapıyı kapa İhsan ! Hiç duyar mı bak şuna."

Ona doğru yürüdüm. Beni fark etmemiş gibi davranıyordu, ama benden kaçırdığı gözleriyle de izliyordu ne yaptığımı. Öte tarafa doğru yürümeye başladı. Bir iki adımda yetişip konuştum. Saklamaya çalışsa da ne için geldiğini bilmiyordu, nereden geldiğini de bilmiyordu ya. Olur mu yahu öyle şey dedim içimden. Bir şeyden korkuyordu ya da kaçıyordu.

O kadar çocuk çocuk bakıyordu, o kadar çaresiz görünüyordu ki, bizim kahveye götürmek iyi olur bak dedim, derdini dinlemek lazım gelir şimdi. Benim gibi eski bir öğretmen emeklisini kırmaz ya gelir dedim. Bizim buraları anlattım ayaküstü. Nereye gittiğimize bakmadan yan yana yürüyoruz öyle. Ne sorsam öyle mır mır bir şeyler diyor ama anlamak ne mümkün. Yorgundur da ondandır dedim o zaman, eh ne yapalım sen anlat bakalım İhsan. Anlattım artık aklıma ne geldiyse. Küçük yaz köyümüzü, babadan kalma evimi, küçük bahçemi, yalnızlığımı, emekli öğretmenliğimi... "Gül Öğretmen var şimdi, gencecik daha, o okutuyor çocukları" dedim. Bizim deli oğlan Remzi de ona âşık. Her sabah çiçek bırakır kapısına. Köyde herkes bilir. Hoş görür kız, nişanlıymış hem, bilir ki zarar gelmez Remzi'den. Demedim ama bunları, ne gereği var şimdi.

Utangaç utangaç gülümsüyordu. Yürüyorduk. Bizim buralarda kış pek soğuk yapmaz, ama o gün amma da soğuktu. Üşüyordum, elim kolum buz kesmişti. Kafama da koymuşum ya kahveye gitmeyi, bizim kahveden, orta yeri sobasından, Rasim Dayı'nın çayından bahsettim gelsin diye. Üşüyordu da herhalde, kabul etti. Hopladım sevincimden.

Kapıyı açınca sobanın sıcağı vurdu yüzümüze. Portakal kabuğu atmışlar üstüne mis gibi kokmuş, bir bakarsın ekmek kızartırlar, kestane, leblebi kavururlar, işi olmayana eğlence işte... Birkaç komşum daha gelmiş. Aslında pek kimse olmazdı o saatte. Zaten o mevsimde köyde toplasan kaç kişi olurdu ki. İhtiyarlar tek tek ölüyorlardı artık. Gençler büyük yerlere göçüyorlardı bok varmış gibi, hoş, gene de öyle ya. Bir yazın, aslında baharla birlikte gülüyordu dar sokaklarımız. Sonra kış geliyordu böyle yine, biz de böyle ıslak kediler gibi üç beşimiz sobanın etrafında şundan bundan konuşup daha da ihtiyarlamayı bekleşiyorduk. "Leylekler geldi Rasim Dayı koş" diyorduk kimi zaman, sonra başka bir zaman, "Rasim Dayı leylekler gidiyor gel" diyorduk.

Hep ben konuşuyordum ya o, sonradan alıştığım üzgün gülümseyişle dinliyordu. Arada etrafına bakınıyordu, duvardan sarkan ağlara, çay ocağına, resimlere, çerçevelerine sıkıştırılmış eski kavruk fotoğraflara, tavlaların, okey takımlarının durduğu raflardaki kitaplara, takvime, masadaki gazetelere, ama dinliyordu da. Kalktı bir ara gitti takvimin yanındaki fotoğraflara baktı. Arif Hoca, Rasim Dayı, Abdullah Çavuş, ben... Çınarın altındayız, çınar şimdikinden biraz ince. On yıl kadar önce çektirmiştik hatırlıyorum. Ben biraz daha zayıfım. Böyle Atatürk gibi durmuşum, hepimizin başı sırtı dik. Gülüyoruz makineye, "Bak" diyoruz,

"nasıl en iyi duruşumuzla duruyoruz, saçımız, ceketimiz, içimiz, dışımız düzgün çıksın, güldüğümüz çıksın, dokundurup dokundurup çekiyor hayat ama olsun canımız acımıyor..." Niye öyle uzun baktı ? Akşam oluyordu dışarıda, uzak ara evlerimizin tek tük ışıkları yanıyordu.

"Duman ettiniz havayı gene" dedi Rasim Dayı, fotoğraftaki keçe yeleğini çıkardı.

"Yusuf camı aç azcık !"

Tombalak Yusuf bir şeyler okuyordu gazetede, küçükken daha şişmandı, zayıfladı şimdilerde. O da bizimle böyle otura otura erken yaşlanacak, evlendirelim dedik kaç kere. Remzi'yle akran bunlar. Abdullah Çavuş uyukluyordu. Remzi parmağını soktu Çavuş'un kulağına. "Yapma oğlum !" Uyandı Çavuş, "Ulen Remzi otuzuna geldin büyümedin, diyecem anana bunları bir bir !" Yan yan baktı bana, gülmedim ben, peykede ayak değiştirip çevirdi başını öte yana, "Off Sarıyaylam..." dedi dışarı bakıp, tespihi öbür elinde bu sefer. "Deli bu öğretmen" demiştir içinden, "işin mi yok İhsan Allahını seversen, elin adamıyla tövbe tövbe..."

"Allah ! Çay döktüm buralara Rasim Dayı battı her yer !"
"Yok ziyanı Yusuf ben hallederim orayı artık, sen boşları topla hele bir."
"Başım gözüm üstüne Dayı."
"Üstüne sıçmak lazım senin Yusuf."
"Remzi ! Kaybol len çabuk ! Çok alıştın küfre sen !"
"Üstüme döktü hep Dayı ya !"
"Remzi yürü ! Bak daha konuşturma beni."
"Sıçiim işte !"
"Kapa len kapıyı !"

İyice ısınmıştık, ceketimi çıkardım. O, daha az tedirgin, çayını içiyordu, paltosunu çıkarmadı. "Bu kış aylarında gazete kitap bir şeyler bulur, bir köşede okuruz biz n'olicek işte" dedim. Baktığı raflardaki kitapların çoğunu ben koymuştum oraya, hepsini de okumuştum. Okumayı sever miydi ? Kekeledi. Tüh sana be İhsan, sorma ne soruyorsun istemiyor adam işte ! Adını bile söylememişti daha... Ben severdim. Bir iki kitaptan, yazardan,

şiirden, politikadan konuştuk. Daha doğrusu ben konuştum da o dinledi. Çayla birkaç sigara içtik. "Siz" diye konuştuk. Rasim Dayı'nın menemeninden yedik.

"Gene mi geldin Remzi len ?"
"Soğuk dışarısı Rasim Dayı, üşüdüm bak hasta olurum üzülürsün."
"Ekmek bitti Remzi kap gel çabuk."
"Yusuf gitsin ya !"
"Remzi !"

Rasim Dayı menemeni müthiş yapar. Onun da kimsesi yoktur benim gibi. İşte bir bu kahve, bir de kırk küsur sene evvel diktiği kahvenin gölgeliği evlat yarısı çınar ağacı. Ha bir de üç yaz önce kanadı kırık doğduğundan uçamayan leyleği Osman. "Leyleğe de Osman ismi olur mu Rasim Dayı !" demiştik de gülmüştü... Pek gülmezdi ama. Sanki herkesten sakladığı gizli bir acının kara sarı rengi olurdu yüzünde hep, cesaret edip soramazdık... Anlatmazdı ki zaten. Akşamüstleri, rüzgâr çıktığında bir ara, denize doğru uzun uzun oturur, bakardı. Bizim hiç bilmediğimiz çeşit çeşit balığın, denizlerin, başka başka kim bilir nelerin kokusunu duyardı lodosla bilirdik, bilirdik de, unutmak istediğini daha kolay unutur diye belki, sormazdık...

Menemenin üstüne çaylarımızı da içtik ya, sohbeti koyulttuk. Yalnız, bir soru sordu ki, baktık kaldık öyle birbirimize.

"Şu büyük resimdeki bey kim ?"

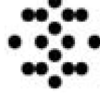
"Hangi bey ?"

"Şu bey. Başka yerlerde de gördüm resmini."

"O bey, Atatürk" dedi Abdullah Çavuş, devirip bakışını öbür masalardan yana. Çayını höpürdetti. "Kemal Paşa da diyorlar." Göbeğini oynata oynata güldü.

Cesaret edip adını soruverdim bir avaz. Sustu. Bir şeycikler demedi. Baktı öyle, ne üzgün baktı. Kaldım öyle masada ben, ne yapayım şaşırdım. Küfrettim kendime, kalkıp birer bardak çay daha koyup geldim ocaktan, laf değişsin diye başka şeyler diyecek oldum, baktım elinde küçük, lacivert bir defter tutuyor. Hiçbir şey söylemeden, baktı öyle. Konuşmadan öylece durduk bilmem niye. Gözlerini deftere indirdi, az biraz bekledi, zor

çıkardığı bir sesle "Okuyun" dedi, zor duydum. Okudum ben de. Yazılar büyük harflerle başlıyordu. Koca koca yazılar.

2

"BAĞIRMA SAKİN OL HATIRLAMIYORSUN KORKMA Bu defterde kendinle ilgili şeyler var. Yazı senin. Sakin oku. Anlamaya çalış."

Aceleyle yazıldıkları belliydi. Karalamalar vardı, bozuk bozuk, başlayıp bitmeden karalanmış cümleler de vardı. Yüzüne baktım hiçbir şey söylemeden çocuk gibi bakıyordu öyle. Korka korka okumaya devam ettim:

"Uyandığımda otobüsteydim, belediye otobüsü. elimde kurumuş kan vardı ceketimin bazı yerinde de vardı. Kimse beni fark etmedi her şey normaldi. yanımdaki kadın bir şeyden çok korkmuştu. Sessiz dua ediyordu bana bakmamaya çalışıyordu. o kadar. Bir şey düşünemiyordum. İlk durakta indim. koştum. Ellerimi cebimde saklarken fark ettim cebimde nereden geldiğini bilmiyorum param var çok var yeter. Hiçbir şey hatırlamıyorum Korkuyorum.

Ceplerimi karıştırdım ama bir şey yok. Karnım çok açtı. ucuz lokantada bir şey yedim acele Lezzet lokantası yanında küçük cami var cafer ağa camii yazıyor orada yedim. Her şeyi yazmam lazım. Önce tuvalette temizlendim sonra yedim. Tuvalette yüzüme baktım aynada tanımadım yemeden önce. Uzun yüzüm var yorgun. seyrelmiş saçlarım var yıkadım ellerimi de yıkadım. Karşıki kırtasiye dükkânında bu defteri aldım. Okurlar kırtasiye lokantanın karşıki.

Şimdi yazıyorum. Küçük parkta. Yaptığım her şeyi yazıyorum bu şehri tanımıyorum. lokantada gazetede okudum. 16 şubat 1996. Gazetede tanıdığım isim yoktu bir tek yüz yoktu. Otobüste uyandıktan şimdiye iki saat geçti. Ben kimim. Kötü bir şey yaptım galiba elimde kan vardı birini

öldürdüm mü acaba. Polise gitmem hastaneye gitmem yakalarlar. Şimdi kimse bana yardım etmez.

Ne yapmam lazım. Hava çok soğuk üzerimde ceket var tek. Yapacak bir şeyim yok. teslim olsam. Ama yok hapse girerim sonra. kötü bir şey yaptım galiba ben kuvvetli olmam lazım. Hapiste bana iyi bakarlar mı hastayım ben. korkunç belki de asarlar.

biraz yazmadan düşündüm. bunları yazdığıma göre aklım yerinde deli değilim ben belki de geçicidir. Düzelirim belki.

uyursam başım ağrıyor şimdi de ağrıyor Nereye gitmem lazım ? bir ucuz otele giderim beni arıyorlar mıdır. Kötü bir şey yaptım mı acaba ben. Karşıki bakkaldan kazan market iki paket sigara aldım. Bakkal mavi önlüklü ufak kır saçlı ufak bir adam. Canım sigara istiyor. Daha önce sigara içmişim demek ki. Saklanmam lazım.

18 şubat 1996

bu otel odasında uyandım. Halıcı otel. Küçük. Yerde. Odaya girer girmez bayılmışım galiba. Başımda şişlik var saçlarımda da kurumuş kan var. Düşünce çarptım herhalde. canım acıyor kusmuşum buralara. Midem fena her yeri batırmışım. hatırlamıyorum. Bağırdım biraz çok bağırdım korktum, aşağıdan birileri geldi her şey yolunda dedim bir şey yok dedim rüya gördüğümü söyledim. Hastayım ben. Beynimde tümör mü var acaba olabilir mi ? Cebimde buldum bu defteri çok önemli. Bu defter olmasaydı önceden ne oldu bilmeyecektim hiç. Başım dönüyor çok fena midem de kötü.

İlk an çok kötü. Defterin en başına kendimi bundan koruyacak bir şey yazdım. Olur olmaz yerde böyle bağırmamam lazım. Olmaz. bir şey hatırlamamak çok kötü zor ama her gün unutmak daha fena bir şey hatırlamadan uyanmak çok fena. Aynada tanımadığım bu yüze bakmak korkunç. Defter 16 şubatta başlamış önceyi bilmiyorum.

Bu otel odasına nasıl geldim. 17 şubatta ne olduğunu da bilmiyorum. Bir günden fazla yerde yatmış mıyımdır olur belki. Belki lokantadaki gazete bir gün öncesinindi. Bugünün tarihini biliyorum ama. eminim. az önce aşağıdan bugünün gazetelerini istedim.

lokantayı kırtasiye dükkânını bakkalı buldum. Sevindim çok. Odayı temizledim çıkmadan önce. Şu anda parktayım. Defterdekileri yazdığım park galiba burası.

Otele uzak değilim fazla Halıcı Otel oda 23. Bakkaldan bir paket sigarayla yiyecek şeyler aldım peynir zeytin ekmek yoğurt otele götürmek için. Yemek için. Adam bana dünden beri nasıl olduğumu sordu. Dünden beri dedi. Dün bakkala gitmişim. Sucuğu nasıl bulduğumu sordu kibardı bir şey bilmiyor. Onu ilk defa gördüm. Dükkâna girmeden önce kafamdaki düşündüğüm bakkaldan başka olduğunu söylemedim. Sucuğu beğendiğimi söyledim iyiyim dedim.

17 şubat dündü. Neden bir şey yazmamışım. Kötü bir şey yaptım sonra kendime söylemedim mi olmaz öyle olduysa fena. Odaya geldiğimde düşmüşüm. Kusmuşum da. Sarhoştum belki.

odamdayım. Akşam oluyor saat alsam param var ucuz saat uyumak istemiyorum. dışarıda beni merak eden biri varmıdır ? Deftere bakılırsa kötü bir şey yaptım ben. Polise gitmem. Cebimdeki param daha ne kadar yeter.

Bu şehirden kaçmak istiyorum ama neden bilmiyorum. otobüsle başka bir yere gitmek istiyorum neresi olursa. bu defteri iyi saklamak lazım. Yaşadığın her şeyi yaz. Hissettiklerini yaz. Bir şeyden şüphelenirsen yaz. Onsuz hiçim. Hiçim hiçim. Şimdi dışarı çıktım. Bir şeyden kaçıyorum. Nereye ?

19 şubat 1996

yine otobüste uyandım. Şu anda saat öğleye geliyor herhalde. Uyandığımda daha çok erkendi. Kolumda saat yok almamışım saat ama zamanı anlıyorum. hatırlamamak çok fena. Alışmak mümkün değil her defasında yeniden. Uyandığım zaman kafam kazan gibiydi boşluktu. Tavana bakıyordum bir şey anlamadım. Etrafıma kötü baktım herhalde. bir çığlık attım sonra bir daha attım. Yolcular rüya gördüm sandılar. Ellerimle ağzımı kapadım. Buna nasıl dayanılır. Yanımda oturan ihtiyar adam şaşırdı baktı. cebimdeki bulduğum bu defteri okudum hemen. Cebimde üç tane kalem buldum. Bir ayna buldum. Kâğıt mendil var. Yüzüm ne kadar yabancı. Yorgun yüzüm. ne kadar yorgun. Ne yapacağım böyle ?

Yanımdaki ihtiyar yüzüme nasıl baktığımı gördü. şimdi bakıyor. böyle telaşla ne yazdığıma okumaya çalışıyor şimdi ama bu zor onun için çünkü çok kalın camlı gözlüğü var göremez. Nereye gidiyorum acaba bilmiyorum soramadım. ama burada olduğuma göre defterde yazdığım otobüse bindim herhalde. Durmadan burnunu çekiyor bu iğrenç bir şey. Hiç bilmiyorum. Üzerimde kalın palto var ceketim lekesiz bunları becermişim iyi. Beceriyorum işte iyi bu bak bu iyi. Ceplerimi aradım otobüs biletim çıkmadı başka şey de yok.

İhtiyara tarihi sordum iyi etmedim. Bir yığın şey sordu. başımın ağrıdığını söyledim konuşmak istemiyorum dedim. Onu sevimli bulmuyorum. Belki her şey başka olsa severdim. Başım ağrıyor çok.

Okudum. Çok telaşlı yazmışım. Bu iyi değil. Telaş yok. Sakin olmalıyım. Hava iyice bulutlandı. Dışarıda geniş topraklar var bereketli. Tek tek uzak uzak evler var. Belki de buralarda yaşayabilirim. Buna yaşamak denir mi ?

Belki uzun zamandır böyle yaşıyordum bilmiyorum. Belki bir yerlerde unuttuğum başka defterlerim de vardır. Belki iyi bir insanım bilmiyorum, belki kötüyüm. Defterimi ilk kanlı ellerimi temizledikten sonra yazmışım, daha kanlı ceketim üstümdeyken. Ama başka yerden bulaşmıştır. Belki çalarak yaşıyordum, birini öldürüyordum kafasını koparıyordum, bıçaklıyordum durmadan belki. Yanımdaki ihtiyar bana sigara verdi. Mola yerinden önce yakma dedi buralara yabancı olduğumu anladı, bende

acayiplik olduğunu anladı. Ne yapsam ? Hatta şimdi bastıra bastıra söylüyor. İyi duymuyorum sandı belki. Bu adamı mola yerinde öldürebilir miyim ? Ya 17 şubatta ne oldu ? Bir hatırlasam her şeyi. Deftere yazmazsın olur biter. Unutmak güzel şey mi böyle olunca. Cebimdeki paralar nereden geliyor ? Ya kanlar ? Onu öldürmenin pişmanlığını hiç duymam ki yazmasam. Hem belki de unutmamak insanların sıkıntısı asıl. Bir şeyi taşımanın ağırlığını unutmamak. Nefretin acısını. pişmanlığı unutamamak. Korktuğun bir şeyi unutamamak.

İhtiyar burnunu çekiyor. Duymamaya çalışmak en iyisi. Aptal gibiyim. Uykum var. Uyumak istemiyorum ama çok uykum var. Hastalığım beni böyle yapıyor. Uyanınca gene olacak. Çok korkuyorum.

Yine yaptı. Bu ihtiyara sinirlenmek neredeyse bana iyi geliyor. Önümdeki koltuğun arkasındaki fileye sıkıştırılmış gazeteleri şimdi fark ettim. Otobüse binerken almışım herhalde. Okumuşumdur. Ama şimdi yine oku.

Gazetelerin ikisinde İstanbul'da birkaç gün önce öldürüldüğü sanılan bir adamın resmi var. Adam bıçakla doğranmış. Dokuz bıçak darbesi. Başka gazetede öldürülmüş bir kadın gördüm. Belki 17 şubatta. Ben daha şehirdeyken o küçük otel odasında yere düşmeden birkaç saat önce belki. Mola yerine giriyoruz.

uyandım. Otobüste. Aynı otobüste. Uyanınca yaşadığım şaşkınlığımı artık yazmam. Defterimi aynamı kalemlerimi buldum. Okudum. otobüste herkes deliyim sanıyordur. Yanımda ihtiyar yok. Birkaç yolcuya sordum moladan sonra otobüse binmedi dediler aslında benim bunu bildiğimi söylediler. Otobüs biraz beklemiş hatta onu biraz aramışlar bile. Hatırlamıyorum. Okuduklarım beni korkutuyor. şüpheleniyorum. Korkunç. Onu öldürmüş olabilirim.

Bu cümleyi yazmadan önce bir iki dakika düşündüm. Defterde yazılı değil molada sonra binince ne oldu yazılı değil. Neden tek kelime yok. hiç inmedim mi ? Mola yerine giriyoruz yazmışım ama belki indim çünkü o

binmemiş bildiğimi söylediler. Otobüste insanlar yavaş yavaş toplanıyorlar galiba varacağımız yere geldik. Gözlerini benden kaçırıyorlar ama bana baktıklarını biliyorum. Böyle suçlayarak bakmaları fena sinir bozucu. Birazdan ineceğim onu öldürmüş olabilirim.

Şimdi bu şehrin hemen dışındaki terminaldeyim. Bir şeyler yedim, tuvalete gittim tuvalette kendime baktım. Bekleme salonu gibi yer var oradayım. Ellerinde bavullu telaşlı insanlar var. Birbirini tanıyan öpüşen konuşan insanlar var. Karşıki camda yansımı görüyorum zor tanıdım kendime el salladım tanımak için. Benim de annem vardır.

Yaşıyor mudur ? Çok üzgünüm anne. Beni seven sevdiğim yüzleri olan insanlar vardır. Evim. güzel güzel şeyler. unuttuğum için çok üzgünüm. kendime uzaklığım. bu halim. şimdi ağlıyorum. Güzel bir müzik çalıyor bir yerden. Keman çalıyor incecik sesi var bakıyorlar gitmem lazım.

buradaki insanlar arasında dolaştım yoruluncaya kadar. Bir bankta oturup düşündüm. Şimdi iyiyim. Burası büyük. fazla kalabalık şehir. çok kalabalık. Daha güneye karar verdim daha sıcak belki deniz kıyısında sakin bir yere bir küçük kasabaya gitsem iyi orası. Orada güvenlikte olurum. Herkesten uzak olurum, küçük bir kulübe yaparım. Yaşarım. Balık tutarım satarım. Belki iyileşirim de. İyileşmek hatırlamak mı ? Düzelirim o zaman. Terminalden hiç ayrılmadan bir şeyler yiyip hemen gitmeye karar verdim. Kahverengi paltolu koyu yeşil ceketli adam hep bana bakıyor. Bıyıksız siyah saçlı. Belki polistir.

gideceğim yeri tarif ettim. biraz garipti ama buradaki insanlar tuhaflıklara alışık. Sonunda beni bu küçük eski otobüse bindirdiler. Çatalköy'e gidiyorum şimdi. Şehirden uzaklaşıyoruz iyi."

3

Yazılar burada bitiyordu. Dosdoğru her şeyi yazmıştı adam işte. Şimdi benden bir şey bekliyordu. Değişiklik istiyordun İhsan, al sana değişiklik. Susuyordum. Ne dersin şimdi ? O yüzüme bakıyordu öyle. Otobüs bu sapa köye kış günleri haftada bir iki kere uğrar. Biz, üç beş köylü, gelen gidenle laflarız biraz. Böyle bir şey beklemiyordum ki ben. Sohbet etmek istemiştim azıcık o kadar. Korkuyordum, ona yardım etmek de istiyordum. Bakıyor yüzüme adam. Otobüsten inince kafasını kaldırıp bizim geniş köy meydanına baktığında da, yüzünde bu, saf insanların çocuk ahmaklığını görmüştüm. Daha o zaman sevmiştim onu. Konuşmak için yürümüştüm. Başka tarafa yürümüştü, komikti, bir şeyden korktuğu o kadar belliydi ki. Garibandı, yorgundu. Şimdi duruyordu öyle masada. Anlayacağımı bekliyordu garip, yardım edeceğimi umuyordu.

"Üzülme sen beyim" dedim, "bakarız çaresine" dedim. Biraz düşündüm. Anlattım arkadaşlara da. Gel de çık işin içinden. Ah be İhsan, ne edersin şimdi ?

"Ne ederiz Rasim Dayı ?"
"Gariban kalakalmış orta yerde."
"Yusuf ! Ne biçim çay ulen bu ? At sidiği gibi !"
"Doktor demedi miydi Çavuş Dayı ?"
"İhsan, hiç mi hatırlamaz bu şimdi yahu ?"
"Üç tane ederim o doktordan ben."
"Düüt !"
"Remzi bak diyecem anana ha !"

Biraz daha konuştuk, ne yapabileceğimizi konuştuk yani. Saatler sonra, masada portakal yerken, aklıma deli deli bir şey geldi.

Olmayacağını biliyordum da bir umuttu benimkisi işte. Ona çare olsun derken aslında kendimi unutmaktı istediğim, şimdi düşününce anlıyorum...

"Belki" dedim, "biz bir oyun oynasak, yani bu kahvede hepimiz senin gibi hatırlamadan yaşasak, seninle beraber, senin gibi... Sanki burası hepten öyle bir köymüş gibi, her sabah kahveye geldiğimizde boş boş gelsek, isimlerimiz olmasa, birbirimizi ilk defa görsek, ocak orta malı olsa, evler, tarlalar, dükkânlar, hayvanlar orta malı, isteyen kapısını açık bulduğu evde uyusa, yani uyur gibi yapsa, kadınını ilk defa görse, ilk defa sevse..."

"Olur mu canım öyle şey ?" dedi köşeden Recep. Homurdandılar.

"Sen de âlemsin yani Öğretmen, karıları nasıl ilk defa ?.." deyip göbeğini hoplata hoplata güldü Abdullah Çavuş.

"Bizim de pişmanlıklarımız, acılarımız, özlemlerimiz olmasa, ha, ne dersin ? Olamaz mı yani ? Hem böyle olunca sen de o kadar üzülmezsin."

"Olur" dedi. Nasıl olsa her gün yeni bir hayatı deniyordu. Her gün hayatın bir yerine tutunmaya çalışıyordu nasıl olsa.

Masamıza uzak oturan birkaç köylüm vardı ya, onlar da öyle bön bön bakıp, böyle telaşla neyi konuştuğumuzu anlamaya çalışıyordu. Onlardan da saklamadık. Onlar da oyunun bir parçasıydı zaten. Dilimin döndüğünce anlattım olanları, yapacaklarımızı. Nedense en çok da Rasim Dayı sevindi bu oyuna. Hopladı be yahu ! Hepsini ince ince konuştuk.

"Yarın sabah oyun burada kahvede başlayacak."

"Esasında bütün köy oyun yeri değil mi Öğretmen ?"

"Birbirimizi dışarda görsek de tanımayız."

"Ocakçı, Rasim Dayı değil artık."

"Çayı kim yapacak be ?"

"Erken gelen demleyecek."

"Öyle yapmak lazım gelir."

Kapılar açık, isimler yoktu, kimse birbirini tanımayacaktı, dünü hatırlayan kimse olmayacaktı.

"Haydi hayırlısı bakalım."

Yorgundu. Onu eve götürdüm. Köfte vardı dünden az. Onu ısıttım. Makarna da vardı. Sonra yaktık sigaraları, birer kadeh rakı içtik. Peynir kurumuştu azıcık, "olsun varsın" dedik. Buraya geldikten sonra olanları, oynayacağımız oyunu defterine yazmasını, ama yazısı bitince defteri bana vermesini kibar kibar etraflıca dedim. Oracıkta yazıverdi bir şeyler. "Sabah deftere bakarsan olmaz" dedim. Yorgundu, yoksa cacık filan da yapardık, belki daha otururduk, çay demlerdik. Yatmak ister dedim şimdi.

"Ben odayı göstereyim."

Yazdıklarını bana vermeden önce bir söz istedi. Kolay değil, geçmişiyle tek bağıydı yazdıkları. Oyun bozulursa, bir şeylerin tuhaf olduğunu anlarsa yani, fazla uzatmadan defterini verecektim. "Tamam" dedim.

"Banyo burası."

İlk gecesi kolay olmadı. Karşılıklı iki odada sessizce sabahı bekliyorduk. Saatler kolay geçmiyordu, sabaha neler olacağını bilmiyordum, kendime bile söylemiyordum ama korkuyordum. Deniz bağırdı durdu. Kudurdu sanki. Zar zor uyudum sonra. Gecenin aralığında sonra, uykumun en tatlı yerinde ansızın, içimde her şeyi yırtan korkunç bağırışıyla uyandım. O geceden sonra hiçbir şey bir daha eskisi gibi olmadı benim için. Yıllar sonra bugün bile bazı geceler, derin uykularımın zindanlarından çıkıveren, beynime yapışmış yara gibi kurtulamadığım uğursuz, zehirli bir avazdı o.

Odasındaki aynayı kırdığını duydum, defteri yanında yoktu, sığınacağı bir geçmişi yoktu, öyle kalakalmıştı. İşte oyun burada başlıyordu zaten. Yalnız değildi, ben de öyleydim. Onu taklit edip ben de bağırmaya başladım. Karşılıklı kapılarımızı açıp birbirimize abuk sabuk sorular sorduk. Ceplerine bakıyordu, nerede olduğunu anlamaya çalışıyordu. Ben de baktım cebime. Ben umurunda değildim, tuzağa düşmüş bir hayvan gibi sağa sola saldırıyordu, böğürüyordu, ben onu taklit ediyordum. Sonra yalnız olmadığını anladı. Bu onu rahatlatıyordu bunu görüyordum. Bütün oyun bunun için oynanıyordu ya işte ! Evin içinde dolandık biraz, pencereden dışarı baktık, nerede olduğumuzdan mevsimden bile haberimiz yoktu.

Adımız, bir yüzümüz, dünümüz yarınımız yoktu. Onu daha iyi anlayabiliyordum artık. Oturduk, daha doğrusu biraz oturmaya çalıştık, ama deli danalar gibi huzursuzduk. "Şimdi sakin olalım, sabah olunca çıkarız dışarı anlarız" dedim. Odalarımıza kapandık, tak tak dolandı odada duydum hep. Sabah ışıyınca çıktık.

Sokaklarda etrafa bakınıp öyle acele acele yürüdük, kaçışan tavukları tekmeledi ne günahı vardı şuncacık tepeli tavuğun, şaşırdı hayvancağız. Kahveyi ben biliyordum ya, sanki tesadüfen, numaradan o sokağa, sonra hüp diye kahveye sokuverdim onu. Herkes rolünü iyi oynuyordu. Daha kapıda, Rasim Dayı aptal aptal sırıtıyordu sanki o değilmiş gibi. Çok geçmeden birkaç köylüm daha gelmişti. Bir telaş ki ne telaş, herkes abuk sabuk sorular soruyordu. Önceleri ona belli etmeden gülenler de olmuştu ya neyse anlamadı. O ilk dakikalar geçtikçe ama, cevapları kimsenin bilmediğini anladıkça yani, durulduk biraz.

Fısıl fısıl konuşuyorduk artık. Oynadığımız oyunun derin kuyusuna şimdi düşüyorduk asıl. Vay ki vay... Her şey eksik eksikti. Biri çay demlemeyi akıl etti nasıl olduysa. Bekledik. Azıcık sonra, çaylarımızı içerken, herkes gibi ben de içinde olduğum yalnızlıkla üşüyordum. "Sobayı yaksak mı Rasim Dayı ?" demek geçti içimden sustum. Kalkıp kendim yaktım, susuyorduk, konuşacak laf bulamıyorduk. Halbuki unutmak istediğimiz her şeyi unutmuştuk ne güzel. Eski pişmanlıklarımız yoktu, kimseyi özlemiyorduk, nefretlerimiz kimseyeydi. Yine de korkuyorduk. Hiç tanımadığımız bir yere gitmişiz gibiydi unutmak. Konuşmuyorduk. "N'olicek şimdi ?" diyordu Çapraz'ın Süleyman Davut Reis'e gözleriyle. "Ne bilem" diyordu Reis kaşlarını kaldırıp. "Beklicez gari" dedi Recep alçak sesle, dua eder gibi, ölecek bir hasta bekler gibi ciddiydi. Susuyorduk. Bekledik. Bir şey olacakmış gibi bekledik. Onu asıl şimdi anlıyorduk. Bu benim için başka bir yenilgiydi. Oyun işe yaramıyordu. Hopbini hopbini gülüyordu Abdullah Çavuş, "Şu büyük fotıraftaki bey kim ?" dedi önce, sonra "Karıları ilk defa..." Boyun devrilsin İhsan dedim kendime. Bu içine tıkıldığımız kapanda daha fazla kalmak boşunaydı. Oyunu bozdum.

Ona konuşmadan defteri uzatıverdim. Tereddütle önce deftere sonra bana baktı. Okumasını söyledim, geçmişinin bir kısmını bu defterde bulacağını söyledim. Biz, eski pişmanlıklarımızın, acılarımızın yaşadığı tanıdığımız sokaklara dönüyorduk gari artık, öteye gitmeye korkuyorduk. Okuması bitince sessizce ağladı. Seyrek saçlarını okşadım... Rasim Dayı,

senelerdir onu tanıyanların alıştığı yorgun sessizliğiyle, kimsenin bilmediği yenilgilerinin ona bağışladığı ağrılı dinginliğiyle çayları tazeledi...

O gece eve dönünce kuru fasulye pişirdim ona. Geceden akıl edip basmıştım. Çobansalatası yaptık bol bol, salatayı o yaptı, pek beceremedi ama olsun, denmez şimdi. Fasulye de pek güzel olmuş, kırmızıyı da bastık içine, turşu da vardı... Fasulyeyle rakı mı içilir demedik vurduk birer tane, ne yaparsın o da âdetten işte... Keyfimiz biraz yerine gelmişti, odasındaki ayna kırıklarını beraber temizledik, başka odadan büyükçe ayna getirdik bu sefer. Yanına defterini, kalemlerini, küçük aynasını da koyduk bir güzel. Huzurla uyuyabilirdi. Yarın ben burada olacaktım, "Ben" dedim, "İhsan."

"Yarın, sana da isim buluruz."

Ortalığı topladım biraz, bulaşıkları yıkadım, bıraksan kokar. O ikinci gece az daha rahat uyuyabildim.

Sabah, bağırış değil de, uzun, acıklı bir inilti duydum, ağıt sanki. Ağlıyordu. Odasına girmedim. Yazılarını okumasını bekledim sabırla, sonra dışarı çıkmasını...

Bir saat kadar sonra çıktı. Artık ağlamıyordu. Beni ilk defa görüyordu, baktı, "Günaydın İhsan Bey" dedi. Başka bir şey demedi, önüne baktı gülümsedi azıcık, ne desin garip. Ben de gülümsedim...

Sabah hava başka bir güzeldi. Kahveye geldiğimizde, Rasim Dayı can dostu çınar ağacının altına üç masayla sandalye atmış, ortalığı çoktan süpürmüş, huysuz ama tatlı yüzü yine asık, ilk dem çayların buğulandırdığı camları siliyordu ağır ağır. Köylülerim çoktan oradaydılar, Recep, Çapraz'ın Süleyman, Abdullah Çavuş, Davut Reis, Yusuf, köyün delisi Remzi, Arif Hoca, hepsi bizden gelecek hayırlı bir haberi bekleşiyorlardı az biraz da. Konuştuk onlarla, ona birlikte isim bulduk. Adı "Mehmet Bey" olsun dedik, oluversin dedik yahu, bizim köylü oluversin dedik. Artık her gün olanları rahatça hiç sıkılmadan burada, bizim aramızda defterine yazabilir, sabah benim evimde uyanır, kaldığı yerden yaşardı. Bu olmayacak bir şey değildi ki. Ona burada birkaç küçük iş verebilirdik. Böylece para da kazanabilir, isterse ilerisi için küçük planlar bile yapabilirdi, böyle yaşanabilirdi. Bu sabah eski kayıkhaneye bakan tahta masamızda ılık poğaçalarımızı yerken o ilk defa gerçekten gülüyordu, evet gülüyordu. Ortalık tütün, poğaça, portakal, ıslak bez, taze çay kokuyordu.

O günden sonraki birkaç gün her şey yolunda gitti. Ne yemekler pişirdik, ne yemekler... Aslında her akşam aynı yemeği yese hatırlamaz ama olmaz, ayıp. Yapılır mı yahu adama öyle ? Onu her geçen gün daha çok

seviyordum. Sabahları duyduğum o uğursuz avazlarına alışıyordum, kahveye girerken kapının oralarda dolanan Kırık Osman'ın hikâyesini soruşuna, hep aynı merakla, şaşkınlıkla dinleyişine alışıyordum artık. Belki o farkında değildi ama, kuru fasulyeye bayılıyordu. Koca kavanoz turşuyu bitirdik yahu, tansiyonum çıktı bilmem kaça... Onun sevdiği şeyleri biliyordum, kahvaltıda gül reçeli seviyordu, yürümeyi de seviyordu. Güneşin bol olduğu saatlerde şöyle kıyı kıyı yürüyorduk, köy yeri nedir ki, her yerini yürüsen bir saatini almaz, aralardan dolanıp geliyorduk. Kayıklara, ağlara, ağaçlara, küçük küçük evlerimize, denize bakıp bakıp bir şeyler yazıyordu, sonra dönüp bana gülümsüyordu. Ne güzel gülümsüyordu. Mutluydu burada belki. Ama içinde, sinsi bir ağrı gibi zaman zaman çoğalan bir şüphe olduğunu da biliyordum. Bir gün ansızın, kahvede portakal yerken yine, öyle durup dururken, ondan korkup korkmadığımı sordu. Beni öldürebilirdi, o katil olabilirdi. Güldüm, hiç böyle bir ihtimal yokmuş gibi "Hadi ordan" dedim, "hadi be sen de" dedim ona, hiç korkmadığımı söyledim. Aslında korkuyordum. Geceleri gizliden kapımı kilitliyordum. Uyumak kolay olmuyordu Allah biliyor. Bazı geceler saatlerce odasında dolaşıyordu, tak tak sinirli ayak seslerini duyuyordum. Ayak sesleri kesildiğinde, odamın karanlığında bana doğru kımıldayan karaltılar görüyordum. Ayetülkürsî'yi okuyordum. Bazı geceler ter içinde uyanıyordum, kapıya arkam dönük durduğum zaman saç diplerimde, ensemde, na şuramda yakın nefes gibi ürperti oluyordu hep. Av tüfeğim yatağımın altındaydı, son günlerde gazeteler öldürülmüş bir ihtiyardan hiç bahsetmiyordu, ama korkuyordum.

O gün kahvede ona yeni şeyi teklif ettim. "Yeni bir defter yazmak" dedim. Uzun uzun anlattım. Eğer içinde hiç kötü şey olmayan yeni bir defter yazarsak, geçmişi kendimiz istediğimiz gibi, yeniden yazarsak senin anlayacağın yani, o zaman böyle acısı, pişmanlığı korkusu her neyse, olmazdı. En güzellerinden defter dedim be yahu ! Herkes gülüyordu halime. Defter yine İstanbul'da başlayabilirdi, ama bu yeni deftere "kötü" şey koymayacaktık.

Yeni defteri, yine otobüste, biraz daha eski tarihten başlayarak yazdık, biraz buruşturduk önce. Köylülerim, bize yardım olsun diye, belki de kendi hatıralarını değiştirmek istedikleri için bilmiyorum, hoş hatıralarla yeni bir hayat kurdular onun için. Defteri, cebinde hiçbir yakını olmadığını belgeleyen resmî bir kâğıt buluşuyla başlattık. Sonra bu kâğıt ve bu kâğıtla ilgili diğer bağlantılar, küçük bir sakarlıkla suya düşecekti. "Tüh yahu !"

dedik, güldük yazarken. "Nasıl da düştü bak !" dedik. Böylece arkada bıraktığı yakınları için de üzülmeyecekti artık. Kimsesi yoktu ki. Defteri gülümseyerek yazdı, bir yığın komiklik anlatıyordu yazılarında. Bazen değişik tarihlerde değişik kalemler kullanıyorduk, belli olmasın. Çaylar, sigaralar arka arkaya höpür höpür daha keyifli içiliyordu. Herkes, başına gelen komik şeyleri azıcık da abartarak, taklitlerle, hoplaya zıplaya, fıkra gibi anlatıyordu. Rasim Dayı neşeliydi, hiç görmediğim altın dişini üç defa gördüm gülerken, sadece çok keyifli zamanlarında çıkardığı nargilesini fokurdatıyordu. İçerisi ışık ışıktı, mis gibi muhallebi kokuyordu.

"Muhallebiler soğumadı mı Rasim ?"
"Sabret az daha Çavuş."
"Ver sen öyle yahu !"

Abdullah Çavuş'u çevirdi gene bizimkiler, keyifli olunca yaparlardı bunu, kızdırıp söyletiyorlar askerlikten, gülüyorlar bir yandan. Âlem adam şu Abdullah Çavuş. Muhallebisini kaşıklıyor.

"Dayı ne olmuştu ki bu Nurullah Çavuş'la aranda senin ?"
"Herif kafayı takmış bana ne olursa benden biliyor yahu !"
"Kaç sene geçmiş be Çavuş Dayı unut gitsin."
"Görürdüm ben seni yeseydin onca dayağı zırtapoz !"
"Karısı abayı yakmasaydı sana olmazdı bir şey."
"Yok yahu öyle şey, öyle sanıyor işte kıskanç pezevenk."
"Nasıldı şu senin 'Nurullah duası' Dayı, hani askerdeyken edermişsin ?"
"Arif Hoca duyarsa kızar şimdi."
"Bu kadar duadan sonra ölmüştür belki senin Nurullah, değil mi Abdullah Çavuş ?"
"Ölmez o imansız." Kâsesinin dibini sıyırıyor bir güzel.
"Etsen ya şu duayı gene Çavuş Dayı !"
"Olmaz şimdi, sokmayın günaha beni gene."
"Hadi be Dayı, et hele sen."
"Elhamdülillah
Ölsün Nurullah
Kalsın karısı
Alsın benim gibi birisi

Kızların sürüsüyle
Her gün birisiyle
Gezmek nasib eyle Yarabbi. Amin.
Oldu mu ?"
"Yaşa sen Çavuş ! Yusuf ! Çek oğlum çayları !"
"Bir muhallebi de bana versen ya Yusuf !"

Durmadan gülüyorduk be ! Artık tut tutabilirsen Abdullah Çavuş'u, biz de anlattık durduk aklımıza geldikçe, bir güzel de yazdık defteri. Mehmet Bey daha bir alışkın, daha bir huzurlu bakıyordu. Ağır ağır akşamın karanlığına açılıp kapandı kahvemizin kapısı. İçerisi bir ılındı bir soğudu. Komşular varıp evlerine yiyecek bir şeyler getirdiler, biber dolması ısıttık sobanın üstünde. Ne güzeldi... Hep hatırlamak isteyeceğimiz kadar güzeldi...

O gece, yeni defterini başucuna koyduğunda, galiba günlerden beri ilk defa rahat rahat uyudu. Ben dolandım biraz bahçede geç vakit. Çardakta oturup bir sigara yaktım, ne olacak bu iş böyle ? İşte o sıra karanlığın içinde bir şey kımıldadı. Karşı ağacın kuytusunda bir şey. İyice karanlık, "kedidir" dedim, bir daha kımıldadı, ürperdim. Baktım bir adam oturuyor ağacın dibinde, bana doğru bakıyor, baktım iyice.

"Hayırdır Remzi ?"
"Hayır diyelim hayır olsun İhsan Amca."
"Bir şeye mi üzüldün oğlum sen ?"
"Bir tek ölüme çare yok değil mi İhsan Amca ?"
"Elbet oğlum."
"Üzülmeyeceğiz değil mi ?"
"Üzülmeyeceğiz oğlum."
"Hadi kal selametle İhsan Amca."
"Demedin Remzi sıkıntını."
"Boş ver İhsan Amca."

Gitti deli oğlan, karıştı karanlığa, sever böyle gece gece dolansın. "Hay deli oğlan, neye sıkıldı kim bilsin" dedim. Bu oğlan boşuna etmez bu lafları diye aklıma gelmedi hiç. Ne zaman böyle lafı dolandırıp dolandırıp ölüme hastalığa getirse, başımıza olmadık işler... Kapısına gidip "De hele Remzi,

ölecek mi bizim oğlan şimdi ?" Diye ağlayanlar olduydu. Ya döner bakardı Remzi, bir şeycikler demeden öyle başını biraz yana eğeltip bakardı, ya yürür giderdi tepelere, bir şeycikler demeden. Bir kaval öttürürdü tepenin uzağından, biz artık hayra, iyiye yorardık gidişini, bakışını.

"Olmayacak bir şey inşallah."

Sigaramdan şöyle efkârlı bir nefes aldım ki birden, kümesin üstünden bir koca baykuş şöyle kara kara gelip oracığa konuvermez mi az öteme ? Öyle bir bakış baktı ki vay ! Dondum kaldım. Göz açıp kapayana uçuverdi dağlara doğru, kanatları kocaman kara kara kayboldu. Baykuş görmek uğursuzluktur derler, ölüme haberdir derler. İnanmam ben. O zaman da inanmamıştım. Hayır olsun demiştim. Çıktı işte. Ne bilirdim...

Sabah uyandığımda artık alıştığım avazını, iniltisini duymadım. Hayırdır inşallah dedim gene. Varmadım yanına, odasından çıkmasını bekledim. Çıktığında saat dokuza geliyordu. Benim kahveye gitmemi istedi kibar kibar, yüzünde çözemediğim bir keder öyle kara bir leke gibi... O birazdan gelecekti öyle dedi. "Bulurum kahveyi ben" dedi, ayrıntılar notlarında vardı nasılsa. Yalnız olmayı istediğini düşündüm. Olur ya adam yalnız kalmak istiyor be dedim kendime. Boynun altında kalsın İhsan, olmaz desene !

İçimde bir sıkıntı "Peki" dedim, malum oldu herhalde. Gittim kahveye, aklımda sorular, "Hayır olsun bakalım" diye diye kahvede her zamanki masamızda oturdum bekledim. Komşular yalnız gelişimi yadırgadılar, ama nedense şimdi bilmiyorum, onlar da bir şey sormadı, olacak işte... Onu gördüğümde üçüncü çayımı içiyordum. Elinde beze sarılı uzun bir şey, hızlı hızlı kahveye doğru yürüyordu. Çınarın dibine gelince durdu. Bağırarak dışarı çağırdı beni. İki kere adımı bağırdı. Korktum. Elim ayağım kesildi.

"Gitme İhsan, dur hele !"

Hiç konuşmadan çıktım, kapıya, sandalyelere tutuna tutuna... Bezi yere attı. Koca tüfek ! Yatağımın altındaki av tüfeğimi bulmuş nasıl bulmuşsa ! Vay ki vay, vuracak işte ! Kanım çekildi. Yapabileceğim bir şey yoktu, ben ne yaptım ki dedim. Vuracak beni işte gördün mü bak dedim. Çekecek

şimdi. Çekti ! Sanki ağır ağır patlayacak mermi göğsümde. Patladı. Hiç ses duymadım. Kıpkırmızı bir şey akacak. Aktı. Bir kaynar bulut geçti içimden kırmızı... Birkaç metre önünde çaresiz diz çöktüm öyle, vuracak işte, yok başka yolu ! Bana bakıyordu. Yere attığı bezin içinden, kayıkları bağlamak için kullandığımız uzunca bir urganı çıkarıp çınarın iki büyük kolundan birine attı, bağladı. Öyle duruyordum, gözünü benden ayırmıyordu, hiç görmediğim kederleri gördüm yüzünde. Ağacın altında duran sandalyeye çıktı. Tüfek elindeydi. Boynuna geçirdiği düğüm önceden hazırdı.

"Adım Mehmet değil İhsan Bey" dedi, sesi başkaydı. Birkaç metre ötede kahve kapısında duran Rasim Dayı'ya, oralarda dolanan Kırık Osman'a, köy meydanının ötesindeki bulutlara, belki daha uzağa baktı. "Mehmet olmak için artık geç..." dedi. Sonra sustu.

Hatırlıyordu. Hepimiz etrafına toplandık. İp boynundaydı. Tüfeği çenesinin altına dayadı. Yapma yahu dedim sesim çıkmadı. Gözlerinde, tetiği çekmeden önceki son bakışında, her şeye koca inançsızlığını gördüm. Yapma. Çekti. Kuşlar uçuştu çınarın dallarında. Beyni, hiç sevmediğim bir kırmızıyla dallardan aktı. "Oy !" dedi Rasim Dayı... Öylece baktık ona. Sallantısı duruncaya kadar bekledik, sonra indirdik yavaşça. Jandarmaya haber vermedik.

Rasim Dayı, evlat yarısı çınar ağacının o kolunu ertesi sabah kesti. Akşamüstü lodoslarında daha uzun bakar oldu bizim bilmediğimiz denizlere... Biz, göçememiş leylek artıkları, na şu baltalanmış ağaç kadar sessiz soğuttuk acımızı. Yaralarımız üzerimizde kurudu. İsyansız alışıverdik onlara da. Eski acılarımızın, pişmanlıklarımızın yaşadığı bu tanıdık sokaklarda, kendimize mahcup taşıdık yeni yaralarımızı, unutmak isteyip unutamadık.

4

İnce bir yağmur serpeledi birkaç gün. Buğulu ıslak camların arkasında gazetelerimizi okuduk akşamlara kadar. Rasim Dayı arada bir camları sildi. Kimimiz uzaklara baktı uzun uzun, camlarda suların oyunları aktı. Hep öyle olur ya, tatlı rehaveti çöktü ıslak pencere önlerinin. Pervazların çürük tahta kokusu, toprak kokusu, ıslak bez, ıslak tütün kokusu karıştı. Yavaşça sandalyelerinde küçülenler, kalkmış ceket yakalarının kuytusunda uyukladılar. Dışarıda renkler değişti, eski şarkılar çaldı radyoda, tavlalar şakırdadı, bir iki el pişpirik çevirdiler. Uzun sessizlikler oldu. Sonra kesik kesik ihtiyar öksürükler, sonra birdenbire sigara dumanı. Uyuklarken hep tespihini düşürür ya Abdullah Çavuş, bütün ihtiyarlığıyla çömeldi peykelerin altına arada bir, düşen Rum işi zeytin tespihini aldı, oturdu peykeye, çekti cigarasından.

"Off Sarıyaylam, gene yaylayamadım seni bugün de..."

Gözünü kırpıştırıp baktı uzaklara çipil çipil. Umursayan olmadı pek.

"Neredeydi bu Sarıyayla Çavuş ?"
"Ne etçen sen ? Dümbük !"

Aynı sobada aynı kestane, portakal kabuğu kokusu, öyle hiçbir şey olmamış gibi... Rüzgâr esti. Dalgası efelendikçe denizin, bir iki odun attı Rasim Dayı emektar sobasına. Sıcağına verip sırtımızı sıcacık çaylarımızı içtik. Konuşmadık pek.

İşte böyle bir günde işi gücü bırakıp gitmiş Muhtar bir bir demeye. Gazetenin birinde bir şey okuyup telaşlanmış. Başımıza bir iş gelir diye, korkusundan aramış jandarmayı öyle dedi, kızdık biz. İyi adamdır da korkmuş işte. İhtiyarladı artık, belki ondan. Koşa koşa, topukları kıçına

vura vura hem de, gidip jandarmaya haber etmiş. Sabahına kalktık ki vay vay vay... Jandarmalar doluşmuş köye, polisler, komiserler, sordular da sordular.

"Niye buraya gömdünüz de haber etmediniz ?" dediler. "Helvasını da kavurmuşsunuz, duasını da yapmışsınız, oh" dediler. Kızdılar bize. Mehmet Bey'i aldılar yattığı yerden. Asıl adı Fikret'miş. Orada bile rahat vermediler. Onun defterlerini de aldılar benden. Sonra çekip gittiler, biz kaldık öyle.

Kırkı günüydü. Öğleüzeri tam. Yok, öğleyi geçmişti. Usul usul poyraz esiyordu, mutfakta işim bitmemişti daha, içeriden hırkamı giydim, mutfağa gittim gene, tencereyi kaldırdım, sabunlu bezle sildim oraları. Mevlit yapacaktık akşama, Arif Hoca okuyacaktı. Ben, daha sabahtan bir güzel giriştim işlere. Zeytinyağlı sarma yaptım asması çardaktan. Biraz sonra gene bir gürültü oldu. Bahçede tavuklar bağırıştı. "Ne oluyor be" dedim, "sarmanın kokusunu duyan geliyor, daha şimdi kaptırdık Recep'in oğlana üç tane !" Sonra baktım biri kapının camını tık tıklıyor. Hayırdır inşallah dedim kalktım, bizde öyle kapı filan çalmazlar. "İhsan Hoca hey ! Yokmun evde ?" deyip dalıverirler içeri. Uzun boylu, incecik bir hanımdı kapıdaki. Koyu yeşil bir elbise vardı üzerinde, yaşı benden büyükçe. Başörtüsü yoktu, şehirdendi, elinde küçük bir yol çantası vardı. Elim ayağıma dolandı. Söylene söylene gelmiştim kapıya, üstüm başım uygun değildi, elimde mutfak beziyle çatal vardı...

5

Uygunsuz zamanda gelmiştim. Onu o kadar mahcup görünce birdenbire anlamıştım bunu, olacak iş değildi. Münasebetsizlik etmiştim. Önce Muhtar Bey'le görüşüp sonra usulünce gelmem gerekirdi, ama öyle olmadı işte. Otobüsten inince sahilde yürümüştüm biraz, hava güzeldi, güneşi özlemiştim. Öyle kayıklara, denize, denizin kokusuna yakın yürümüştüm. Tepelerden aşıp denize inen çam kokusunu duymuştum. Sahilde renk renk taşlarda şıpırdayan yorgun küçük dalgacıklar, dalgaların bittiği yerde midye kabukları, tahta parçaları, bir martı kanadı geçmişti içimden. Kirli yanık yüzlü çocuklar koşuşmuştu. Dalgın dalgın dolaşırken, kapı önlerinden azıcık çekingen bakıp gözlerini kaçıran kadınlar olmuştu, sorunca, "Köşedeki sarı evi geç, demir kapılı bahçeden giriver" demişti o sıcacık sesli kadınlar... "İki katlı, şirin bir ev" diye yazmıştı Fikret. Önüne kadar gelince düşünmeden giriverdim. Bahçesi ne güzeldi, görünce tanımıştım, tıpkı anlattığı gibi Fikret'in, iki bodur portakal ağacı iki köşedeydi. Bir tekir kedi oturuyordu kapı eşiğinde, güneşte, gözleri yumuk. Rüzgâr hafif hafif yüzümüzü okşuyordu, benim, tekir kedinin. Gözlerimizi kırpıştırdık. Portakal, limon çiçekleri kokuyordu. Ahşabı yeşil boyalı bahçe çevirmesinin ardında sıra sıra ortancalar ne güzeldi. Hepsi açmamıştı daha, ama güzeldi. Kapının solunda, akşamüstü serin tarafta, üstünden asmalar sarkan küçük bir çardak, çardağın arkasında küpeçiçekleri, buğulu menekşeler, pencerelerde taze sakız sardunyaları...

"Hanımefendi... Kusuruma bakmayın böyle..."

Ne kadar utanmıştı... Düğmeleri açık olan gömleğini düzeltmeye çalışıyordu, bir elinde bir bez bir de çatal vardı galiba. O telaşlı halinde bile sıcacık bakmıştı... Aslında benim özür dilemem gerektiğini, zamansız geldiğimi söyledim. Fikret'in annesi olduğumu söyleyince yüzündeki

şaşkınlık, derin bir kedere döndü hemen. Usulca yana çekilip girmemi rica etti.

"Yok çıkarmayın, öyle geçin, buyurun."

Kapıdan girince geniş bir odadaydık, çantamı yere bıraktım. Telaşla kanepenin üstündeki açık gazeteyi, iki yastığı kucağına alıp sağa sola bakındı. Çatal, bez, gazete ve yastıklarla öyle komik görünüyordu ki... Komikti evet, öyle duruyordu, yakalanmış çocuklar gibi kocaman açmıştı gözlerini, ama biz gülmüyorduk. Oturmamı rica edip koşar gibi kayboldu bir kapının ardından. Zamansız gelmiştim. Çok utanmıştı. Aslında bu kadar utanması gereksizdi. Evet kılığı pek uygun değildi ama kirli değildi, tıraşlıydı, saçları düzgündü. Odanın içi de dağınık değildi. Köşede orta büyüklükte bir televizyon vardı. Yanında kahverengi bir gaz sobası. Büyükçe bir aynalı komodin sonra, ceviz belki, üstünde kitaplar, gazeteler, bir kül tablası, bir sigara paketi, hepsi yan yana... Yerde halı yoktu, eski usta işi çiniler vardı açık renkte.

Pencereye bakan, soluk sarı koltuğa oturup bekledim. Bahçeyi gördüm yine, asma çardağından sarkan eski Rum fenerini, pencerenin kenarından yukarı tırmanması için iple bağlanmış genç bogenvilleri görünce gülümsedim. Mutfaktan mis gibi yaprak dolması kokusu geliyordu, o pişirmiş olabilir mi diye düşündüm bir an. Yalnız yaşadığını öğrenmiştim. İstanbul'da ilgili kimseler, Fikret'in vefatından sonra her şeyi bana anlatmışlardı. Bu köyü, burada yaşananları biliyordum. Fikret'in notlarını defalarca okumuştum, her defasında tarifsiz başka bir acı duyarak. Kırk gün geçmişti işte. Hayatta pek kimsem yok sayılırdı artık. İçimdeki acımı paylaşacağım kimse yoktu. Ben de kalkıp, daha tanımadan hakkında çok şey öğrendiğim, tanımadan derinden sevdiğim bu adama gelmiştim işte.

6

Ne kadar utanmıştım. Aksi gibi her taraf leş gibiydi. Elimdeki çatalı bile bırakacak fırsatım olmamıştı, gömleğimin düğmeleri açıktı, tam bir rezaletti. Salonda onu yalnız bırakıp içeri kaçtım. "Bizim Mehmet Bey'in annesiymiş gördün mü bak şimdi" dedim. Telaşlıydım, üzgündüm de. Üstümü başımı düzeltmem gerekirdi öyle olmazdı. "Onca yoldan geldi kadın bak" dedim. Yorgundu, acılıydı ama ne kadar güçlü, ne kadar zarif görünüyordu. Benden altı yedi yaş büyüktü herhalde. Biraz terlemişti, belki sıkıntıdan, eliyle saçlarını biraz geriye itip alnını silmişti, kulaklarını biraz geçiyordu saçları, beyaza yakındı. Temiz bir gömlek buldum dolaptan, öbür pantolonumu giydim, saçlarımı taradım çabuk çabuk. "İyi ki sabah tıraş olmuşum yahu" dedim. Baktım terliklerim yok. Çorap da delik. "Allah iyiliğini versin be İhsan" dedim aynada, "inşallah fark etmemiştir, hay Allah gördün mü bak şimdi, dikmezsen böyle... Hayır nereden bileceksin !" Değiştirdim. "Terliğin teki ? Hah !" Aceleyle gittim yanına, karşı koltuğa oturup biraz soluklandım. "Hoş geldiniz" dedim, daha önce söylemiş miydim bilemedim işte, bir daha dedim, olsun. "Hoş bulduk" dedi. Çıkarmış.

"Çıkarmasaydınız, size göre terliğim de yok şey olmasın... Belki bunlar şey olur..."

Soğuk bir şey içer mi diye de sordum. Saat üçe geliyordu, mutfağa gidip çay koydum, sabahtan kurabiye yapmıştım, ondan koydum tabaklara. Bahçeye, çardağa çıktık. Su kaynar birazdan. Terlikler büyük gelmiş biraz, çıkarmasaydı keşke.

"Ayakkabılarınızı çıkarmasaydınız keşke..."

Gülümsedi. Konuşmadan oturduk bir iki dakika. Uzun uzun bahçeye baktı. Ne kadar acılı gülümsüyordu. Adını sordum çekinerek. Bana hiç bakmadan, çiçeklere doğru öyle, sanki onlara söyler gibi, "Piraye" dedi. Bana döndü sonra, "Bağışlayın beni, adımı bile söylemeden..." Yutkundu, önüne baktı biraz, sonra yine bana baktı, gözlerimin içine baktı, "Yaptığınız her şey için..." Sesi titredi, sustu. Konuşacak ne çok şeyimiz vardı aslında. Uygun kelimeler bulabilsek söyleyecektik. Ne sabırsızdık. Yine de korkuyorduk, bir şeyler kırılır diye korkuyorduk.

Önce evimden konuştuk, özenle yıllardır yavaş yavaş kurduğum bahçemden. Hayır, kedi benim değildi, ama öyle gelip giderdi, bir şeyler verirdim, ara sıra konuşurdum. Çiçekleri ne çok sevdiğini anlattı. Ne güzel konuşuyorduk şimdi. Telaşım geçmişti. İçeri gidip çaya baktım, sigara yaktım bir tane, sordum önce, içmiyordu. O konuşurken yüzünün duruluğuna, kül rengi kısa saçlarına, dudaklarında arada bir belirip yok olan tebessümün izlerine bakıyordum, elimde olmadan yapıyordum bunu. Bakılmaz öyle yoksa... Ayıp... Eski sevdalardan, eski sevdiğim şarkılardan, çocukluk oyunlarımdan kalma bir şey vardı onda. Ara sıra susuyorduk, konuşacak bir şey bulamadığımızdan değil, susuyorduk işte. O gün hava çok güzeldi, poyraz da kesilmişti, ılık ılık güneş düşüyordu yüzümüze. Kesik kesik bir şeyler daha konuştuk. "Çay olmuştur" dedim, gidip misafir bardaklarımı çıkardım, koydum. Kurabiyeleri önceden götürmüştüm. Çayın yanına da dünden suböreği kalmıştı onu koydum, tavada ısıttım az, tepside götürdüm yesin, acıkmıştır. Yanına geldiğimde menekşelere bakıyordu, incecik ağlıyordu, ses etmedim. Oturdum öyle, kısacık beyaz saçlarına baktım, bir de, gülümsemeye çalışan incecik dudaklarına baktım bir kere, elimde olmadan, çiçeklere baktım sonra. Ben daha sormadan anlattı. Yutkundu önce, sonra anlattı.

7

Menekşeler ne güzeldi... Ağlamak istemiyordum, farkında bile değildim ağladığımın. Fark edince toparlandım biraz. Yanımda, hiçbir şey yapmadan oturuyordu, elleri kucağında öyle, tedirgin. Öyle temiz bakıyordu ki anlattım ona, sanki kendime anlatır gibi. Hiç kimseye anlatmadığım şeylerdi onlar, nasıl anlatabildim bilmiyorum, sanki ben değildim konuşan. Benim söylemediğim kelimeler, sanki kendiliğinden, oracıkta içimden döküldüler:

"Böyle çok güzel bir gündü. Işık ışıktı... Gençtim, çok daha genç... Hani durup dururken, sebepsiz bir mutlulukla uyanırsınız ya, öyle uyanmıştım. Aynada bakmıştım kendime, yanaklarım utanmış gibi kırmızı kırmızıydı, güzeldim. Saçlarım böyle değildi o zaman, uzundu, aynada ne güzeldi... Birden komşudan alıp suya koyduğum menekşeleri hatırladım. Koşup mutfağa aldım onları, balkona çıktım, bir telaş diktim güzelce hepsini, elim yüzüm, toprak ter, sarı bir gömlek üzerimde, saçlarım dökülmüş belime, ıslak... Sonra, o hiç sevmediğimiz şey oldu yine. O korktuğumuz, küçücük Fikret'in, benim, o dayanamadığımız, hep korktuğumuz gürültü başladı. Kulaklarımda o ses. 'Bağırma' demiştim, 'ne olur bağırma' demiştim. Bir iki komşu çıkmıştı camlara, sonra sessizce, üzgün, çektiler perdelerini... Ağlayamamıştım. İçimde bir şey katılıp kalmıştı... Saçlarım kucağımda oturmuştum öyle. Sessiz, çaresiz, alışkın... Kanepenin arkasında Fikret, küçücük, ortalığa saçılmış menekşelere bakıyordu. Onlar kadar kırılmış, ölü..."

Ne kadar üzgün bakıyordunuz İhsan Bey... Bunları size neden anlatmıştım sanki ? Hem de böyle, gelir gelmez... Daha ilk bardak çayımızı bile içmeden. Ama bilmek istemiyor muydunuz ? Gözleriniz mi dolmuştu ? Onun için mi "Çaylar soğudu" deyip kalktınız hemen, sesiniz çatal çataldı ?

Size neden bu kadar yakın hissediyorum kendimi ? Neden başımı omzunuza koyup uzun uzun kalmak, yıllardır ağlayamadıklarımı sessiz sessiz ağlamak istiyorum ? Siz de yalnız mısınız benim kadar ? Kimseye verecek bir şeyinizin kalmadığını sanacak kadar tükenmiş misiniz ?

Çayları getirmişti yeniden. Yine telaşla, biraz mahcup. Yüzünde yeni bir tebessüm. "Üzülmeyin artık" diyecek bana... Demiyor. Çayını alıp karıştırıyor, hiç konuşmadan, portakal çiçeklerine bakıyor dalgın dalgın. Unutmuş gibi... Ne tuhaf... Bunu gerçekten yapabiliyor mu diye düşünmüştüm o an. Oysa ben ne kadar hazırdım her şeyi unutmaya... O yapabiliyor muydu ? "Sanmam" dedim içimden. "Hüzünlerimizden kaçsak İhsan Bey, yenmek değil söylediğim, öyle bırakıp kaçsak..." demedim. Çünkü her nasılsa biliyordum ki "Olmaz" diyecektiniz. "İçimizde biriktirdiğimiz, içimizde un ufak olmuş o kadar şey var ki bitti desek yalan" diyecektiniz. "Çok şükür, oh, dersin Piraye Hanım, bitti ya, şükür dersin. Mışsın gibi yapabilirsin Piraye Hanım, ama bitmez" diyecektiniz. Siz de kim bilir kaç defa yenilmiştiniz İhsan Bey... Çaylarımızı içtik.

8

Çaylarımızı içtik konuşmadan. Anlattıkları beni sarsmıştı, ama böyle birdenbire anlattığına şaşırmamıştım. Sanki bekliyordum bunu. Sanki yıllardır tanıyordum. Sinirli adammış demek ki. Öyle derler ya. İşte ben de bu sinirli lafına sinir olurum hep. Bunların "sinirlenince gözleri bir şey görmez"miş. Laf ! Biz sinirsiziz, bak her tarafımız sırf et ! Hiç sinir yok bizde, aldırdık ! Tövbe tövbe... Ama demem şimdi bunları, yazık, üzülmesin. Ayrılsaydı o zaman. Bilmiyorsun şimdi öyle deme. Bekledi belki. "Düzelir" dedi. Beklemek en iyi bildiği şeydi. O günün gelmesini beklemek, tam zamanını beklemek, insan zamanla nelere ulaşmaz ki, bekleyen derviş muradına ermiş, ama biz görmedik, onun için mişli geçmiş zaman kullanıyoruz, biz bekliyoruz. Suböreğinden yedi biraz, azıcık ama, kibarlık olsun diye belki. "Hay akılsız kafa !" dedim birden. "Size sarmadan getirmedim" dedim, gülüştük. Sarmayı çok beğendi. Akşama Fikret Bey'in şeyi için demiştim. Biliyordu. Kelimeler, kelimeler bazen o kadar işe yaramaz oluyordu ki, biz konuşmuyorduk. Güneş iyice düşmüştü, yorgun değilse köyde biraz dolaşmayı teklif ettim. Memnuniyetle kabul etti.

Birazdan dışarıdaydık, poyraz kesilmişti çoktan, ama o yine de çıkarken çantasından sarı bir hırka almıştı üstüne. Daha kapıdan yeni çıkmıştık ki Remzi'yi gördük, gözlerini belertmiş gene, taş atan çocukları kovalıyordu. "Remzi oğlum yapma yahu !" dedim. "Düüt !" dedi gitti. Her köyün delisi varsa bizimkisi Remzi'ydi. "Sataşmayın çocuklar günahtır, başınıza bir hal gelir sonra, gariplerin bedduası tutar" dedi Çapraz'ın Süleyman, o da kahveden dönüyormuş.

"Ne haber hele Süleyman !"

"Bildiğin gibi Öğretmen, hoş gelmişsiniz."

Gülümsedi Piraye Hanım. Yürüdük biz. Otuzuna geldiydi bu Remzi, ne iş var ne güç, anasıyla oturur işte. Anası iki inek, bir dönüm tarla, geçinir gider. Bu da, bazen ağ örmeye, balığa yardım eder, kahvede durmadan bir şeyler okur, ansiklopedi karıştırır, abuk sabuk konuşurdu. Bazen deli mi, âlim mi bilmezdik. Bir de her sabah çiçek bırakır Gül Öğretmen'in kapısına. Kızcağız bakmış olacak gibi değil, bir sepet asmış kapının yanına, her gün börekse börek, kekse kek, bazen kurabiye, bazen bir kitap, bazen dergi bırakıyormuş sepete. Remzi de her sabah elinde çiçekler koşuyor kapıya. Çiçekler hop sepete, sonra gelsin börekler, kitaplar, artık ne varsa. Ha ! Bir de nedendir bilinmez, kafayı Yusuf'a takmış bu Remzi. Yusuf da bunun yaşıtı işte, her gün hırlaşırlar.

Kıyı kıyı yürüdük biraz. Postacı Tahir'i gördük. Uğursuz herifin tekidir hiç sevmem. Dudaklarında, bakışlarında o "her şeyi biliyorum" izi durur hep. Çevirdim başımı öteye, ne lazım şimdi... Melengiç ağaçlarına takılı sıra sıra fırıldaklara, renkli lambalara baktı Piraye Hanım. İçimde soğuk bir şey olur onu gördüğümde hiç demedim kimseye. Yalnız benim hissettiğim bir şey bu belki, uğursuz bir şey. Her mektupta bütün sırlarımızı biliyor sanki Tahir. Bütün yazdıklarımızı, yazmadıklarımızı biliyor, en çıplağımıza bakıyor, en olmadık yerlerimize bakıyor, en istemediğimiz zamanları, en korktuğumuz zamanları biliyor.

"Ne güzel fırıldaklar böyle renkli renkli !"

Konuşmayız hiç... Nereden çıktı şimdi Tahir ? Tahir'i unut...

"Geçen bayramdan kalma onlar Piraye Hanım, Arif Hoca'nın işi hep."

"Her bayram yapar mı bu fırıldaklardan ?"

"Her bayram... Bayram olmasa da yapar. Estikçe aklına işte... Dağıtır çocuklara, bakarsın her taraf fırıldak..."

Mis gibi deniz kokusunu içine çekti. Bizim köyden konuştuk biraz daha.

"Sabah olunca böyle Piraye Hanım, güneş şu taraftan şöyle bir karış yükseldi mi, şu melengiç ağaçları, fırıldaklar, damlar, kiremitler sırılsıklam ışık kesilir, uzansan tutacaksın gibi olur. Deniz büyür, kocaman balkıyıp

böyle, üşümüş çocuklar gibi üstüne başına yanaşır. Öyle yanaşır ki üşürsün, kendini deniz sanırsın..."

"Sanki hasretmişsiniz gibi anlattınız."

"Deniz köyü insanları pek duymaz denizin kokusunu, ama iki gün uzak kalsa yokluğunu bilir."

Ne diye ediyordum bunca lafı ? Şairliğin tuttu gene İhsan... Sustuk. İskelenin yosunlu direklerinde, kayıkların altlarında şıpır şıpır suyun sesini duyduk susunca... Ağlar yayılmıştı güneşe, Süleyman'ın kardeşi ağ örüyordu, selamlaştık. Görenler uzak uzak bakıyordu, hepsi biliyordu besbelli gelenin kim olduğunu. O hiç rahatsız değildi bakanlardan, tersine sanki hepten buralıymış gibi huzurluydu. Limon çiçeklerine, portakal ağaçlarına bakıyordu, tahta çitlerimize, uzakta dalyana, kıyıda kalafata çekilmiş, güneşte yanmış, gümüş yaldızlı, balıklı, karanfilli, denizkızlı kayıklara... Yine o tepeye bakıyordu.

"Gurbet Baba kayalığı deriz biz oraya. Öyle güzel görünür ki her yan, içi kocaman olur insanın bakınca, atlasan uçacaksın gibi olur... Bir de hikâyesi vardır aslında. Sıkılmazsanız..."

"Anlatın ne olur."

"Kim bilir kaç yıl önceymiş... Belki iki yüz yıl, belki fazla... Gurbet diye bir deli oğlan varmış, öyle anlatırlar, sıkmayayım sizi şimdi."

"Olur mu İhsan Bey, ne güzel anlatıyordunuz."

"İşte bu Gurbet, tepelerde dolaşır kaval çalarmış. Çirkin diye çıkmazmış insan içine. Kimseye fenalığı dokunmaz, kimseye yük olmazmış. Kimin başı derde düşse Hızır gibi yetişirmiş. Çirkin mi çirkin, ama yüreği inadına güzel... Ararsan, şöyle bir bakarmışsın tepelere, oralarda, 'hüvelbaki'ler arasında bir yerlerde denize uzun uzun bakar bulurmuşsun Gurbet'i. Günlerden bir gün, o baktığınız kayalıkta uzun uzun durmuş yine öyle. Öyle ayakta, hiç kıpırdamadan bakmış uzaklara. Gün batmış, hava alacalanmış, bırakmış kendini boşluğa Gurbet. Ak bir kuş gibi uçup gitmiş. Gören de olmuş uçtuğunu. Aramışlar ama bulamamışlar. Yıllar sonra bir ağacın dibinde, bembeyaz uzun saçlı, bembeyaz sakallı, uyur gibi bulmuşlar Gurbet'i. Yattığı yere türbesini yapmışlar. Ne bir tarih, ne bir isim koymuşlar yattığı yere. Şimdi biz o türbeye Gurbet Baba türbesi deriz, ama bilmeyiz kim yatar orada. Böyle bir şey işte..."

Hiçbir şey söylemedi. Yürüyorduk.
"Sevmediniz mi ?"
"Onun için değil İhsan Bey, üzüldüm biraz."

Demedim bir şey. Allah beni nasıl bilirse öyle yapsın. Poyraz yine başlamıştı. Daha da çok esiyordu şimdi. Denizi düşündüm, ne tuhaf, onca yıl sonra... Irıp kayıkları uzakta büyük bir yay çiziyordu. Baktık.

"Özlemişim denize çıkmayı, ne zamandır paslandık böyle..."

Kendime dedim aslında, deyiverdim, öyle... Ne çok zaman olmuştu düşündüm... Nasıl anlatırsın şimdi, hem denizin ne kabahati vardı onca yıl ? Çıkamadın işte, çıkmadın, kimseye anlatamadın, şimdi de anlatamazsın... Birazdan iki taraftan vereceklerdi kolonu, sonra ağır ağır çekeceklerdi, bağıraşacaklardı. Omuzları inip kalkacaktı, göğüsleri inip kalkacaktı, ağızlarında ıslak sigaralar küfredeceklerdi, sümüklerini kollarına sileceklerdi, gitgide ağırlaşacaktı ağları, balıklar, sırtları lacivert, sırtları masmavi, kıvrım kıvrım akacaktı ağın yanlarından... Durmadan küfredeceklerdi. Yorgun düşeceklerdi küfretmekten. Ağdan, mantardan, aldan puldan ışık ışık olacaktı elleri... Özlemiştim evet.

"Hepsi bizim çocuklar işte, komşu adalardan gündelikçi Rumlar da vardır belki."

Gülümsüyordu Piraye Hanım. Yannis de oradaydı eminim, kim bilir neler yaşamış, neler bilmiş, bitirmiş, belki yine de yarım Yannis, o da ihtiyarlamış, beni sormuş geçenlerde... İbrahim'i gördük kıyıda, "Deniz bugün keskin gene" dedi, yürüdük.
Piraye Hanım tazecik yapraklı ağaçlara, olmadık yerde açmış çiçeklere, evlerin damlarına kadar tırmanmış asmalara, asmalardan sarkan çirozlara, güneşe serilmiş solgun ağlara bakıyordu. Orta çınarı gördü evlerin arasından, yüzüme baktı. Anladım, Rasim Dayı'nın kahvesine gitmek istiyordu, konuşmadan yürüdük yine. Birkaç tavukla bir horoz geçti

önümüzden, kahveye doğru koşuştular. Kırık Osman'ı aradı gözleri, göremedi. Kahveye girdiğimizde, bizi önce fark etmediler, konuşuyorlardı.

"Benim kanaatimce..."

"Senin kanaatine sıçiim Yusuf."

Toparlandılar bizi görünce, biraz utandılar. Ayağa kalktılar. Arif Hoca, ensesine indirdi şaplağı Deli Remzi'nin, Rasim Dayı parmağını gösterdi. İçeride pek kimse yoktu. "Hoş geldiniz" dediler. Biz de kenarda, pencereden yana bir masaya geçtik. Recep ile Fırıldak'ın Ahmet "Hoş geldiniz" dediler yine, tavlanın başına oturdular. Remzi somurttu, öbürüne kızmış besbelli... Kahvemizin arka tarafı denize doğrudur, bir tek sağ tarafı denize bakar, biz sağ tarafa oturduk. Piraye Hanım, kıyıda kayıklara baktı biraz, sonra içeride hasırlara, kapının sol tarafında halı kaplı peykelere baktı. Boylu boyunca ağaç gölgesi diye peykeleri oraya koymuştu Rasim Dayı. "Yazın her tarafın camlarını kaldırınca püfür püfür eser kahvemiz" dedim, gülümsedi. O da tıpkı Mehmet Bey gibi bakmıştı raflara, raflardaki kitaplara, soluk fotoğraflara, takvime, ağlara... Yüzüne baktığımda Mehmet Bey'in o yorgun, o her şeye yarım halini görüyordum. Öyle çok benziyorlardı ki... Sonra Rasim Dayı çaylarımızı getirdi. İyi çay yapar Rasim. Taze çekmiş çayı belli. Baktım uykusuz yine. Rasim Dayı... Sen de her şeye yarım değil misin ? Ben değil miyim ? Bu köy, hepten her şeye yarım değil mi ? Nedir bu köyde olan ? Bizi kavurup kavurup bu köye koyan ne ? Rasim Dayı anlamış gibi gülümsedi.

9

Fikret'in yazılarından biliyorum bu kahveyi. Tıpkı anlattığı gibiydi. Islak tütün kokuyordu. Kahvenin arkası denize doğruydu, ıvır zıvır ne varsa atmışlar oraya, bir iki sandalye vardı ama kimse oturmuyordu. Buna biraz şaşırmıştım doğrusu, sonra denizle bu kadar içlidışlı insanlar için bunun önemi olmadığını anladım. Ne güzel insanlar bunlar... Yüzleri rüzgâr kesiği, elleri yırtık... Bu köyde ölünebilir Fikret, oğlum, bu köyde ölünebilir... Yaşadığın onca şeyden sonra bu köyde bulabilmiştin huzuru. Ama her güzel şey gibi çok geçti. Neden güzel şeyler için hep "çok geç"tir Fikret ? Rasim Bey çayları getirdi. Onu tanıyor gibiyim. Rasim Dayı... Fikret bahsetmişti yazılarında. "Beyaz saçlı, keçe yelekli, hep hüzünlü adam..." Anlatacak mısın ? Ben anlatmaya geldim bak, hazırım artık. Sen anlatacak mısın ? Susacak mısın yoksa Kırık Osman gibi ? Nerede Kırık Osman ? Sormaya cesaretim yok, öldü mü demeye gücüm yok Rasim Dayı...

10

Rasim Dayı'yı çağırdık masaya. Mehmet Bey'li günlerden bahsettik, gülümsedik azıcık.

"Çay çok güzel olmuş Rasim Bey."
"Yok canım işte, sağ olun yine de."
"Fikret de severdi çayı."
"Kuru fasulyeyi nasıl yerdi görseydiniz Piraye Hanım... Bilirsiniz muhakkak."
"İçer misiniz bir tane daha ?"

Eskilerden de konuştuk. Seneler öncesinde Rasim Dayı'nın 8 mm'lik film makinesinde bize duvarda seyrettirdiği Şarlo filmlerinden, lambalı radyolardan, köy enstitülerinden, ihtilalden, Zeki Müren'den anlattık da anlattık. Ama kesik kesik. Unutup, birden hatırlamış gibi.

"Şey vardı bilir misiniz ? Neydi onun adı..."

Ben gene Rasim Dayı'nın menemeninden bahsettim, "Bir gün yapsın bize Piraye Hanım, birlikte yeriz" dedim. Bir gün... Kalacak mıydı ? Hep kalsaydı, hiç olmazsa birkaç gün kalsaydı. Kalacak mı hiç sormadan, kalması için en uygun yerin benim ev olduğunu söyledim. Öyle dan diye, hiç sıkılmadan. Utanacak ne vardı ki ? Rasim Dayı'ya baktım. "Tabiî" dedi o da. "Misafirhanemiz var ama, olmaz öyle yalnız başınıza" dedi. "Bize yakışmaz" dedi. "Hem ne olacak canım ayıp değil ya" dedik beraber. Arif Hoca başını salladı olur gibisinden, "Öyle yapmak lazım gelir" dedi. "Düüt" dedi Remzi, belki Yusuf'a, anlamadık.
Biraz havadan sudan konuştuk. Köyümüzü çok sevdiğini söyledi, bizi sanki tanıyor gibiymiş, laf olsun diye söylememişti bunu. Ben de öyle

hissediyordum, ayıp değil ya, ne var yani, insan öyle şey edemez mi ? Söyleyecek oldum, olmaz şimdi, sustum. Arif Hoca da geldi masamıza. Şey zannederler.

"Ağaçlarda fırıldaklar, lambalar ne güzel olmuş, ne iyi etmişsiniz."

Kıpkırmızı oldu Arif Hoca utancından, gülümsedi yalnız, takkesini düzeltti. Biraz Mehmet Bey'den bahsettik yine, o çocuk çocuk bakışından, tıpkı Piraye Hanım'ı andıran hallerinden bahsettik. Akşam yapacaklarımızdan, mevlitten konuştuk. Bütün komşular biliyordu zaten, her bir şey hazırdı, bizim evde yapacaktık, "Öyle yapmak lazım gelir" dedi Arif Hoca. Sonra müsaade isteyip çıktık kahveden. Tam çıkmıştık ki gözleri parladı, çocuk gibi sevindi birden. "Kırık Osman !" diye avazladı, avazından utandı biraz, elini yüzüne sürüp "Şükürler olsun" dedi. Sonra koşuverdi Kırık Osman'a. Garibim leylek, öyle koşulunca üstüne, kaçıkaçıverdi uzağa, öyle kanatlarını aça aça çınarın altına gidip oradan baktı bize, kırık kanadını o zaman gördü Piraye Hanım. Orta çınarı bir daha gördü, çınarın, kesik bir yara gibi duran kesik kolunu gördü. Yutkundu, sevinci söndü. Hiç konuşmadan yürüdük.

11

Hiç konuşmadan yürüdük biraz. İhsan Bey bir şey aradı söyleyecek anladım, ama yürüdük. Koca çınar... Seneler önce dikmiş onu Rasim Bey, evlat gibi sevmiş. Böyle sessiz sedasız, böyle kocaman, böyle hiçbir şey yapamadan mı durdun Fikret'im ölürken koca çınar ? Şimdi üzgün, şimdi kesik böyle ? Hep mi böyleyiz koca çınar ? Her şey mi böyle hiçbir şey yapamadan...

12

Tavuklar önümüzden kaçıştı gene, çocuklar ileride hoplaya zıplaya oynuyordu, bir şeye bakıp durmadan gülüyorlar. Bir baktım iki köpek, erkeği çıkmış öbürünün üstüne, tam biz geçerken... Utandım, "Kışt !" dedim, umurunda değil bunların ! Piraye Hanım anlamadı önce, sonra gülümsedi azıcık, başka yerlere baktı. Başka şey söylemek lazım. "Bu çocuklar Arif Hoca'ya bayılır Piraye Hanım" dedim. Baktı anlamamış gibi. "Arif Hoca'yı tanıdınız ya kahvede, işte o da bunları sevindirsin diye, sabahtan akşama türlü hokkabazlıklar eder. Paraları, mendilleri kaybeder, kiminin kulağından toplar çıkarır, bunlar da işte böyle gördüğünüz gibi katıla katıla güler ortalıkta. Halbuki büyük yerlere gitse, Arif Hoca yani, Farisî hocalığı yapsa, mevlit okusa, nerede olsa üç beş kazanır" dedim. Gülümsüyordu. Köpeklere mi gülümsüyordu bilemedim. Yürüyorduk. Bir şey söylemedi. İçim üşüdü biraz. Ya ben... Nereye gitsem olurdu, kimseciğim yoktu ki... Öyleyse ne duruyordum ? Saçmalama İhsan. Nereye gideceksin ? Nereye gitsen koyu bir yalnızlık götüreceksin. Kimsesiz insanların yeri olmaz. Nerede bıraktılarsa seni orada kalırsın. Nereye gitsen oradasın. Bu köyde bıraktılar seni, bulanık bir su gibi bıraktılar. Şimdi duruyorsun, ağır ağır çöküyorsun olduğun yere. Bir yere kaçılmaz anlıyorsun. Hem senin yalnızlığın... Boş ver şimdi, yürümene bak sen... Bak Piraye Hanım yorgun, yürütme fazla...

Tuhaf bir tebessümle etrafa bakıyordu. Baktım hiç konuşmuyor, yine ben anlattım:

"Karısı ikinci oğlanı doğurunca ölmüş, Arif Hoca'nın yani, ben buralarda değildim o zamanlar. Oğlanlar delikanlı olunca, bıyıkları çıkmadan daha, tutturmuşlar büyük şehir diye işte. Arif Hoca da 'Gidin' demiş, 'selametle, güle güle' demiş, ne desin. Bir daha hiç aramamış veletler. Affedin kötü konuştum... Hiç söz etmez onlardan. İçin için sever de işte, söylemez. Şimdi böyle gözleri bakır, böyle köyün çocuklarıyla işte..."

Yine onu üzmüştüm... Zaten üzgündü. "Boyun devrilsin İhsan" dedim kendime.

"Ama mutlu işte canım böyle, keyfi beyde yok, oh, cıvıl cıvıl çocuk her yanı, bayılırlar Arif Hoca'ya. Arif Hoca da bunlara kalemtıraş, leblebi tozu, topaç, olta, ne bulursa verir sevindirir. Sabah akşam fırıldak yapar, mavi, sarı, yeşil, kırmızı. Bir bakarsın ter içinde, takkesi yana kaymış, elinde çekiç, dili dışarıda, kaşlar çatık, Karagöz Perdesi hazırlıyor, bir bakarsın ikisini üçünü karşısına almış, çocuk gibi tahterevallide koca adam bir aşağı bir yukarı !"

Gülüştük. Ayıp bir şey yapıyormuş gibi hemen sustuk. Öyle acılı, öyle unutmuş gülüyordu ki, bir insanı güldürmenin o tarifsiz tadını duydum. Arif Hoca'yı birdenbire anladım...

Eve gelmiştik zaten. Yukarı çıktık, ona, Mehmet Bey'in odasını verdim. "Komşular yavaş yavaş gelir artık" dedim. "Dinlenin biraz, sonra inersiniz."

İnip bahçeye kümesin kapısını kapadım, toprağı boşladık kaç zamandır. Süpürdüm oraları, suladım biraz, gelen giden olur şimdi. Arif Hoca akşamı okudu. Pakette son sigaramı yakıp oturdum. Çardağın sağı solu kırılmış gene, sandalyenin arkası oynamış. Serinlemişti. Akşamın alacası çökmüştü. Her şeyin yalnız olduğu, yalnız olduğu için böyle uluorta bırakılmış gibi durduğu saatlerdi. Dini imanı yoktu bu saatlerin, adamı böyle dayak yemiş gibi ederdi. Sigaramın külü uzadı, düştü. Üşüdüm az, sandalyenin arkasından aşırıp ceketimi giydim. Zor olacak bu iş ona şimdi. Dinlenir odasında, iyi gelir. Sessizdi. Bu saatler hep sessiz olur ortalık. İnce uzun bir çizgi yürüdü aşağıdan, yorgun, ağır yürüdü, baktım Remzi. Geldi, hiç konuşmadan karşı ağacın dibine oturdu, var bir sıkıntısı.

"De hele Remzi."

"Yok bir şey İhsan Amca, öylesine geldim ben."

"Var Remzi var, de hele."

Başını kaldırmadı. Yavaşça parmaklarını otlara takıp tarakladı, bir çocuğun saçlarına dokunmuş gibi okşayıp düzeltti otları.

"İhsan Amca Gül Öğretmen öbür türlü sevmez beni değil mi ?"

"Nasıl türlü ?"

"Öbür türlü işte."

"Sever belki oğlum, bir demek lazım usulüyle."

"Dedim geçenlerde... Bir gül koparmıştım bahçeden, anamın kurdelelerinden beyaz bağlamıştım ucuna, gül işli bir mendile şiir

yazmıştım, gülü sakladım mendile iki sene oldu. Kocaman oldu içim İhsan Amca duramadım daha. Verdim geçen sabah, bekledim okusun."

"Ne dedi ?"

"Aldı avuçlarına gülü... Mendildeki şiiri okudu... Baktı uzaklara... Başını öne eğdi azcık, gözünden kocaman bir yaş düştü tuttum... Dedi 'Olmaz Remzi...' Yanağıma dokundu... 'Aşk bazen öyle anlaşılmazdır ki, sevmeyi hak edeni bulmaz.' Gözünde bir damla yaş daha vardı İhsan Amca, dokundum yaşına, öptüm parmağımda yaşını. Kaçtım."

13

Evin içi öyle yalnız ki... Bana verdiği şu küçük odanın belli belirsiz naftalin kokusu, bu pirinç topuzlu karyola, bu gül çiçek işli yastık kılıfları, serin beyaz çarşaflar, şu kapısı gıcırtıyla açılan ihtiyar dolap, sehpanın üstündeki sürahi, duvardaki ihtiyar saat ne kadar yalnız... Bu yerlere dökülen lavanta kokusu çekmeceden, bu saklanmış, nasılsa tutunup kalmış koku... İşte lavanta kesesi... Danteller... Bu dantelalı, yıkanmaktan eskimiş beyaz perdeler kimin işi ? Birkaç resim var komodinin üstünde, bir hayal kadar sarı, silik. Resimler sararmasa... Tanımadığım yüzler. Belki bu köyde bile kimsenin bilmediği, yalnızca İhsan Bey'e bir şeyler hatırlatan, yalnızca onunla konuşan yüzler. Ne kadar güzel bir kadın şu resimlerdeki... Güzel miyim hâlâ ? Ah Piraye nasıl ışık ışıktın bir zamanlar, böyle miydi bu yüzün ? Beyoğlu'ndaki evimizin terasında, daha on dört yaşında, kız kıza kollarda öğrenmiştin dansların en güzelini. Pilili kloş eteğin açılırdı, ak bacaklarına çarpardı yaz güneşi. Aklında bir prensin düşü yalnızca, dudağında hiç korkmadığın gülüşlerin... Oysa ne kadar hoyrat davrandı sana hayat...

Resimlerin birinde, Fikret'imin kederli gözlerine benzeyen, içimi ezen bir çift göz... Onu nasıl özledim... Biraz uğraşsam her kederli yüzde görebilirim onu. Bu odada mı geçti son gecelerin Fikret ? Burada mı hatırladın ?

"Birazdan" dedi İhsan Bey, "gelirler..." İçim öyle katı ki Fikret, artık hiçbir şey beni daha çok üzmeyecek. Dua okuyacağız senin için...

14

Komşular bir yığın şey hazırlamış, hepsini getirdiler, bana iş bırakmadılar sağ olsunlar, hiç yorulmadım. Hem yorulsam ne olur ki kırk yılda bir, sevaptır... Muhtar da geldi, kızgındık biz ona ama neyse günaha girmeyelim dedik. Biz erkekler büyük odada sandalyelere sığıştık, komşulardan birkaç tane daha sandalye getirdik. Hanımlar yan odaya doluştular. Piraye Hanım için düzgün bir çift terlik buldum komşudan, olmaz öyle... Arif Hoca okudu. Ne güzel okur Arif Hoca, insanın içine dokunur sesi.

Allah adın zikr idelüm evvela
Vacip oldur cümle işte her kula

Remzi ile Yusuf geldi patırtıyla, Arif Hoca kötü kötü baktı bunlara, oraya bir yere oturdular.

Allah adın her kim ol evvel ana
Her işi âsan ide Allah ana

Hanımlar girip odadan bardak, tabak aldılar sessiz sessiz, takke verdiler bize. Remzi, Abdullah Çavuş'un kulağına parmağını soktu gördüm ben, demedim bir şey.

Her nefeste Allah adın di müdam
Allah adıyla olur her iş tamam

Sessizdik, ahiret uzak değildi, yeşil bir huzur, derin pişmanlıklar içindeydik.

Bir kez Allah dise aşk ile lisan
Dökülür cümle günah misli hazan

"Affet Yarabbi !" diyenlerimiz oldu, "Düüt", masum değildik, eski günahlarımızı hatırladık. Ağlayanlarımız... Mutfaktan helva kokusu geliyordu.

İsmi pakin pak olur zikreyleyen
Her murada irişür Allah diyen...

Remzi şaplağı yedi. Koca bir tencere helva kavurmuş hanımlar, güzel de olmuş, ıspanaklı börek, neler neler. Arif Hoca akide şekeri külahlamış. Gül Öğretmen kızımız erken kalktı, ama giderken özür diledi, işleri vardır bakarsın, bizim deli oğlan çok üzüldü bu işe. Bir yığın çay içtik, bardak bardak su. Remzi elinde sürahi dolandı durdu, millete zorla su içirecek. Meğer hesabı başkaymış. Tuvaletin başına gittim ki oturmuş sandalyeye, elinde kolonya, kucağında bir kutu, içine de yazmış; büyük şu kadar, küçük şu kadar, sırıtıyor.

"Oldu mu Remzi yahu şimdi bu yaptığın ?"

"Ortağız İhsan Amca. Çavuş ile Çapraz'ın Süleyman beleş girdi zaten yazdım buraya."

Piraye Hanım hiç oturmadı. Belki daha iyi oldu öylesi. Ağlamadı. Sonra kadınlı erkekli uzun uzun oturup konuştuk. Mehmet Bey'den de konuştuk, başka şeylerden de. Şerbet de içtik. Tuvalete bedavadan girdik.

15

Geç oldu. Tek tük bağıran kurbağaları duyuyorum dışarıda... Pencerem açık, denizi duyuyorum. Oğlum... Şimdi ne zaman seni düşünsem, eski bir şarkıyı duyuyorum... Biliyor musun Fikret, daha dokuz yaşındaydım o şarkıyı ilk duyduğumda. Bir yaz akşamüstüydü duydum penceremde. Baktım, karşı pencerede benim yaşlarımda bir oğlan, koca bir kırmızı akordeon boynunda, benim için çalıyordu. Beyaz gömleği, kırmızı papyonu vardı, ne yakışıklıydı... Gözlerimin içine bakarak, sıcacık gülerek çalıyordu. Güneşin karamelası vuruyordu yüzüne. Her yer karamela oluyordu... Daha yeni taşınmışlardı, Madam Rosa'nın yanındaki eve taşınmışlardı. Madam Rosa ne hoş kadındı. Rosa gerçek adı mıydı bilmiyorum. Çünkü aktrisler gerçek adlarını kullanmazlar pek. Hâlâ güzeldi. Onunki gibi pırıltılı bir hayatım olsun isterdim o zamanlar. İnişlerim çıkışlarım, büyük felaketlerim, alkışlarım. Her akşam simsiyah bir tül gibi gidişini izlerdim. Saat üçe doğru gelirdi. Odasının ışığını kitaplarımın durduğu raflarda görürdüm. Kalkıp, uçuşan yaz tüllerimiz arasından seyrederdim onu. Siyah tüllü şapkasını çıkarırdı ilk. Gramofonunda "Amapola". Ağlardı sonra... İşte hemen Madam Rosa'nın yanına taşınmışlardı. Tam karşımıza. Onu daha önce hiç görmemiştim. O görmüştü belki beni. Görüp sevmişti. Ben de onu seviyordum. Beyaz elbisemi giyiyordum, başka güzel elbiselerimi de giyiyordum ama en çok beyazı... Saçlarımı tarıyordum, kelebek tokalarımı takıyordum ve... Günlerce, hep aynı saatte çalıyordu şarkısını... Onu nasıl sabırsız beklerdim, nasıl incecik bir kuş çırpınırdı içimde duyunca onu... Hiç konuşmazdık, sokağa hiç çıkmıyordu, beklerdim çıksın. Bir defa zillerine basmıştım, saklanmıştım sonra. Annesi pencereye çıktı, "Kim o ?" Hiç ses çıkarmadım. O çıkmadı... Olsun, yine de pencerelerimizden uçup yüreklerimiz, dokundu birbirine... Günlerce... Sonraları, açık sarı bir hırka giydi hep. Oysa sonbahar değildi daha... Günden güne eridi şarkımız, hep güldü o, ama o muhteşem karamelası soldu yüzünün... Bir gün son defa çaldı şarkımızı... Bir daha hiç görmedim onu... O dantelalı, ahşabı tarçın

kokulu pencerede kocaman bir parçam kaldı öyle... Eksik... Hep sevdim pencereleri... Biliyor musun, gülüşün ona ne çok benzerdi ? Pencerem açık yine, şurası çürümüş... Pencerelerde neyi bekler insanlar, yitirdikleri şeyleri mi benim gibi ? Bir umut hep var diye mi beklerler ? Denizi duyuyorum, tek tük kurbağaları... Uyuyacağım birazdan... Rüyamda sen yine çocuk olacaksın Fikret, memelerime sokulacaksın... O şarkıyla, –bak duyuyor musun sen de ?– gülüşlerinizi duyacağım ikinizin, sonra Madam Rosa'yı da belki, el sallayacak. Yaz güneşinin akşamüstü karamelasında, tutarsanız elimden, yeniden çocuk olacağım...

16

Sabahtı. Ala bir aydınlıktı. Ağaçlar, öte kışın, öte gecenin uykusundan uyanıp, sanki bütün gece didinip yapraklanmıştı. Yeşilin bin birine bürünmüş de bir gecede, şimdi arınıp sabahın çırılçıplak ışığına bulanmıştı... Piraye Hanım kalkar şimdi. Ne güzel bir ismi var... Gece sözlüğe bakmıştım. Süs, ziynet... Gürültüme uyanmıştır. Çok tak tuk oldu. Sabah ezanında kalktım tıraş oldum. Olmaz başka türlü ama ayıp. Beyaz gömleğimi ütüledim. Sessiz sessiz dolandım ama duymuştur. Çayı çoktan demlemiştim. Tabakları, bardakları, her şeyi çoktan çıkarmıştım çardağa. Folluktan yumurtaları alıp mutfağa geldiğimde baktım su kaynamış, atıverdim yumurtaları, oraları sildim ıslak bezle. Erken mi attık yumurtaları ? Pencereden gördüm, kalkmış, iyi. Bahçede menekşeleri okşuyor, dolaşsın iyi gelir. Sabah serinliğinde biraz üşümüş galiba, sarı hırkasına iyice sarınmış. Gece zor geçmiştir onun için. Ekmekleri ince ince kes. Bugün ilk defa bütün günü birlikte geçirecektik. Gitmez bugün herhalde, kalır... Kalsın işte... Nasıl sessiz gelir şimdi ona her şey... Yalnız mı ki ? Yalnız. Ne biliyorsun ? Yani öyle galiba, tam demedi ama öyle, ben anlarım. Yalnız geldi hem, yoksa yalnız gelmezdi, eşiyle filan gelirdi, birisiyle gelirdi... Bir yolunu bulur sorarım, belki kendi der. Ekmekler yanacak, erken koydun, yumurtayı da erken koydun... Bunlar oldu, soğur şimdi, olsun, sıcağından veririm. O tabaklar da olmadı öyle. Kalsın birkaç gün. Kuru fasulye yaparım, Fikret Bey severdi, o da sever. Şeyli yaparım fasulyeyi öyle daha iyi. Şimdi koyma ekmekleri. Kaç oldu ? İki buçuk dakika... Yirmi beş kala alacaksın. Başka bir şey daha yapacaktım, neydi ? Tabak... Gülümsedi... Bakarsan öyle, ne yapsın ? Ayıp olmasın diye şey etti... Yine gördü. Bakma durmadan öyle, ayıp.

"Horozlar ne güzel ötüyor !"

"Bizim buranın horozları başladı mı susmaz, ü-ürü-üüü diye böyle fiyakalı fiyakalı..."

Yine gülümsedi. Utandım biraz. Nereden çıktı şimdi horoz gibi ötmek be İhsan !

"Horoz işte... Yumurta dokunmazsa tazedir, biraz önce aldım folluktan."

"Zahmet etmeseydiniz."

"Olur mu hiç ? Ne zahmeti ? İyi uyudunuz mu gece, serindi biraz ?"

Duymadı belki. Allah İyiliğini versin İhsan, al işte gene, sorulacak soru mu şimdi bu ? "Yumurtalar oldu" dedim, "yumurtaları kayısı yaptım, su kaynadıktan sonra tam dört buçuk dakika, ama dolaptan çıktıysa o zaman başka" dedim. Eğilip baktım camdan, gülümsedi. Tıraş olurken yüzümü kesmiştim hep, ona mı gülümsedi ? Telaş işte, ona gülmemiştir niye gülsün ? Zaten hep gülümserken görüyorum onu, ama hep eksik...

Komşu kadınlar geçti ben tepside çayları, yumurtaları getirirken. Selam verdiler, "Kolay gelsin komşular !" dedim. Ebegümeci, kazayağı, şevketibostan, radika toplayacaklar. "Köyümüz işte böyle Piraye Hanım" dedim. Ekmekler yanmadan koştum aldım tavadan, tereyağı mis gibi koktu sürünce. Tek başına insan böyle kahvaltıyla filan bu kadar uğraşmıyor. Uzun uzun anlattım, baharla birlikte kapı önlerinde oturup laflayan, kaba yapağıdan, fabrika işi yünden örgü ören kadınlarımızı, zıplaşan kuzularımızı, analarının peşinde paytak paytak dolaşan yavru ördeklerimizi, civcivlerimizi, denizden bakıldığında ağaçlarımızın arasından incecik bir hayal gibi görünen bembeyaz minaremizi... Gül reçelinden de sürdüm. Minare deyince durup güldüm biraz. Niçin güldüğümü sordu. Anlatsam olmaz, anlatmamak hiç olmaz. "Şu bizim Deli Remzi" dedim, sustum. Öyle bekliyordu, merak etmişti. Baktım olmayacak, "Bir gün" dedim, "bu çıkmış minareye, nasıl öğrenmişse, hoparlörü de açmış, ıslık gibi hoparlörün sesini duyduk önce, kulaklarımız çınladı, sonra bu delinin sesi: 'Allahuekber ! Allahuekber !' Sustu sonra, biz bıraktı kaçtı sandık, sonra yeniden, bir şey hatırlayıp geri dönmüş gibi, 'Yusuf'un kıçı karpuz !' diye bağırmasın mı... Arif Hoca bir hafta konuşmadı Remzi'yle, biz bayağı söylendik. Sonra ne yaparsın, affettik işte... Remzi'nin nazı çok geçer köyde, hikâyesini herkes bilir. Derler ki Remzi'nin başına daha çocukken geldi bu iş... İncir ağaçlarının, ısırgan otlarının arasında, caminin yanında, Gurbet Baba türbesinin orada... Ne zaman, kim yapmış, hangi muhterem zat yatar kimse bilmez demiştim ya yine de öyle biliriz biz, Gurbet Baba türbesi işte... Her yanı taştır, serindir içerisi, tam ortasında, rengi kaçmış, kurumuş bir sanduka vardır. Sandukanın yanında her akşam bir kandil yakar Arif Hoca.

Eski zaman işi pencere demirlerinin arasından, kandilin hafifçe titrediğini görürüz bazen, ölümü hatırlarız... Sandukanın altında, Farsça 'zir-i zemin', yani zeminin altı denilen bir mezar odası varmış Arif Hoca dedi. O mübarek zatın naaşı da bu karanlık mezar odasında yatarmış. O zat oraya indirildikten sonra kurşun bir kapakla kapatılmış oda. Üstüne bir halı, bir sanduka konulmuş, kim bilir kaç yıl kimse girmemiş odaya, hiç kimse ama, kim bilir kaç yıl... Kışın lodosta poyrazda soba boruları, kapı pencere araları uğuldadı mıydı 'Gurbet Baba kızdı gene' dermiş kadınlar. Çocuklar da korkudan sus pus oturur köşelere uslanırmış. 'Yapmayın öyle' diye vaaz verdiydi de Arif Hoca ramazanda, sonra sonra unuttular. İşte ta o zamanlarda, bir kadir gecesi, Remzi daha küçücükken, sabah namazından sonra odada sesler duymuş Arif Hoca, düşünmüş ne yapsın... Yaradan'a sığınıp, besmeleyle, dualarla girmiş odaya... Girmiş ki ne görsün... Kapak açık... Yürümüş Arif Hoca Yaradan'a sığınıp. Bakmış aşağı, merdivenlere doğru. Karanlığa gözü alışınca Remzi'yi görmüş, oturuyor öyle ! Başka bir şey görmemiş. Dualarla almış oğlanı dışarı, kapağı dualarla kapatmış, halıyı örtmüş. O günden sonra, üstlerinde Fatiha'lar, 'hüvelbaki'ler okunan beyaz beyaz mezar taşları arasında, olmadık zamanlarda, bir görünür, bir kaybolur olmuş Remzi..."

Sustuk biraz... Komik bir şey anlatayım diye başlamıştım, anlattığım şeye bak, "Boyun devrilsin İhsan" dedim kendime, "böreği de unuttun bak, boyun devrilsin."

17

Nasıl telaşla gitti mutfağa... İhsan Bey... Ne iyi insansın sen. Küçük fırınından tepsiyi alıyor şimdi, elini yaktı, çaydanlığa su katıyor, yine aynı telaş... Ben, çardağa bakan küçük mutfak penceresinden görüyorum onu, farkında değil, gülümsüyorum. İhsan Bey... Ne acılı yüzün var senin de. Birazdan "İşte geldi börekler Piraye Hanım, buyurun, sıcak sıcak" diyecek. "Çayınız buz gibi olmuş yenisini getireyim" diyecek... Buna hakkım var mıydı ? Böyle birdenbire hayatınıza girmeye ? Size daha hiçbir şey anlatmış değilim. Bakmayın, daha gelir gelmez dökülmüştü sır gibi sakladıklarım, nasıl oldu bilmiyorum, ama bakmayın, pek konuşkan değilim. Size anlatmadığım o kadar çok şey var ki... Belki anlatmalıyım, haksızlık olur anlatmamak. Ama siz de hiç anlatmadınız. Çok şey anlattınız, ama kendinizden hiç... Nasıl sorarım odadaki gül çiçek işli yastık kılıflarını ? Belki biraz anlatsanız, benim de cesaretim olur anlatmaya.

"Çayınız buz gibi oldu Piraye Hanım, daldınız."

Yürüyoruz şimdi. Kahveye mi gideceğiz bilmiyorum, deniz kıyısındayız yine. Şu ağaçlar ne güzel.

"Ihlamur onlar Piraye Hanım."

Şu aynıymış gibi duran yeşile, şu bitmez denize bakınca geçiciliğimi duyuyorum ben, başka şeyler hissetmeyi unuttum. Ne yapsam yetmiyor. Bana verilen bu kısacık aralığı enikonu bitirmek üzereyim şimdi. Yazık ki pek bir şey beceremedim. Gülümsüyordunuz ben gözlerinize bakınca, sanki, "Soluk almak pahalı bir şey, hakkını vereceksin" diyordunuz, sonra ayıpmış gibi başka yerlere bakıyordunuz. Buna alışkın değildim ben... Bunu bana niçin yapıyordu ? Hem ben yetmişime yaklaşmışken, böylesine bitip

tükenmişken niçin yapıyordu ? Hayattan alabileceğim küçücük şeylerden başka bir şey kalmamışken, şu inatla içimizde saklı saklı yanan eski arzudan daha ne umabilirdik ? Yıkılış bazen öyle derin, öyle onarılmaz olabilir ki, yerine yeni bir şey kurmak anlamsızdır. Yaşananlar öyle kötü yaralayabilir ki bazen, affetmek, unutup gidivermek öyle söylendiğince kolay olmaz artık. Hem... Ben sevmeyi ne zaman düşünsem, yani birini sevmeyi ne kadar çok istesem yapamam artık. Bakın bize İhsan Bey, şu alıştığımız hüzne bakın, şu elbise gibi giydiğimiz... Yıllarla yavaş yavaş sevdik bu hüznü biz. Hiç konuşmadan, hiç şikâyet etmeden, adını söylemediğimiz şeylerin yasını tuttuk. Şimdi başka bir hayatı yaşayacak gücümüz yok ne yazık.

18

Hava çok güzeldi. "Deniz kıyısında yürüyelim isterseniz" dedim. Öyle düşündüm, açılır biraz, iyi gelir. Ona baktığımda gülümsüyordu, sonra acı bir şey çöküyordu yüzüne, kim bilir neler düşünüyordu. Gitmeyiverse olmaz mı ? Bak ne güzel köy burası desem, herkes ister burada kalmayı, siz de kalın desem, olmaz, olacak iş mi, öyle küt diye... Ördekler geçti önümüzden, yavruları da peşlerinde düşe kalka, "vak vak vak" deyip hepsi birden suya giriverdiler, kıyı kıyı, telaşlı, kuyruklarını sallaya sallaya gittiler. Güldük biz. İleride Süleymanların eski ahırın önünde, ihtiyar öküz arabasına baktı, "Artık kullanmıyorlar bunları" dedim. Çocuklar erik toplamışlar geçerken yanımızdan bize de verdiler. Önümüzdeki serçe sürüsünü kaldırdılar koşup. Siz, Piraye Hanım, gülümsüyordunuz. Sarı hırkanız üstünüzdeydi. Yürürken öyle, bir rüyaya, bir hatıraya ya da bir kitabın içinden her nasılsa çıkmış bir roman kahramanına benziyordunuz. Başka zamanlardandınız. Beni böyle uluorta hazırlıksız... Bana hayatın... Neler geçti yolumdan Piraye Hanım bilseniz, siz geçmediniz bir. Bütün mesele bir geç kalmışlık hikâyesi belki. Ne diye çıkıp bir köşeden, bir teselli, bir umut gibi çıkıp geçmediniz. Ne tuhaf, ben sizi hâlâ bekliyorum Piraye Hanım. Kahveye geliyorduk artık, Kırık Osman'ı arıyordu gözleri, oradaydı işte, kayıklara yakın. Gülümsedik. İçeride Rasim Dayı anlatıyordu.

"Derken Koca Yusuf getiriyor ketenpereye, kaldırıp vuruyor hergeleyi yere !"

Bir köşeye ilişiverdik, Rasim Dayı bizi görünce gülümsedi, azıcık toparlandı şöyle.

"Koca Yusuf'un Hergeleci İbrahim'le güreşini anlatıyordum da... Öyleyse baştan, Yusuf'un gençliğinden anlatayım.

Şimdi bu Koca Yusuf büyük pehlivan, Piraye Hanım. Cihan pehlivanı... Evlad-ı Fatihan'dan...

O zaman Kel Aliço başpehlivan... Yusuf'un başında Trablus şalı, yirmi yaşında daha... Aliço kispetinin zembiline yaslanmış meydanı seyrediyor böyle. Yusuf, hilalî gömleğini böyle kispetinin kasnağına toplayıp düğmelemiş, çıkarmamış daha."

Nasıl da açmış gözlerini Piraye Hanım... Başlıyor güreş. "Bunun burası er meydanı Kırkpınar ! Haydi Allah bismillah !" Rasim Dayı'nın kelimelerinde bir kasılıp bir gevşiyor, sandalyesinde düşecek Abdullah Çavuş, sigara üstüne sigara yakıyor olacak iş değil bu Yusuf'unki, vay koca pehlivan vay, Remzi'nin gözleri kocaman, yalnızca bir defa alta düşüyor Yusuf ama kurtuluyor, başa baş güreşiyor Aliço'yla yirmi yaşında Yusufçuk. Zurnalar, davullar vuruyor da vuruyor başpehlivan havalarını, herkes seyretmekten yorulmuş, duman olmuş içerisi, çaylar, ıhlamurlar, Aliço yaman pehlivan, tecrübeli. Yusuf daha nefesli. Anlatıyor Rasim Dayı:

"Aliço dik güreşiyor böyle, arada bir naralanıp çift paçaya dalıyor ama nafile, Yusuf, topuklarını kaptıracak vakit bırakmadan öne doğru balıklanıp kurtuluyor. Derin derin soluyorlar. Davullar zurnalar, ezilmiş çimen kokusu böyle karpuz karpuz, yağ, ter kokusu karışmış birbirine, hava sıcak. Yağdan pırıl pırıl pehlivanlar. Kispetleri, bıyıkları ışık ışık böyle. Aliço'nun kel başı, Yusuf'un alnı boncuk ter."

Heyecandan iki tane muhallebi yiyor Abdullah Çavuş, kimsenin içi razı değil güreşin bitmesine.

"Hey gidinin Pehlivan'ı ! Gidinin imansızına, yabanın domuzuna, dünyayı dar etmiş şahan hey !"

"Yaşa Rasim Dayı !"

"Yusuf ! Ne ulen bu çay gene sidik gibi !"

Uzun uzun oturduk. Öğlen kahveye börek getirdi komşular, yedik, çaylarımızı içtik.

"Remzi len, al şu parayı da gevrek kap gel fırından, üstünü getir ama bak."

"Borcun var zaten Çavuş Dayı dün akşamdan, demedi deme."

"Remzi ! Getir len parayı !"

Ne güzeldi böyle. Sonra çıktık biraz, kayıkların oraya yürüdük. Davut Reis'i gördük kıyıda. Yaman balıkçıdır Davut Reis. Evinin içi gibi bilir denizini, ne hava esecek en iyi o bilir. Şöyle bir oynattımıydı kır bıyıklarını,

şıp diye alıverir kokusunu havanın. İki tonluk, pancar motor, tulum yelken kayığını çözüyordu. Akşam için balığa çıkıyormuş, "Bizi de al" dedik. Davut Reis bir bakış baktı bana, şaşırdı önce, "Bunca yıl sonra ha İhsan ?" demedi, gözleri doldu sevinçten, "Yaşa be İhsan !" dedi. Gözlerim doldu benim de, hiçbir şey anlamadı Piraye Hanım, soramadı. Pata pata çıktık denize, hafif bir lodos esiyordu, ama fazla değil öyle, yüzümüze dolanıp geçiyordu. Denizden bembeyaz minaremizi gördü Piraye Hanım, ben, denizden bembeyaz minaremizi gördüm, Remzi'yi hatırlayıp güldük. Biz usta balıkçıydık o acemiydi ya, ilk balığı o tuttu. Davut Reis pek güldü bu işe.

"Mangır o Piraye Hanım, mercan yavrusu. Bunların büyükleri on kilodan fazladır, bakma seninkine... Saros'ta çok av yapardık bundan biz, şimdi değil, gençliğimizde. Hele ay gökte tabak gibi olduğu vakit, değil mi Öğretmen ? Desene sen de, babaları bunların mağaralık, taşlık yerde olur diye... Gülersin öyle şimdi, ama bir de avda gör sen bunu Piraye Hanım."

Nasıl tatlı tatlı anlatıyordu Davut Reis, sanki o da mutluydu, iyi ki buradasın Piraye Hanım diyecekti az daha cesareti olsa, oltası elinde, tartıyor arada bir, sigarasının dumanı gözüne kaçmış besbelli, tek göz bakıyor.

"Köstekli atacaksan karides takacaksın buna, karides yoksa midye, söylesene İhsan... Zokalıya uskumru takacaksın, sübye de olur. Sülük gibi uzatacaksın yemi, atlayınca çekeceksin biraz, oyuklara girmesin diye, sonra gerisi yavaş yavaş. Çekince yukarı kepçeyle alacaksın."

Güneş alçalıyordu, durgundu sular, sessizdi, yıllar sonra yeniden. O an hiç duymadığım bir huzuru duydum içimde.

"Karidese bayılır bu, biz karidesi şu gördüğün koydan alırız, bak şurada. Yosunu, kumu bol oranın. Fosforlu ya bu karides, gece çıksan benim bu külüstürün direğine, görürsün bunları, fener alayı zannedersin. Ay olmayacak ama, görünmez yoksa."

Elinde oltasını bir tutuşu vardı Piraye Hanım'ın, çocuk gibi, öyle kocaman açılmış gözleri yine, heyecanlı, unutmuş... Oltası boşaldı birden.

"Ver bakayım... Oltayı kesmiş... Levrektir. Ne kurnazdır o. Oltanın öbür tarafına geçer de kuyruğunu sallar kancaya. Sen vurdu zannedip çekersin. Yem dağılır sen çekince, afiyetle yer bu namussuz, bazen de keser böyle işte."

Üzülmüştü. Kendi hatası gibi düşünmüştü bunu, ama öyle değildi. Yeni bir takım verdik Piraye Hanım'a. Birden, bir şey hatırlamış gibi heyecanla sordu:

"Kırlangıç çıkar mı burada ? Ben çok güzel yaparım buğulamasını, birlikte yeriz Davut Reis, çıkar mı ?"

Davut Reis bana baktı, bir şey demedi önce, anlatmadı. Ben de başka yerlere baktım, oltamı tarttım biraz.

"Yanlış bir şey mi söyledim ? Eğer..."

Sustu. Gözleri doldu birden. Ne kadar kırılgandı... Davut Reis bir daha baktı bana, başımı salladım ben, anlatmak lazımdı artık. Davut Reis dolu dolu çekti içine havayı, gözlerini kapadı biraz, sonra uzaklara baktı, anlattı:

"Uzun yıllar önceydi. Köyde bir söylentidir başladı daha sabahtan. Remzi, 'Akşama sabaha kötü bir şey olacak' demiş. Remzi daha küçücük o zaman. 'Remzi, oğlum, ne diyorsun sen ?' demişler, 'Akşama sabaha' demiş, 'kötü bir şey olacak.'

Derler ki; ermişler evliyalar soyudur artık o. Türbedeki günden beri türbenin evliyası korur gözetir. Kuşpalazına yakalandıydı o sıra, ateşlerde yandıydı, anacığı başında beklediydi sabahlara. Üçüncü gece bir ara sayıklamasına uyanmış, koşup yanına vardığında, alnının tam ortasında görmüş ki bir ışık, hemen kaybolmuş ışık. Babası sonradan yetmiş, görmemiş o, anası yemin billah ettiydi. Dualarla sabahı etmişler başında. Duyunca ezanı şükür etmişler, bakmışlar ki uyanık Remzi.

Akşam ava çıktık biz. Sessizdi gece, ay yoktu, balık yoktu. Niye hiç balık yoktu ? Rüzgâr yoktu. Kıpırtısızdı her şey. O zaman işte, kırlangıçlar inledi teknenin altında, uzun uzun inlediler, mahşerden gelir gibiydi sesleri, ağrılı, yerin bin kat altından gelir gibi. 'Hayırdır inşallah' dedik. 'Hiç bu kadar uzun inlemezdi bunlar' dedik. Bıraktık avı, balık yoktu zaten, canımız sıkılmıştı, Remzi'nin lafları kulağımızda, 'Akşama sabaha' demiş.

Gün doğmadan süngere çıktık. Ne zaman çıksak denize içimiz yıkanır. Çırpıntılı olur içimiz. Ama karayı da hepten unutmayız, çoluk çocuk bekler, yaptığımız iş tehlikeli. Daha çıkmadan onların da bizim de aklımıza türlü

türlü şey gelir, susarız. Bizim köyün adamı fazla konuşmaz bakma benim konuştuğuma şimdi. Denizde fazla kaldığımız için belki... Anlayacağın böyle karmakarışık çıkarız yola. Yine o gün, daha güneşin akı beyazı kopmadan palamarı çözdük, leva ettik, vurduk denize. İyice açılmadan daha, Remzi'yi duyduk sanki. Bir depozito kayığı, iki çengelci kayığı çıktık. Süt gibi deniz. Deli Mehmet sığlıklarına, Kerbela sığlığına. Güzeldir oraları da böyle Piraye Hanım, karası zeytinlik, çamlık, denizi başka güzel. Yirmi kulaçtan aşağısı mercan. Sarı sünger kümeleri, kaya kovuklarında karagöz, ahtapot, mığrı, karides, papazbalıkları, daha aşağılarda süslü yelpaze gibi kırmızı, güneş sarısı mercanlar, akya, lagos sürüleri, barbun sürüleri sırtları esmer... Ama akıntılı olur Kerbela sığlığı, hırçın olur, derin dalış zor. 'Kerbela'ya mı oğullar ?' demişlerdi arkamızdan. 'Gitmeseniz olma mı ?' demişlerdi. Biz bunları düşüne düşüne koptu güneş. Şafak ansızın alevlendi, yüz kilometreyi hemen mercana kesti. Süngercilikte âdettendir, gün doğunca birimiz koşar, deniz hakkı ekmek atar denize pruvadan besmeleyle. Süngeri verdi mi dolu dolu verir gözünü sevdiğim deniz, ama alacağını alır diye korkarız işte hep. Bu sefer ben attım deniz hakkını, bir huzursuzdu içim, uzun uzun dua okudum. Bir saate vardı varmadı bulutlandı gökyüzü. Anladık hava patlayacak. Korktuğumuz yoktu ya yalan yok bizde, yayla tepmesi fırtınası bu şakası olmaz. Koptu mu deli olur. Bulutlar tepemizde burgaçladı, kara kara bulutlar, koptu kopacak. Depozito teknesine toplandık. Daldık içine deli oğlan fırtınanın. Şimşek üstüne şimşek vurdu, vurdu ki ne biçim, deli deli sağanakladı. Ne var ne yok dağıldı teknenin içinde, gangavacı İdris ne bulduysa bağlıyor. Formacılar, dalgıçlarda küfür üstüne küfür.

Pompacı Halil 'Allah !' dedi baktık o yana. Koca bir dalga pruvada, Allah ki Allah ! Tekne yay gibi gerildi, çatırdadı, uğul uğul uğuldadı. Yükseldi yükseldi, düştü üstüne dalganın, göz gözü görmez oldu, indik denizin içine ne kadar bilmem, ama sonra çıktık işte Allah'ın izniyle. Bir tane, bir tane daha sonra. Durulur gibi oldu az. Heveslendik. 'Gayrısı hayırdır bu yayla tepmesinin, uğursuzluğu defettik şükür' dedik. Maviledi deniz, duruldu, sular balkıdı. Türküye başladı mı Rafet Kaptan korkma artık. İyi adamdı, daha o zaman yetmişinde vardı, çatlak çatlak okurdu türküyü, rahmetli şimdi. Akşama yakın vardık sığlıklara. İlk ben indim besmeleyle. Yaşım daha genç o zaman, yirmi küsur sene evveli. İlk beni indiriyorlar, siftahım uğurluymuş diye. Yirmi beş kulaçtan iki melat süngeri kesip sokuşturdum kemerime. Aşağılarda başka melatlar, fil kulağı,

kabadikalar gördüm ama oyalanmadım. Akşamı etmiştik, inmedim daha. Çıkışta yaktım cigarayı, herkes merakta bakıyor, sormuyorlar ama, bakıyorlar yüzüme. 'Eh' dedim, 'haber kötü, akşama sabaha sünger basacaksınız, imanınız gevreyecek.' Bir gürültü koptu ki hey ! Sonrası üç gün sünger çiğnedik, iplere dizdik ki gelin gibi oldu tekne. Üçüncü gece bir tuhaf sessizdi her şey, belki yorgunduk ondandı, belki malum olduydu kim bilir. Kapkara karanlığı bir tuhaf doğdu gecenin, böyle simsiyah yaktı yüzümüzü, her şeyi örttü. Hiçliğimizi, çaresiz gelip geçiciliğimizi bağırdı sanki. Saatler öyle geçti. Rafet Kaptan, Çobanyıldızı'nın denizin bir yerinden nasıl da şavkıyıp çıktığına, sulardan ta teknenin ucuna incecik bir ışıkla dokunduğuna, yıldızların dopdolu sessiz karanlıkta insanın üstüne başına dökülür gibi nasıl marifetli bir büyüyle kırpalanıp parıldadığına bakıp bakıp, 'Yahu be' demişti, 'bu kadar çabuk göçülmese şu kavanoz dipli dünyadan olma mı ?' Dördüncü gün olan oldu. İki yaman delikanlı gitti birbiri peşi sıra, onun ardından öbürü. Ölümüne gitti. Kırk beş kulaçta marpuç istedi verdik, vermesen olmaz, ötekini arayacak. Elli kulaca indi. Daha da insin istedi vermedik, bulamadı ötekini belli, bırakmadık insin. Dolandı aşağıda, arandı durdu, çok kaldı derinde, doğru düşünemez. Can bağı kılavuz ipi bendeydi, 'Gel ulan deli oğlan !' diyorum, 'Çık ulan gözünü sevdiğim !' Çekmeye kalktık. Kesti. Ah ulan kesti dinine yandığım ! Kılavuz ipini, havayı, hepsini kesti. Yürüdü gitti. Bekledik öyle... Akşama kadar... Güneş battı, gitti. Mavisine, yeşiline, kırmızısına kandı denizin besbelli. Deniz kızlarına, cennetine, cehennemine kandı. Yaktık cigaraları, oturduk baktık ufka.

'Olmaz bir şey' demişler, 'Allah büyük, gelirler elbet' demişler köyde. Geldik, iki kişi eksik. Yusuf'unkiyle Remzi'nin babasını vermedi deniz. Yusuf yeğenimdir, gayri bana emanet."

Sustu. Gözlerimizin dolu dolu olduğunu sakladık birbirimizden. Uzun uzun baktık açığına denizin. Kayığımız usul usul beşiklerken, palamut meşeleri, buhur ağaçları üzerinden kekik kokulu ince bir rüzgâr eserken, lafları değiştirdik.

Hava iyice kararmadan birkaç tane isparoz, lidaki, karagöz tutmuştuk. Kıyıya çıkmadan, "Kal beraber yiyelim Davut Reis" dedik, "sıkıldın zaten, neşelenirsin biraz." Hatırladıklarıyla doluydu belki. "Yok, siz oturun şimdi" dedi. Ne yaptıysak olmadı, işleri vardı belki, sonunda balıkların birkaçını biz alıp Davut Reis'i bırakalım yoluna dedik. Rasim Dayı, daha denizden görmüştü bizi, elinde bir bez çıkıp, "Kulağım motordaydı !" diye bağırmıştı

yanaşırken, "Söyledi çocuklar İhsan, hopladık duyunca çıktığını be, yaşa sen be !" Bakmıştı Piraye Hanım. Balıkları hemen oracıkta, kahvenin arkasında temizledik.

"Yeşil leğeni al öte taraftan İhsan. Onu değil yahu !"

Rasim Dayı mangalını kurdu bize, "Bari sen otur beraber yiyelim Rasim Dayı" dedik. Biraz nazlandı ama "Oldu be, yiyelim bakalım günün şerefine" dedi. Ateşi yaktık, sofrayı kurduk, bir de salata yaptık yanına, çobansalatası, böyle kocaman, Rasim Dayı'da her bir şey vardı nasılsa. Durmadan konuştum ben gene.

"Bu Rasim Dayı ensesinden tuttuğu gibi deyyusu affedersiniz, duvara çarpıverdiydi !"

Ekmek aldım geldim, sonra denize baka baka yedik balıklarımızı. Benim hep yaptığım bir şeydi bu, yani yeni bir şey değildi, ama Piraye Hanım vardı o akşam, bir başka güzeldi soframız, balığımız, sigaramız, uzaktaki akşam kızıllığı... Gün batarken, Rasim Dayı'nın dediği gibi; tam karşıda, iki tam, bir yarım cigara içimi zamanda, denize doğru incecik, pembemsi, sarı bir çizgi, sudan bir karış yükseklikte asılı kalırdı. O çizgiye ne zaman baksam, hayatın uçuculuğunu görürdüm. İki tam, bir yarım cigara içimi zamanda bitmişti gençliğim. Şimdi bitmiş bir günün sönen son ışığı gibi bir zamanda siz vardınız yanımda. Hep kalsaydınız Piraye Hanım...

Rasim Dayı geldi, usul usul bana, "Dün konuşmuştuk ya" dedi, "sabah kaktım, bir güzel temizledim makineyi, yemekte fazla oyalanma, akşama kahvede Şarlo var." Nasıl mutluydu daha şimdiden. Seneler var seyretmemiştik. "Yaşa sen Rasim Dayı" dedim. Piraye Hanım'a da söyledik, çocuk gibi sevindi. "Biraz yürüyelim biz, geliriz Rasim Dayı" dedik. Saati kararlaştırdık, daha vardı vakit. Çıkmadan, içeride Remzi'yi gördük köşede, kafası biraz bozuktu galiba, kitap okuyordu.

"Nasılsın hele Remzi ?"
"Kafam bozuk İhsan Amca."
"Ne oldu yine ?"

"Şiir yazdım Gül Öğretmen'e, not vermiş. Bir de şiir antolojisi bırakmış sepete, ödev de vermiş."

"E çalış sen de o zaman oğlum."

"Gülme len Yusuf !"

"Kabak çekirdeği kaldı mı Rasim Dayı ?" dedim. "Var var" dedi, "siz gelin hele, kabak tatlısı bile var."

Kabak çekirdeklerimizi yiye yiye seyrettik Şarlo'yu, bütün kahve bayıldı bu işe, gülüştük durmadan, Piraye Hanım'a baktık arada bir, o, kimsenin keyfini kaçırmak istemediğinden belki, eksik eksik de olsa katıldı gülüşlerimize. Çocukken ne acısızdı gülüşlerimiz, şimdi hep eksik...

Ne güzeldi Şarlo... O buz gibi kulübede üşümesi, açlıktan kulübedeki adamı tavuk gibi görmesi, postalını bir güzel pişirip çatal bıçakla yemeye çalışması, yürüyüşü, bakışı, hepsi ne güzeldi. Hele âşık olunca sevdiği kızı kötü adamdan koruyuşu, tekme atışı, sakarlıkları, o saf, o üzgün duruşu ne güzeldi...

19

Piraye Hanım yine erken kalkmıştı. Sesime uyanıyor dedim kendime. Kahvaltı hazırdı, çayı da demlemiştim. Ekmekleri kızartırken bir de baktım camdan, Piraye Hanım, çoktan inmiş, elinde bir maşrapa, çardağın dibindeki çiçeklere su veriyor, kuyudan mı almış suyu ? Kapağı hafif kaldırmış. Seslendim:

"Ben hortumla sularım onları birazdan Piraye Hanım, siz zahmet etmeyin."

Eğilip parmaklarının ucuyla sardunyaları okşuyor.

"İnşallah menekşeleri daha fazla seviyorum diye kırılmazlar."

Her şeyi hatırlıyordu, hepsini, hep hatırlıyordu. Biz acı çekenler sadece hatırlardık.

"Siz de hatırlar mısınız bayram yerlerini ?"

Gülümseyerek sormuştu bu soruyu, nereden gelmişti aklına ? Belki o tatsız havadan kurtulmak için, öyle iş olsun diye aklına ilk geliveren şeyi sormuştu. Belki Arif Hoca'nın yaptığı salıncaklarda çocukların seslerini duymuştu, cır cır öterdi salıncaklar. Bahçeye çıktım, evet işte ben de duyuyordum.

"Hatırlarım ya" dedim, "ben çocukken..."

"Ekmekler yanacak İhsan Bey."

Koşuştuk, nasıl da unuttum. Çayları da bir güzel getirdik. Kurulduk masamıza. Sonra uzun uzun anlattım. Bu evin aslında dedemin olduğunu, babamın memurluğunu, yıllarca orada burada geçmiş, bölük pörçük çocukluğumu anlattım önce. Sonra Fatih'te Sarıgüzel Sokağı'ndaki eski bayram yerini anlattım. Bir gece önceden, yeni ayakkabılarım başucumda sabahı zor edişimi, sonra aynı ayakkabılar ayağımda çitlembik ağaçlarında oradan oraya atlayışımı, annemden işittiğim azarları, bacaklarımdaki koca koca yaraları, kayık salıncakları, elle çevrilen atlıkarıncaları, dönmedolapları, mantar tabancamın kokusunu, on kuruşa bindiğim atları, o her ata binişimde kalbimin küt küt atışını, kasıklarımın ağrısını anlattım.

"Biliyor musunuz Piraye Hanım, atın üstünde sağlam duracağım diye nasıl sıkardım kendimi. Şimdi o ağrıyı bile özlüyorum..."

Rüyalarımı anlattım. Rüyalarımda gördüğüm atları... Gözlerini kapattı. Kendiyle konuşur gibi usul usul o başladı bu defa.

"Mahalleden Kavalcı Dede geçerdi yazın, öğleden sonraları" dedi.

Yutkundu. Sesi, öğle uykusundan uyanmış bir çocuğunki kadar uykuluydu. Bir melodiyi mırıldandı azıcık.

"Böyle bir şeydi, duyunca fırlardım yerimden, onun, uzun, ince, yorgun geçişini seyrederdim sokağımızdan. Çaldığı kavalı hep dudaklarında hatırlıyorum onu, belinde çantası, üç beş günlük beyaz sakalı, bir ceket, bir kasketiyle hatırlıyorum. Yazlar ne kadar uzundu... Ne kadar uzun yıllar boyu, ne kadar aynı geçti Kavalcı Dede... Sonra hiç görmedim onu. Ben büyüdüm de ondan geçmiyor artık diye düşündüm. Küstüm ona. Geçse, bütün kavallarını alırdım."

Çayları tazelemek için kalktım ben. Ağlıyorduk. Yaşlılıktı bu bizimkisi. "Ne bu böyle yahu" dedim kendime, "salya sümük..." Getirdim çayları. Bir şeyler yedik. O zaman kucağındaki küçük defteri fark ettim. Sorunca anlattı. Fikret Bey'in köye gelmeden önceki zamanlarda yazdığı günlüğüymüş. Demek o zaman da yazıyormuş diye düşündüm. Komiser bey vermiş defteri Piraye Hanım'a. Defalarca okumuş defteri Piraye Hanım. Çok düşünmüş bir evvelki gece. "İhsan Bey de okusun" demiş, "bilsin her şeyi."

20

10 ekim

Dolaştım biraz. Bu defteri aldım. İçimde kimseye anlatmadığım bir sıkıntı var. Niçin böyleyim anlamıyorum. Düşüncelerim çok karışık. Bu defterde yazdıkça belki sonra okurum, anlarım.

11 ekim

Beni güzel karşıladı bugün. Yemekten sonra biraz oturup konuştuk. Havadan sudan. Biraz rahat uyudum.

12 ekim

Çok sigara içiyorum. İçmeyince başım ağrıyor. Kahve de çok içiyorum. "Biraz sinirlerin bozuk senin" dedi. Belki ondandır.

16 ekim

Yıldönümü. Hiçbir şey istediğim gibi değil.

17 ekim

Evimde, annemle, nikâhtan önceki gecemi hatırlıyorum. Odamdaki son kitaplarımı bavuluma koyuşumu. Nasıl telaşlıydım, mutluydum, buruktum da.

Annemle evimizde iki yaralı kuş kadar mutluyduk, ne güzeldi, şimdi ben gittim. "Evlilik herkes için" demişti annem. Artık yalnız.

Babam öldüğünde ne iyiydik... Yaşanan onca şeyden sonra buna üzülmüyorum hiç. Annemin yalnızlığına üzülüyorum.

Yalnız.

Koskoca denizin ortasında bıraktım.

Ama olduğumdan başka bir şey olmak istiyordum. Kurtulmak herkes ister. O da istiyordu. Sevebileceğim bir kadın olsa yanımda, ne var bunda çok şey mi ?

Bir yıl geçti. Upuzun. Unutsam...

Karışık duygular içindeydim aslında kötü gideceğini biliyordum. Konuşmuştuk önceden aslında. Yalan söyledim. Keşke öyle olmasaydı. Bir tek Perihan diye bir orospuyla yapmıştım. Taksim'den almıştım bir hafta önceydi. Ama söylemedim. Belliydi ama. Ben işte... Kırk dokuz yaşında Fikret... Beş para etmez, işe yaramaz, kavruk Fikret.

Belliydi.

Bembeyaz durmuştu Figen. Karşımda. Yatağın tam yanında durmuştu, ayakta. Bembeyazdı. Titremiştim. Çok uzun.

Öyle durmuştuk. Bir şey demek istedim yapamadım.

Sonra korkunç kahkahası. Unutsam. "Bu adamla mı ?" demiştir belki, "Bununla mı ?" demiştir. Belki Perihan da öyle demişti.

17 ekim, saat 3.22

Uyuyamadım.

Seviyor muyum bilmiyorum. Hiçbir şeyden emin değilim artık. Nasıldır sevmek bilmiyorum belki. Onu da beceremiyorum. Hep böyle olmadı mı ? İlkokuldayken sırf ben düşünce elimi tuttu diye, sırf beslenme çantasından serçelere poğaça verdi diye gece gündüz düşündüğüm, onun da beni sevdiğini, hep beni düşündüğünü sandığım kız dil çıkarmamış mıydı ? Nasıl ağlamıştım. Bu kadar kolaydı işte sevmek. Sevilmek zordu. Sonra bir başka aldanış. Erken açmış bahar dalı aptallığı, her yanım kavur kavur.

Aptalım ben. Bu sefer tamam derdim. Seviyor biliyorum derdim. O kız. Hepsi. O, güneşli günlerde, penceresinde elini çenesine dayayıp uzun uzun sokağı seyrederdi. Bana baksın isterdim. İçinden adımı söylesin, gülümsesin. Beklerdim, belki bakarsın buradan geçer... Geçti anne, sen bilmiyorsun. Bir mektup bıraktı elime "olmaz" diyen. Upuzundu paltosu giderken, hiç bakmadı.

18 ekim

Öfkeleniyordun.

Ben öyle durdukça sen öfkeleniyordun, oysa sen öfkelen diye yapmamıştım. İçim acıyordu.

20 ekim

Keşke öyle bakmasaydın

22 ekim

Anne, hani bir gece boğazda yorgun bir gemi görmüştük ya, öyle ağlamaklı, sönük bir gemi daha görmedim. Belki görmeden, boş ver.

23 ekim

Bir şey kıpırdadı, inşallah değildir. Saat iki. Kahve.

24 ekim

Uyuyamıyorum kaç gündür. Terliyorum. Yatınca da terliyorum. Gözlerimi kapatınca da korkuyorum bir şey olacak diye. Olmaz belki de. Sırtüstü yatıyorum.

25 ekim

Yine başladı.

Çocukluğumdan beri geçmedi. İyi değilim ben. Hastayım, herkes gibi değilim. Onlar benim gördüklerimi görmüyor. İlaçlarımı hep alıyorum. Yine görüyorum.

26 ekim

Dairede önümdeki kâğıtlar bugün bitmek bilmedi. Kâğıtlar, kâğıtlar.

Ben küçüldüm. Yağmur yağdı bütün gün.

Başımı kaldırınca tam karşımdaki pencerenin dışında binanın dışında tam pis bir lekeden kocaman bir adam yüzü gördüm. Islak. Babama benziyordu. Çok rahatsız ediciydi. Bana bakıyordu. Bakamadım. Tam gözlerimin içine bakıyordu. Masada zor oturdum. Çok terledim.

27 ekim

Oysa şimdi şiir gibi geliyor söylemek içimde bir kayığın hırpalandığını, azar azar su aldığını. Oysa düpedüz batıyorum, delik delik oluyorum.

"Ölüyorum görmüyor musun ?" diyorum birine, adam, "Vay be" diyor, "ne güzel söylüyorsun, şiir gibi."

28 ekim

Üstümü örterdin, yalnızlığımı.

30 ekim

Karım geceleri bir deliyle, belki bir katille uyuduğunu söylüyor. Ona bazen tuhaf tuhaf baktığımı, korkunç baktığımı söylüyor. Ben bakmıyorum.

Bakıyor muyum ?

3 kasım

Dün gece de yapamadım. Bu çok utanç verici.

5 kasım

Annem de yeniden başladığını anladı. Dün gece ona gittik ziyarete.

"Orada bir şey mi var anne, kımıldadı bak ?" dedim. Önce bana baktı korkuyla, sonra "Evet çocuğum" dedi. "Gitti şimdi" dedi. Gördü o da. Sonra niye ağladı bilmiyorum. Ama gördü. Görmese söylerdi.

Görmedi mi ?

Başladı. Geçmişti. Belki gene geçer.

8 kasım

"Sonunda Selim'i kapı dışarı ettim şekerim" dedi.

"Mahkeme de bitti. Geldi dün akşam, son ıvır zıvırını da toplayıp, bir bavul, bir ceket, kıçına baka baka gitti adam anlayacağın."

Bu kadar basitti Esen için. Esen. Kapı komşumuz.

Figen'le gereğinden fazla yakınlar bence.

Ben gelince gülüştüler.

8 kasım, 4.16

Bütün ışıkları yaktım. Bağırdı.

9 kasım

Bugün otobüsle gittim. Yağmurluydu, her taraf çamurdu ama gittim. Kalabalıktı. Nasıl itişiyorlardı. Bir kadın arkasını dayadı bana. Bilerek yaptı. Çok güzeldi. Neden yaptı bunu ? Önce yavaş sonra daha cüretkâr çok güzeldi camlar buğuluydu dışarısı görünmüyordu kapalı bir kutu nefesim

daraldı lacivert daracık elbisesi vardı paltosu önündeydi çok güzel kokuyordu kendini yumuşacık sıcacık veriyordu daha çok yapsın istedim herkes bana bakıyordu ona bakmıyordu kimse bana bakıyorlardı sıcaktı kutu gibi nefes kokuyordu terliyordum bir şey yapamadım ama yine hiçbir şey yapamadım. İlk durakta indim binemedim başka otobüse de yürüdüm sırılsıklam oldum. Babam olsa yapardı bütün kadınları becerebilirdi o sonra bakardı bana bir böcekmişim gibi nasıl öyle bakabilirdi. Küçülürdüm.

12 kasım

Bugün dosyalar yine çok fazlaydı. Kalabalıktı belki de ondan. Kâğıtların ortasını simsiyah gördüm. Yazıları okuyamadım siyahlıktan. Belki gözlerim bozuk. Başım ağrıdı çok belki ondan. Terliyorum. Camları açtırmıyor. Öbür odada yatıyorum. Haklı. Gece durmadan kıpırdıyorum, uyumuyorum hiç.

13 kasım

Saat üçü yirmi geçiyor. Işığı yaktım. Odamda yatağın üstünde yazıyorum. Mutfağa gidemedim su içmek için. Bir ses duydum. Su istiyorum. Kahve de. Ne var mutfakta ? Figen uyuyor. Ne var mutfakta ?

14 kasım

Başka ilaçlar verdi doktor bakalım nasıl. Anneme söylemedim. İyiyim dedim.

15 kasım

Sarhoş gibiydim bugün. İzin alsan dedi arkadaşlar. Benimle çok ilgiliymiş gibi yaptılar. Beni seviyorlarmış gibi. Kimse beni sevmez. Annem belki. Olmuyor böyle işyerinde. Ama o zaman daha kötü. Evde oturamam, Esen geliyor, fısıl fısıl konuşuyorlar. Gülüyorlar. İstemiyorum onu dedim. Kavga ettik.

16 kasım

Hep kavga ediyoruz.

17 kasım

Çok içmiyorum aslında. Biraz içersem biraz uyuyabiliyorum.

Duymuyorum bir şey. Çok küçükken ne uzun uyurdum. Sonra, azar azar eridi çocukluğumun kanatları. Düştüm çocukluğumdan. O gece.

18 kasım

Figen'in gözü hep üstümde. Bu çok rahatsız edici. Bakmasa olmaz mı ?

19 kasım

Her şey ne kadar uzak. Annem var biliyorum, Figen var, işyerinde arkadaşlar var. Ama içimde, çok derinde hissediyorum yalnızlığımı. Ne iki yüzlüler... Bana umursar gibi baktıklarında iğreniyorum. Anlatamam. Bu yazılarda bile anlatamam. Küçük burjuva bunalımları, bir delinin zırvaları olsa keşke ama nasıl demeli ki değil... Kaç yıl geçti ? Tek bir gecede bitti.

Bitmedi mi daha ? Hatırlıyorum. YAZMA ! Ya okurlarsa ? Belki de yakmalıyım bunları. YAZMA ! Çok yorgunum. Geçer. Unut.

20 kasım

Hiçbir şey yapmak istemiyorum. Hiçbir şey.

21 kasım

İşe gitmedim. Yataktan çıkmıyorum hiç, üç gündür yıkanmadım. Kimseden yardım istemedim, iyiyim sanıyorlar. Bazı testler için doktor çağırmıştı gitmedim. Esen geldi. Fısıl fısıl konuşuyorlar orada. Ne konuşuyorlar ? Gülüyorlar. Figen geldi odaya, "Sen dinlen şekerim" dedi. Onun gibi konuşuyor. Her şeyi anlatıyor mu acaba ? Her şeyi mi ?

22 kasım

İşyerine gittim bugün. Masamda çalışırken babam kulağıma bir şeyler söyledi. Tam anlamadım. Öldü biliyorum ama söyledi. Bunu bazen yapıyor. Sinirlendim. Terledim çok. Bir yığın ilaç. Belki ondan.

23 kasım

Arkamda. Bakınca gitti şimdi.

Koridorun köşesinde bekliyorlar. Cinler. Ayakları ters. Sırtımı duvara dayadım öyle yazdım. Figen uyuyor. Bugün uzundu. Bitmedi. Koridorda, yerde yatan bir adam gördüm. Gitmedim mutfağa. Susadım ama gitmedim. Figen'den istedim. O görmedi. Uyuyor.

26 kasım

Geceleri çürümüş et kokusu duyuyorum. Her zaman değil. Düşünürsem duyuyorum. Düşünme. Sırtüstü yatarsam eğer biraz uyursam bir şey gelip üzerime... Etimde iri parmakları... Bana öyle geliyor aslında. Yok bir şey. Gözümü kapayınca geliyor. Açınca yok.

Beklemek iyidir. Bekle.

21

"Reis'i bekletmeyelim İhsan Bey."

Yavaşça söylemişti bunu. Yanıma kadar gelip elini hafifçe sırtıma koymuştu. Kalktığını hiç fark etmemiştim. Demek o kadar dalmışım. Okuduklarım acı vericiydi. Unutmuşum.

"Söz vermiştik değil mi Piraye Hanım ?"

Davut Reis'le denize çıkacaktık o gün. Sofrayı topladık beraber. Yanımıza kıymalı börekle, bir şeyler aldık. Bir şişeye üzüm kompostosu koydum, sıkıca kapadım, bardak da aldık.

"Hırkanızı unutmayın Piraye Hanım, hava belli olmaz."

Acele acele yürüdük sahile doğru. Köşeyi döndük ki tavuklar kaçışıyor, ortalık toz duman.

"Remzi uğraşma oğlum şu horozla artık !"

"Yakalayıp kıçındaki tüyleri kesicem İhsan Amca."

"Niye ?"

"Gıdıgıt Ayşe'nin tavuklarını dövüyo."

"Geçenlerde kutu bağladın diye kümesin damından kafana atlamıştı ama ona göre."

"Onun için de kesicem, anlasın bakalım."

Davut Reis uzaktan el etti bizi görünce. Çoktan hazır etmiş motoru, oyalanıyor. Piraye Hanım yine çocuk gibi heyecanlı. Elimi tuttu motora binerken düşmesin diye. Açıldık.

Deniz ne güzeldi... Bir denize, bir gittikçe ufalan köyümüze, bembeyaz minaremize, ağaçlara bakıyordu.

"Sonbaharda bir başka güzel olur bu ağaçlar Piraye Hanım. Kehribar sarısı, kehribar kırmızısı olur her yer. Kehribar rengini severim ben."

Bir şey söylemedi. Yelkovankuşlarının hünerli, uzak uçuşunu izledi uzun uzun ve kuşlara doğru incecik bir çizgi gibi uzayan buluta baktı, dudaklarında farkında olmadığı bir tebessüm, boynunda ince bir iz...

Tepelerden keçilerin çıngıraklarını duyuyorduk. Gurbet Baba kayalığının oradan sanki cılız bir kaval sesi geliyordu rüzgârla. Davut Reis yine tatlı tatlı anlatıyordu:

"Büyük balık kolay iş değildir. Balığı avlaştıracaksın. Asıldıkça balık, vereceksin voltayı, yoksa zor işin. Yorulacak balık, duracak. Aganta-laçka, belki bir saat, belki fazla."

Öyle dikkatle dinliyordu ki Piraye Hanım, sanki yeni heves miço almışsın tekneye. Anlatılanları daha iyi anlamak için mi bilmem, gözlerini bir açıp bir kısıyordu. "Olmaz" demişlerdi biz küçücükken, "ne halt ederseniz edin, büyüyeceksiniz." Çocuk ellerimizde oltalarımız vardı şimdi, bütün büyüyüşlerden uzaktık.

"At kılından olta yapardık eskiden. İzmarit için üç kat, lüfer, uskumru için beş kat bükerdik."

Sigarasının külü düştü, öksürdü boğulacak gibi.

"Her balığa başka, yoksa olta sağır olur, kalın olta olmuş mesela, küçük balık vurmuş duymazsın."

Uzakta bir hayal gibiydi Rum adaları, Yannis, kim bilir, ne halt ediyordu.

Dönüşte iskeleye kahvenin oradan çıktık yine. Rasim Dayı yetişip uzattı elini. Piraye Hanım, yine unuttuğu bir gülümseme dudağında, bir onun, bir benim elimi tuttu çıkarken. Tutmakla tutmamak gibi, ayıp bir şey yapıyormuş gibi. Güneş çoktan devrilmişti. Bir baktık, Rasim Dayı hazır etmiş her şeyi bir güzel, mangalı da yakmış bekliyor. Alnında güzel şeyler

yapmanın telaşıyla boncuk boncuk ter, gözleri kocaman. Livarı gösterip "Çipura tuttuk Rasim Dayı" dedik, "gel temizleyelim."

"Davut Reis bu akşam kal be yahu !"

"Olmaz" dedi Davut Reis, kır bıyıklarının altından kıkır kıkır güldü, bakıştılar Rasim Dayı'yla, gülüştüler, niye anlamadık. Payını alıp müsaade istedi. "Eh, vardır senin bir telaşın, hadi uğurlar ola" dedik. Biz üçümüz yine, tahtaların, gazoz kasalarının arasında denize doğru, giriştik işlere bir güzel. Arkadaki lambayı yaktık önce. Piraye Hanım sever diye Rum fenerini de yaktık.

"Şuraya as onu İhsan."

Rasim Dayı, pilli radyosunu getirdi, önceden Yunan kanalına ayarlı zaten, başladı Rum havaları. Balıkları temizledik.

"Ben burada yıkarım Rasim Dayı, ver onu sen bana."

"Olmaz öyle yahu !"

Piraye Hanım yaptı salatayı, içine koca koca radikaları doğradık. Masayı kurduk hep bir telaş.

"Öte tarafta be İhsan, getiriver hele bir zahmet."

Peynirle biber turşusu getirdik dolaptan. Ekmeği bir koşu Recep'in oğlana aldırdık. Piraye Hanım'ı oturttuk başköşeye. Utana sıkıla deyiverdik derdimizi.

"Eh ne yapalım" dedi, "galiba bir o eksik."

Rakılarımızı küçük çay bardaklarına koyduk. Nasıl güzel koktu öyle ? Turşu başka, ekmek başka, kömür başka, deniz başka, peynir başka, balık başka koktu. Rüzgârsızdı akşam. Uzun uzun oturmalı bu akşam diyordum. Öyle azar azar alacaksın mezelerden. Silip süpürmeyeceksin öyle, ayıp. Hem sonra bakarsın yarın akşam o burada olmayıverir, gidiverir bakarsın. Sonrası zor olacaktı biliyordum. Ayrılıklar hep zor olur çünkü. Dokunmuşsan şöyle azıcık omzuna mesela, dokunurken hep duyduğundan başka bir şey duyduysan, adını başka türlü söylediysen... Ayıp olmuyor mu

şimdi İhsan ? Olmaz, niye olsun, bizimkisi dudak tiryakiliği, konuşuyoruz işte, aslında konuşmuyoruz bile, düşünüyoruz. O da mı yasak ?

"Pilaki de olsaydı be Rasim Dayı..."

Oydu galiba eksik olan. Sanki bir şey daha eksikti. Adını bilmediğimiz ya da unuttuğumuz bir şey. Ama o şey de olsaydı işte ne güzel olacaktı... Deniz, uykulu çocuklar kadar usluydu, biz, çocuklar kadar çabucak mutlu, çabucak mutsuzduk. Bir şeylere gülerken, öyle hiç olmadık bir anda bıçak kesiği gibi bir şeyi hatırlayıveriyorduk öyle, sonra çabucak, bilerek unutuyorduk. O şimdi adını hatırlamadığımız güzelim şey de olsaydı işte...

"Yahu ne var şu rakıda be Dayı ?"

Taze bir yudumu dolandırdı şöyle ağırdan, yuttu.

"Bu rakıda gençliğimiz var İhsan, bütün hayatımız, tuttuğumuz balıklar, üzüldüğümüz akşamlar var, terimizin, denizimizin, acılarımızın, düğün halaylarımızın, sevişmelerimizin tuzu var, sevdiğimizin yüzü, yorgunluğumuz, ettiğimiz onca laf, kaybettiklerimiz, hatalarımız, ayın şavkı, yıldızların hepsi neredeyse, küfürlerimiz, şiirlerimiz var, bozbulanık hepsi."

Susuyorduk biraz, üstümüz başımız deniz, tütün, rakı kokuyordu o zaman, sonra yine neşeli neşeli anlatıyorduk. O hep üzgün duruyor olmaz ki. Gülüyor ama üzgün, ben biliyorum. Pek söz de söylemiyor. Sorarsan söyler, o başka, ama öbür türlü şey etmiyor. Ben ne yapayım o zaman ? Benim sıkıntılarım yok mu ? Var ! Hem nasıl. Ben öyle duruyor muyum ? Duruyorum bazen. İşte öyle durursan bir tekme de onlar atar o zaman, sen öyle "suç bende" gibi durursan atarlar ! Duracaksın da anlayacaklar, kimse anlamıyor işte, adamı son tarihine kadar kullanıyorlar. Sen daha sus. Öyle kırılgan olmayacaksın ! Böyle kaya gibi şey olacaksın, sert ! Sağlam yumurta mı kırılır, kırık yumurta mı ? Yani yumuşak yumurta mı ? Unutup geçeceksin... "Vurduğunda sektirme", "İleri derecede öküzlük", "Vız geldiğinde tırıs gittirme" kursları açılsa, mesela beş haftada "Hiç hatırlamama" yeterlilik belgesi verilse ilk sizi göndermeli Piraye Hanım, pırst, tamam... İçme o kadar hızlı. Boş ver şimdi, biber turşusundan şey yap şimdi ayıp olmasın... Rasim Dayı gene içeri gitti. Ne gitti o da şimdi otursa ya... Böyle ne söylenir şimdi, hep ben şey ediyorum zaten. Çatalıma baktı,

"Çok aldın dökeceksin" gibi şey yaptı, na işte bakarsa öyle dökülür tabiî. Hah ! Geldi Rasim Dayı.

"Hayırdır Rasim Dayı, rahat oturmadın, var gene bir işler."

Gülüyor. Ne kadar mutlu... Siz misiniz bütün bunlara sebep Piraye Hanım ? Rasim Dayı'nın yüzünde, bayram sabahlarında bile görmediğim bu aydınlık, siz gittikten sonra da kalacak mı ? Nedir bu duyduğumuz, bu çoktan unutup, şimdi içimizde eski bir şarkı gibi hatırladığımız şey çocukluğumuz mu ? Böyle hep çocuk olsak ya Rasim Dayı, zıplaya hoplaya dolansak ya ortalık yerde. Kulağıma eğilip kıkırdadı.

"Arif Hoca karagöz oynatacak bu akşam. Davut Reis acele acele ona yardıma gittiydi. İçeride hazırlamışlar her bir şeyi, şimdi sizi bekliyorlar."

"Deme yahu Rasim Dayı ! Yaşa sen be !"

"Eh artık sonra devam ederiz."

"Öyle ya, ayıp olur şimdi."

Masayı toplayıp ne varsa attık dolaba. İçeri girdik ki herkesler sinemada gibi dizilmiş bizi bekliyor. Arif Hoca'nın yüzü keyfinden gene kıpkırmızı. Baktık Remzi girdi. Kafasını kolunu sarmış anası, suratı asık.

"Remzi bu ne hal oğlum ?"

"Horozdan gazi olduk Rasim Dayı."

"Allah iyiliğini versin, fena gagalamış be oğlum, dur bir bakayım şuna."

"Kestim ama tüylerini. Yusuf'un kıçı gibi oldu."

"Remzi !"

Yusuf pek güldü bu işe.

"Ucuz atlatmışsın len Remzi."

"Gülme Tombalak Yusuf, senin de kıçını keserim bak."

"Remzi !"

22

Hacivat: Hay Hak ! Efendim,

Çeşm-i insafa beyaz-i perde hikmet gösterir
Mebde-i icad-i âlemden işaret gösterir...

Efendim şu meydan-ı meserrette her hali latif, her tavrı zarif bir yâri vefakâr olsa. Haydi Mevlam rast getire !

"Başladı Rasim Dayı gel hele !"

... Yâr bana bir eğlence ! Ah bana bir eğlence medet.
Yâr bana bir eğlence amaan aman !

Karagöz: Hacivat bağırma öyle kapının önünde yahu ! Çocuk uyuyor, hadi başka kapıya.

Hacivat: Karagözüm maşallah ! Efendim vakti şerifler hayırlar olsun !

Karagöz : Hı ?

Hacivat : Karagözüm nasılsın ?

Karagöz : Çocuğun oturağı burnuna asılsın. Gelirsem aşağı tepelerim ha ! Yahu sen...

Hah ! İşte güldü. "Piraye sen böyle gülünce..." Yok artık ! Kendine gel İhsan... Bazen böyle küçücük bir şey oluyor, yani böyle bir laf dedim ben mesela, ne güzel gülüyor o zaman, kısacık belki ama gülüyor, sonra sanki ayıpmış gibi... Yüzüne dokundu, dudağına, çenesine, sonra biraz aşağı, saçlarının ucuna. Küçük bir çocuğun şirinliğine bakar gibi baktı Karagöz'e,

belki Fikret Bey'in çocukluğuna bakar gibi ya da Fikret'in çocukluğuyla yan yanaydı.

Hacivat: ... kulağından efendim, doğru kömürlüğe.
Karagöz: Yapma yahu ! Hacivat seni gören de...

Ya da iki çocuktular iskemlelerde yan yana. Koşuşmaktan terli sırtlarında ıslaklık, horozşekerinin tadı ağızlarında, bütün kederlerden uzak.

Hacivat: Hayır efendim. Nar. Karagözüm, bir tane daha söylüyorum dikkat et. "Bir ufacık fıçıcık, içi dolu turşucuk."
Karagöz: Onu bilirim yahu, Allah Allah ! Turşu fıçısı.
Hacivat: Değil efendim, hani dışı sarıca, içi suluca.
Karagöz: Aksaray Hamamı.
Hacivat: Değil efendim ! Yemek vakti geldiğinde, yemek odasının ortasına ne sererler Karagözüm ?
Karagöz: Çamaşır sererler.
Hacivat: Efendim sofra sererler !
Karagöz: Haa, sofra sererler. Yahu Hacivat sen de şimdi...

Hızla bir şey geçti yüzünden, bir mermi kadar hızlı bir şey, acıtan... Neye sıkıldı şimdi ? Gözlerindeki bulanığı başka yerlere bakarak sakladı. Oysa yüzü yarı karanlıktaydı, kimse ona bakmıyordu. Komik şeyler oluyordu işte, herkes gülüyordu. Herkesin elinde çaylar, muhallebiler... O da gülsün... Anladı belki. Başka yerlere bakarak belli belirsiz gülümsedi. Kapı aralığında, yüzünü temizleyen bir kedide çoğaldı gülümsemesi, söndü.

Hacivat: ... ekmeklerden sonra, efendime söyleyeyim, sıcacık, suluca bir şey koyarlar, ne koyarlar bakayım ? Hani sıcacık suluca, sıcacık suluca ?
Karagöz: Aksaray Hamamı'nı koyarlar.
Hacivat: Hay Allah müstahakını versin, olur mu Karagözüm, hamam hiç sofraya gelir mi ?
Karagöz: Gelmez biz gideriz.
Hacivat: Nereye ?
Karagöz: Aksaray Hamamı'na.

Hacivat: Yahu durup dururken niye gidiyoruz hamama ?
Karagöz: Ne bileyim Hacivat yahu, sen götürüyorsun madem.
Hacivat: Çorba koyarlar !
Karagöz: Hı ?
Hacivat: Yine ne var Karagözüm !
Karagöz: Hacivat sen de âlemsin, hamamda çorbanın ne işi var yahu ! Sana da...

Remzi huysuzlanıyor gene. Canı bir şeylere sıkılmış. Arkalarda dolandı baktım. Çay doldurdu kendine, oturdu, sesli sesli karıştırdı. Çavuş dönüp baktı şöyle. Bir laf diyecek bizimki, demedi. Bir haltlar karıştıracak ya hayırlısı. Piraye Hanım da sıkılmış mıdır ? Yok. Ama yorgundur.

Hacivat: ... ederiz yahu hamamı unut ! Yemekte kalmıştık ya hani !
Karagöz: Evet !
Hacivat: Hah ! İşte yemekte çorba getirirler !
Karagöz: Çorba getirirler biz de içeriz.
Hacivat: Efendim, içine ne sıkarlar bakayım ?
Remzi: Limon !

Al bakalım ! Belliydi.

Karagöz: Turp !
Hacivat: Olmaz efendim !
Remzi: Limon ! Limon !
Karagöz: Efendim neydi yahu, hah ! Tabanca sıkarlar !
Hacivat: Olmaz efendim, ne işi var ?
Remzi: Limon işte ! Salak Hacivat ! Kaç kere oynandı bu oyun. Karagöz bilmiyor mu sanki limon olduğunu ? Ne soruyorsun o zaman ?
Hacivat: Remzi !

Rezil edecek bu oğlan gene bizi. Tutabilene aşkolsun şimdi bir başladı mı... Rasim Dayı'nın yüzü asıldı. Piraye Hanım gülümsüyor neyse, kibarlığından belki. Bizimkiler de gülüyor.

Remzi: Bunlar niye gülüyor hem, kaç kere seyretmediniz mi ?

Karagöz: Ne oluyor yahu !

Remzi: Kaç kere seyretmediniz mi ? Hepsini biliyorsunuz işte, küçücüktüm aynıydı. Hiç değişmiyor.

Hacivat: Remzi gelirsem tepelerim haa !

Remzi: Yaşlandınız hepiniz, muşmula gibi oldunuz. Karagöz niye yaşlanmıyor ? O da yaşlansın bakalım. Kandırmasınlar o zaman. Başka bulmaca sorsun, limon işte ! Hacivat şey desin, "Hayat bu kadar komik mi Karagöz ?" desin, "Bu kadar küçük mü bıy bıy bıy ?", "Niye hep bunlardan konuşuyoruz, başka şeyler konuşalım" desin. Umurunda değil mi, umurunda olmadan yaşanır mı ? Var mı öyle hem iki buçuk lira hem cam kenarı, hep böyle kabak tatlısı mı hayat ? Sorsun bakalım.

Hacivat: Remzi !

Remzi: Düüt ! Gelsin. Hacivat'tan mı korkucam. Hem gelemez. Gelse Hacivat olmaz. Gelebilse bile küçücük boyu var, pıt yaparım gider.

Hacivat: Canım efendim bak söylüyorlar. Limon değil mi ?

Karagöz: Ben de o limonu alır senin kafanda...

Remzi: Burasını da biliyorum, "Aman iki gözüm ne yapıyorsun ?"

Rasim Dayı: YETER !

Remzi elinden bardağı düşürdü. Ortalıkta koca bir sessizlik oldu. Perdede oyun sustu, öylece durdu Hacivat, Karagöz öylece durdu. Arif Hoca, Karagöz sesiyle konuştu, ama Karagöz gibi değildi Karagöz... "Sen de biliyorsun Remzi" dedi, "yorma beni daha." Başka bir şey demedi, durdu öyle perdede. Biz durduk öyle. Remzi gözlerini kapadı.

Hacivat: Aman iki gözüm ne yapıyorsun ? Ellerin kırılsın !

Karagöz: Ekler kenetler (Küüt !) gene vururum.

Hacivat: Yıktın perdeyi eyledin viran ! Varayım sahibine haber vereyim heman !

Karagöz: Her ne kadar sürc-i lisan ettikse affola !

23

Biliyordum böyle olacağını. Piraye Hanım'a da ayıp oldu şimdi, kalkmalı... Hep böyle olurdu işte, iki gülmeyegörsün yüzümüz, bir şeyler devrilirdi. Bir tuhaf sessizlikte topladık perdeyi, masaları. "Hayırlı akşamlar" duyduk bir iki, küllükleri boşalttık. Arif Hoca camdaki yansısından uzağa, bizim hiç bilmediğimiz bir yere uzun uzun baktı. Duyduk kapı açılıp kapandı, açılıp kapandı, açılıp kapandı. Ben, ıslak süpürgeyle masa altlarını şöyle bir süpürdüm, bardak kırıkları şıkırdadı, hiç bakamadım Piraye Hanım'a, ne desem olmaz şimdi. Rasim Dayı bir şeyler yıkadı. Remzi sobaya iki odun attı. Soğumuş içerisi. Kapı açılıp kapandı... Sonra birden bir açıldı kapı, baktık komşu kadınlar, Piraye Hanım var diye, kapmışlar çöreği böreği gelmişler. Onlara da eğlence olsun işte. Gülüverdi yüzümüz... "Tüh" dedik biz, "Karagöz'ü kaçırdınız vallahi" dedik. Televizyonda Türk filmi varmış bereket, hem yedik hem seyrettik, ağlaştık hep birlik. Keyifler yerinde ya artık ne laflar, ne laflar.

"Acelen ne Çavuş Dayı, yavaş ye azcık ! Demedin miydi kalbim var deye geçenlerde ?"

"Kalp dedi miydi doktor ?"

"Eforsu testine çıktım işte, elektokardi gram verdim."

"Kime ?"

"Doktora."

"Daha öğrenmeden niye verdin ki o kadar ?"

"Çok vermiş yahu !"

"Genetikmiş bu."

"Genetik bir şey belli ki."

"Biraz da irsî işte ayrıcana."

"Babanda var mıydı genetik ?"

"Ne bileyim ben şimdi yahu !"

"Gazdır gaz."

"He valla çok gaz oluyor."

"Bilmem mi Çavuş, bıraktın mıydı..."

"Remzi !"

O gece biraz geç döndük. Uzun uzun oturmuştuk kahvede. Ne güzeldi... Işıkları sönmüş komşu evlerin arasından, yine hiç konuşmadan, yerdeki çakılları çakır çakır etmekten korkarak yürüdük. Karanlıkta yüzünü göremiyordum. Neler düşünüyordu ? Sessizdik. Denizin sesi vardı yalnız. Ona güzel şeyler söylemek istiyordum. Ezberimde olsa belki şiir okurdum, şiirim bitmeden uzanıp bir iğde çiçeği koparırdım, anlatırdım uzun uzun kendimden, onun gibi yorulmuşluğumdan anlatırdım, "Geç de olsa, bunca yıl sonra bile olsa, unuttuğum o kadar şeyi hatırlattığınız için" derdim, verirdim iğde çiçeğini. Lafımın sonunda bir gayret belki, "Hiç gitmeseniz Piraye Hanım" derdim, kızar mıydı ? Eve yaklaşmıştık.

"Üşüdünüz mü Piraye Hanım ?"

"Biraz... Ne kadar sessiz her yer..."

Bu kadar mı ? Konuşmayalım mı demekti bu ? Herkesler yanımızdayken konuştuklarımız, aslında, söylemek istediklerimizin hepsi değildi demek istiyordunuz. Söylemek istediklerimizi şimdi böyle susacağız, hep susacağız belki diyordunuz. Baktınız bana, demediniz bir şey, öyle kocaman sustunuz... Bir bir başka acılar buruldu içimizde... Ben çok farklıyım sanki... De o zaman ulan ! Söyle ! Böyleyken böyle de ! Ama yok ! Her şey yarım kalacak ! Sanki kural ! Adam olup desen ya böyle böyle ! Asacak sanki yahu tövbe tövbe !

"Bir şeye mi kızdınız İhsan Bey ?"

"Olur mu Piraye Hanım ?"

"'Tövbe tövbe' dediniz de..."

"Şeye dedim onu... Önemli değil yani..."

Defterde okuduklarım hakkında da konuşmamıştık. Tek kelime bile etmemiştik. Okuyup bitirirsem gece belki, daha iyi anlarım, anlarım da ona göre konuşurum diye düşündüm yürürken. Ay yoktu. Neredeyse hiç ışık yoktu. Uzakta, türbenin penceresinde, incecik titreyen kandilin o tuhaf ışığını gördük yalnızca.

24

27 kasım

O adam yine geldi durağa. Bizim pencereye baktı. Gördü beni, sonra görmemiş gibi başını çevirdi. İç cebinde bir şey var.

28 kasım

Ya gerçekten oradaysa ?

Sokağa her çıkışımda arkamda yürüyen, her adımda kulağıma kimsenin inanmayacağı akıl almaz şeyler fısıldayan, şu kimsenin görmediği duymadığı yeşil ceketli adamın söyledikleri doğruysa ? Ya biz haklıysak, ya olmadığı sanılan şeyler varsa, oradaysalar, işte ben görüyorum ve yalnızca biz görüyorsak...

DÜNYANIN BÜTÜN DELİLERİ BİRLEŞİN !
Çarpıntım çok bugün. Nefesim daraldı hep.
KALP KRİZİ
MÜDAHALE
BAS !
ADRENALİN VER
VERME BIRAK ÖLSÜN-ARTIKİSTEMİYORİD VER
300
BAS !
Camları açtım. Hepsini açtım.

29 kasım

Hava kararmaya başladı. Bu fena. Şşşt ! Şimdi rüyalar uykuda. Ben uyurken uyanacak. Bu gece ölürüm belki. İçimde koca bir ölüm açılır.

30 kasım

İÇİMDEKİ SES. BAIRMA.

5 aralık

Kulağıma biri bir şeyler fısıldıyor. Geceleri. Durmadan. Sayfa sayfa romanlar. Ben yarattım. Kahramanlar. Bir tek şeyi yapmaları için. O gece. YAZMA ! İçimde bir göz açıldı. Kimsenin görmediği şeyler görüyorum.

6 aralık

Bir kerecik olsun baksaydı onlar, anlamayanlar ve duymayanlar bir an için durdurup alaylı yamuk ağızlarını hiç konuşmadan, akıllarının sökülmüş bir kazak gibi ilmeklerinden düğüm düğüm çözülebileceğini, alışık uyuşuk bir fikrin akıllarının en derininde en benzer fikirlerle huzurla kımıl kımıl oynaşırken aykırı bir fikrin başka hiçbir şeye dokunmadan ve hiç ihtiyaç duymadan başka bir şeye başka tüm fikirleri birer birer alnının ortasından vurabileceğini ve ansızın bütün inançların, kıyasların, doğru sanılan doğruların solucanlar gibi çığlıksız kıvrım kıvrım bir ölüşle ölebileceğini anlasalardı.

ÇÜNKÜ BEN GÖRÜYORUM ! İŞTE ORADALAR !

Bazen umutsuzluğa kapılıyorum çünkü yalnız ben görüyorum. Dörtkeredörtonaltı ama görüyorum.

7 aralık

Demek ki değil. Yani dörtkeredörtonaltı da belki öbür şeyler tam olarak öyle değil.

8 aralık

O kadının kokusunu duydum. Yastığımda. Bu ne demek ?

9 aralık

Her gece başucumdaki koltuğa gelip biri oturuyor, karanlıkta oturuyor öyle, bakmıyorum, gelmesin diye kitaplar koyuyorum koltuğa, geliyor.

10 aralık

Dolaştım bugün. Anneme gitmedim. Üzülür. Yürürken kendimle mantıklı konuştum, uzun uzun anlattım. Herkes bana baktı. Benden uzak insanların sürü sürü gittikleri sürü sürü geldikleri, ayaklarımın dibinden başlayıp yavaş yavaş yokluğa genişledikleri yollardaydım. Onlar da oradaydı ama dörtkeredörtonaltıların dağılışına hiç kulak asmadan yürüyorlardı, hiç fark etmeden ve dinlemeden dörtkeredörtonaltıların belki de öyle olmayışlarını yüzüme arsız arsız ve evet cesaretle ve alayla bakışları canımı acıttı. Bir vitrinin önünde kendimi gördüm ne kadar tuhaf duruyordu. Hiçbir resme yakışmıyordu ona acımıyordum. Ve ben yine de anlamaya çalışıyordum ki onlar, belki de haklıydılar, onlar, yani başkaları... Ama onlarınki belki bir oyalanıştır... Hem korkmuyorum artık, sadece küskünüm biraz, bu koca yenilgiden kaçacak yerin olmadığını, belki kaçacak tek yerin, yenilginin ta kendisi olmak olduğunu da anladım...

Geldiğimde yoktu. Böyle çok çıkıyor. Beni bırakıp gidiyor. Gelince tartıştık. Neredeydin dedim. Dolaştım biraz dedi. Nerede dolaştın dedim. Dolaştım işte dedi. Not bıraksaydın, şuraya gidiyorum deseydin dedim. İyi valla, günlük rapor yazalım sana dedi. Sinirlendim. Kocanım ben senin dedim kekeledim konuşurken ilaçlardan mı bilmiyorum, olmaz ki böyle deyince bardağı yere attı. Rahat bırak beni diye bağırdı. Oturup manyak mı olayım bu evde diye bağırdı.

11 aralık
Onunla sevişiyor.

12 aralık
O kadını istemiyorum dedim. Kavga ettik.

13 aralık
Yüzünde bir şey gördüm. Yalan söylüyor.

13 aralık
Anneme söylemedim. İyiyim dedim.

14 aralık

Hani içimde bir şarkı saklardım çocukken. Yok şimdi.

14 aralık

Ne yapsam hatırlıyorum. Ne yapsam aynı... Deniz kıyısında tek başına oturan bir adam görüyorum rüyamda. Yanına gidiyorum arkası dönük. KİMSİN SEN ! Bakıyor bana, bağırma diyor yalvarır gibi, uyumak istiyorum, yıllardır hiç uyumadım diyor, her defasında daha yorgun. Adamın sonuna kadar kırmızı gözleri. Rüyalarını anlatma. Çünkü korkunç. Rüyalarım çok uzun. Banyo yaptı. Sırtında tırnak çiziği var. Saçlarını taradı. Esen'e gitti. Gitme dedim. Gitti.

15 aralık

Anladım bir ölüyüm. Ölmeyi bitirememiş birazında kalmış azıcığını becerebilmiş uğraşsa bir avazda ölecek bir ölü. Kendime ait değilim bu kafa bu kol benim değil yoksa bu kadar uzağa açılmaz insan koridorlarda ayağına ölüler dolaşmaz bu kadar yalnızlaşmaz hiç kadar kalmaz. Bu el benim değil kulağıma neler söylüyorlar bak kalem nasıl işliyor ben düşünmüyorum bıraksam neler... YAZMA !

İnsan ne için yaşar ?

Öyleyse kurtul. Uzun bir yolculuğa açılır gibi küçül en iyisi bu. Bütün ipliklerinden kop, başka bütün seslerden kokulardan, uzağına çekil kavgalarının yoruldun. Sularını durult. Üzülme. Bekle.

15 aralık

İçimden saldırıyorlar.

Onları sakinleştirecek şeyler bulmam lazım mutlu insanlar var demem lazım onlara. Becerebilenler var her şeyi becerebilir onlar. Güzel güzel şeyler. Tanrı var.

Ya öldüyse ? Ya her şeyi başıboş bırakıp gittiyse ondan biz böyleysek zehir zıkkım yenmez yutulmaz sorular sorup cevapsızlıktan yavaş yavaş çıldırıyorsak ya herkes daha ilk günahı işlerken çıldırmışsa çoktandır yanlış biliyorsak ? Biri bozsa olmamış baştan yapmak lazım dese. Gözümüzün önünde azarlasa onları...

Ölmemiştir. İyiler kazanacak.

15 aralık
Her şeye aldandık. Kaç kere kazıdım boş çıktı. Okkalı bir küfür salla.
Sonra vur kendini.

16 aralık
Yürütemiyorsun.
Hiçbir şeyi yürütemedin. Arkadaşlıklarını evliliğini hiçbir şeyi.
Aynaya baktın mı bugün ? Bakmadın. Korktun. Başkaları nasıl baksın ? Gözlerinin içine ?
Beceremiyorsun.
Bırak. Başkalarını da rahat bırak. Onları anlamıyorsun. Öyle duruyorsun her şeyin ortasında. Her şey yürüyor sen duruyorsun. Orada olmaması gereken bir şey gibi. Bir leke bir böcek bir kıymık bir yanlış bir hata gibi. Bir işe yaramıyorsun.
Rahat bırak beni demişti.
Nerede hata yaptın ? Sorma. Her yerde yaptın. Biliyorsun hem. Onun için bakamıyorsun.

17 aralık
Yak bütün yazdıklarını ! Durma ! DURMA ! Sat kendini ölüme, kötülüklerin anasına, belalara, şeytanlara sat ! Düpedüz üstüne yürü o kadife karası uyanışın, uyanacaksın korkma. Ama bir şey yap önce böyle olmaz, bu kadar çocukça, bu kadar az kötülük sana yakışmaz. Bir hiç gibi değil, daha da kirlenerek, iyi bir günahkâr gibi günahla kutsanmış, iyice günaha, çirkefe bulanmış olarak, bir pislik gibi, bir kötülük tanrısı gibi katmer katmer, dalga dalga sevgiyle büyüterek kötülüklerini, mesela bir ihtiyarın bağırsaklarını söküp çıkarırken, on yaşında bir çocuğu becerirken kanlar içinde, şehvetle, lanetlenmiş iblislerin ölebileceğinden daha görkemli, daha aşağılık, uzun uzun öl. Hiçbir felsefeye, inanca dayandırmadan ölümünü –ölmenin felsefesi mi olur ulan !– kılıksız, çirkin bir ölüşle öl. Öyle hemen bitmesin. Bırak nefretle kutsasınlar ölümünü, seyret, kalın, kara bir irin gibi yavaş yavaş ak gırtlağından ölümün. Durma.

18 aralık

Yaptım. Dün gece biraz öldüm. Tam değil daha. Şehrin etli etli, pervasız, çıplak, boyalı, kalın bilekli, alkollü, alabildiğine orospu, en bitik, en yenilmiş sokaklarında kovaladım onu rüzgârına dokundum. Kusmukların döllere, çamurlara karıştığı, türkülerin caza, metalik gitar seslerine, uğultulara, böğürtülere karıştığı, yeşilin kırmızıya, siyaha, iyinin kötüye, Allah'ın Allahsızlığa karıştığı, kirli, ıslak çorap kokulu, yanık yağ, alkol, sidik, ucuz tütün, kusmuk kokulu hüzünlerin, yalnızlıkların herkesin gözü önünde ağır ağır yol kenarlarından mazgallara aktığı sokaklarda kaybetmek için, olanı biteni vermek için, ne kurdumsa, neye inandımsa yıkmak için, içip içip kustum, dövdüler beni, daha dövsünler diye okkalı küfürler ettim, donuma işedim bıraktılar. Beni her şeyin ortasında öylece bıraktılar.

19 aralık

O hüzünlü bara gittim yine, adı "Çıkmaz". Aynıydı. İçtik. Yapacak tek şey oydu. İçtik. Benden fazla değildiler aynı özürlerin çocuklarıydık. Kıyısız gemilerdik işte, bu uğultu kıyısız gemiler uğultusuydu, uzun bir yorgunluk hikâyesiydik. İçtik. Tanrı benim gözlerimle görse o barı kapatırdı. Sokaklara çıksaydı kapatırdı. Bu şehri kapatırdı.

Böyledir.

Bazen yapacak bir şey kalmaz. Uzun uzun bir hiçliğe koyulursun, bir ada yaparsın kendinden, kendine çıkılmaz boğulursun.

20 aralık

Bir çocuk bir geceyi nasıl öldürebilir ?

20 aralık

Küçücük bir ayım vardı anne hatırlıyor musun? Sen almıştın, avuç içi kadardı, boynunda bir trampet asılı, yumuk ellerinde küçücük tokmaklar... Çalışınca nasıl heyecanlı çabuk çabuk vururdu trampetine, pıtı, pıtı, pıtı büyük iş yapıyormuş gibi sevinçle... Sonra, pili zayıfladıkça daha yavaş vururdu pı-tı, pı-tı, küsmüş gibi, ama inanarak yine de, sonra tek, eksik bir pıt'la ölürdü. Nasıl kahramanca, nasıl üzgün ölürdü... Sonra yeni bir pil

taksan, yine aynı heyecanla başlardı, pıtı, pıtı, pıtı büyük bir şey yapıyormuş gibi umutlu. Yapabildiği tek şeydi pıtı, pıtı, pıtı nasıl hep aynı sevinçle pıtı, pıtı... Ben de öyleyim şimdi. Bir can daha verseler, bir sevinç, pıtı, pıtı, pıtı... Sonra yavaş yavaş, pı-tı, pı-tı ve içimde kocaman, eksik, bir pıt daha ağrısı...

Bir kuyrukta bekliyoruz. Acayip bir kuyrukta. Bir şey veriyorlarmış sonunda fısıldaşıyoruz, boşuna değil yani, güzel bir şey, bildiklerimizden daha güzel bir şey, bilmediğimiz bir şey kımıldıyor ya içimizde ona benzer bir şey... Bir şey veriyorlardır, bir şey vardır, "Kuyruk bitti" yazısı ya da "Kuyruğun başı" yazısı, hatta sadece bir dosya kâğıdına tükenmezkalemle "Kuyruk" yazısı bile yetebilir...

Çıkamıyorsun.

Bir bıçak soksan canının orta yerine kuyruğun başına geçiyorsun.

Çıkamıyorsun.

Bütün kaybedenleri alkışlıyorum.

Dans et ! Seni geri zekâlı ! Yapacağın her numarayı yaptın işte bu kadardı, akışkan bir çaresizlik içindesin, sokulgan, doğurgan, yapışkan bir çaresizlik içinde, yeni umutlar ateşliyorsun, acabalar üflüyorsun tutuşsun, sönüyorlar, bu kadarsın işte. Üzülme. Bekle şimdi. Bakarsın bir şey olur diye değil, beklemek iyidir diye bekle.

Ben bekleyecek miyim ?

Ben... Boş ver.

25

Geç oldu. Uyudunuz mu bilmiyorum Piraye Hanım. Bu gece sıcak biraz, kurbağaları duyuyor musunuz ? Bu yazılanları defalarca okumuş olmak sizi ne çok üzmüştür... Dayanacaksınız şüphesiz. Taşıyacaksınız biliyorum, bunu da bir elbise gibi giyeceksiniz üstünüze. Saklı acılarımız mı bizi bu kadar yakınlaştıran ? Aşk mı bu size duyduğum Piraye Hanım ? Bu kadar uzun aradan sonra, bu kadar unutmuşken o tuhaf yürek çırpıntısını, bu mümkün mü ? Bu, onu unuttum mu demek ? Karımı ? Kalıpsız İhsan... Yüreği beş paralık adamlar yapmaz yaptığını. Oysa nasıl sevdim onu. Yıllarca tuttum yasını yüreğimde, kokusunu, gülüşünü, bakışını aklımda. "Alınyazısına karşı durulmaz, isyan etmek olmaz" dedi Arif Hoca... Yeni gelmiştik ya köye Saliha. Nasıl çiçek gibi yapmıştık her tarafını evimizin ? Hayatın bir bozulmaz sihri vardı. Dantellerin duruyor daha, korkuyorum yıkamaya. Yüzünü, bal dudaklarını unuturum diye korkuyorum. Karnın kocaman olmuştu ya. Bir doğsa hayırlısıyla diyorduk. İçime ara sıra bir kurt düşüyordu. Bir sıkıntı. Sana söylemiyordum. Bana son bir bakış baktın. Bittim ben. Yaşamak için hiç sebebim yok sandım. Yaşanıyor Saliha. Boş bir kabuk gibi. Uykularımda sesini duyuyorum, elin yanağıma dokunur gibi geliyor, sıcağını, kokunu duyuyorum. Arif Hoca, "Dua et" diyor ne zaman sorsam, "sabah ezanına kalmaz, bekle gelir." Bekledim kaç zaman, geliyorsun belki de. Nasıl beklemem Saliha ? Sen benim helalim, can yoldaşım değil misin ? Nasıl berbat özledim seni... Nasıl tarifsiz aktı içim, boşaldı... Sana pek benzemeyen sekiz resmin kaldı biliyorsun. Komodinin üstünde. Dolaplarda entarilerin, elbiselerin bıraktığın gibi. Ben açık, hiç kapanmayacak bir yara gibi kaldım. Yirmi iki yıl geçti bak. Çok daha fazlası saklı içimde, dokununca kanıyor. Şimdi bu yaşımda Saliha, içimde bir şey "Yaşayacaksın" diyor. Çok geç değil mi ? Biz, o hep bizimle olacak sandığımız güzel şeyleri, çok geride bırakmadık mı ?

26

Kahvaltıda sessizdik ikimiz de. İhsan Bey o bildiğim telaşında değildi. Akşamüstü otobüs gelecekti biliyorduk, ondandı bu durgunluğumuz. Yine her şeye yarım kalacaktık. Önce çoğu aklımda kalacaktı, sonra birazı unutulmuş, bölük pörçük bir rüya gibi hatırlayacaktım bu köyde ne varsa. Ama sizi... Söylemeye cesaret edemediğim şeylere hayıflanacaktım. Siz benim kahramanımdınız İhsan Bey. Okuduğum bütün kitaplarda biraz siz vardınız. On altı yaşımda, Beyoğlu'nda, çift kanatlı, büyük, ahşap kapılı apartmanımızın serin mermer basamaklarında tutsaydınız elimi, ben çekmek isteseydim utanıp, bırakmasaydınız. Yaz akşamüstleri terastan sarkıp, sizin, açık renk fresko pantolonunuz, beyaz keten gömleğinizle yokuştan inişinizi seyretseydim. Köşede, mahallenin öteki delikanlılarıyla konuşurken arada bir pencereme baksaydınız. Her sabah bir gül bıraksaydınız karşı kestane ağacının kovuğuna. Tepebaşı yokuşunda oturup Haliç'i, ufukta batan güneşi seyretseydik hepsi hepsi. Terasta dans ederken, pilili kloş eteğim açılsaydı en fazla. Yorgun, terli alınlarımız dokunsaydı... Şarkılar, gülüşmeler kulağımda şimdi.

"Adımlar daha küçük, evet !"
"Tamam işte hop ! Dönüyoruz..."
"Öyle işte, şimdi hop, bravo Piraye !"

Kırlangıç çığlıkları kulağımda... Önce başka teraslara, kuş kulübelerine, kiremitlere, saçaklara, çamaşırlı balkonlara çarpardı şarkılarımız, biraz havalanır, akşamüstü rüzgârına tutunur, gençliğimizden, heyecanımızdan, sebepsiz mutluluğumuzdan çok uzağa, bizler gibi tasasız sandığımız İstanbul'un, yorgunluğunu fark etmediğimiz karanlığına dökülürdü. Eskiden o sıcak, o upuzun yaz günlerinde bile öyle çabuk akşam olurdu ki, herkes, her şey, mutfakta akşam yemeği telaşında annem, eve oyunlardan, terastaki

danslardan yeni dönmüş kardeşim ve ben, odaların birinde yine bir şeyler tamir etmekte olan babam, terastaki kuşlar bile uluorta hazırlıksız yakalanıverirdik. Keşke o yaz akşamları kadar sevinç çırpıntılı geçseydi hayat ve yakalanıverdiğim bu karanlığa o tatlı yorgunlukla, o sardunyalı yaz balkonunda annem, babam ve kardeşimle ellerimizi yüzümüzü yıkayıp telaşla oturduğumuz neşeli akşam sofralarındaki o lezzetli huzurla yakalanıverseydim şimdi.

27

Kahvaltıda hiç konuşmadık. Sabahın erkeninden beri öyleydik. Ekmek almaya çıkıyordum ki baktım pencerenin önünde oturuyor. Sabahın ilk ışığında daha açmamış, çiy yüklü çiçeklere bakıyor sanmıştım, hani sever öyle şeyleri diye düşünmüştüm. Pencereler kapalıydı. Camda, dışarı çıkamayan bir arıyı seyrediyordu, sonra fark ettim.

Hırkasına sarınmıştı, yüzü bir şeye üzgündü, arıya yavaşça bir şey söyledi duyamadım. Sonra parmağını uzattı. Arı hareketsizdi, sonra bir gayret çıkıverdi parmağına. "Aman Piraye Hanım !" diyecek oldum, gülümsedi. Pencereyi yavaşça açtı, parmağını dışarı uzatınca uçuverdi arı. Arkasından uzun uzun baktı, serindi, kapadı.

"Biliyor musunuz İhsan Bey, ne zaman böyle yarım kalmış bir arı görsem pencerede, dayanamam. Öyle çaresizdirler ki..."

Yutkundu. Diyecek bir şey bulamadım. Ne dersin şimdi ? Sonra yine cama dokundu, dışarıda bir şeyle konuşur gibi konuştu.

"Beklemekten yorgundurlar. Ölmeye alışıkmış gibi isyansız, ama tarifsiz üzgün. Korkmasınlar diye usul usul konuşurum onlarla. Onlar da böyle işte, sanki bilirlermiş gibi, hiç zarar vermeden geliverirler parmağımın ucuna. Artık gidebileceklerini anlayınca şöyle bir kıpırdatıp antenlerini uçuverirler... Her şey eksik... Ama biliyor musunuz, belki de böyle eksik oluşlarında her şeyin güzelliği. Belki de yarım kalmış tatlarda, hayatlarda, böyle azar azar bırakılmışlıkta giz."

Hani arı evine gitmek istiyor, onu mu demek istiyordu ? Kısacası kendini hep arkalarda bırakmış insanlardık biz, bugüne eksile eksile gelmiştik, ufalıp kalmıştık... Haklıydı belki... Bu aslında bir eksiklik meselesi değil ki, yoksunluk meselesi. Yani varsın sanıyorsun kendini ama yoksun. Arkada bir yerlerde kalmışsın. Bir "yaşıyorum" hali yaşıyorsun ama kimsenin umurunda mı ? Hadi bakalım ne olacak şimdi ? Konuşulamıyor ! Bir yere kadar şey edip susuluyor, olmaz ki... Öyle deme şimdi...

Biraz zeytin yedi. İkinci çayını soğuttu. Konuşacak şey bulamadım, ne söylesem olmaz. İşte bak aynı. Sofrayı topladık. Akşamüstü gidecek miydi soramadım. "Siz oturun biraz" dedim. Pencerenin yanına oturdu yine. Sonra bir baktık camlarda pıt pıt damlalar, "Aa ! Yağmur başladı !" deyiverdik ikimiz de, gülüştük sonra. Sonra gülümsemesini hiç bozmadan, ellerini küçük bir kız çocuğu gibi çenesine dayayıp, "Biliyor musunuz, çocukken oturduğumuz apartmanın kocaman terası vardı" dedi. Menekşelere bakıyordu. "Dans ederdik... Bazen dansın tam ortasında ansızın bir yağmur dökülürdü çığlık çığlığa kaçışırdık, kaçışmak yalancıktandı aslında, düşen damlalara kollarımızı açıp döne döne, sevincimizden, çığlığımızdan yorgun, ıslak taşlara düşerdik... Yağmurdan sonra bir de güneş açarsa, evlerin damlarına turunç rengi bir pus dağılırdı aceleyle. Saçaklardan turunç ışıklı sular akardı, kocaman olurdu içim. İçimde kirli sular gibi acılar kımıldamazdı..." Yine menekşelere baktı, sakızlara, ortancalara. Girip çıktıkça gördüm. Gözleri doldu. Yalnız kalsın ister diye mutfakta oyalandım. Börülce haşladım ona çabucacık, severmiş. Yardım etmek istedi bırakmadım. Ayıp olur diye döndüm. Ne yapacağımı şaşırdım yani. Bir ara oturup öyle baktım ona. Farkında değildi. Öyle dalgın. Boynunda, gözyaşı kadar küçük, kehribar bir kolye vardı. İlk geldiği gün giydiği koyu yeşil elbiseyi giymişti yine. Bu gidiyor mu demek ? Burada her şeyi böyle bırakıp gidiyor mu ? Bir şey desene ! "Yağmur dindi" dedim.

"Siz sever misiniz yağmuru İhsan Bey ?"

"Ben pek sevmem Piraye Hanım... Doğuda, o sevinci kıt, acısı yediveren toprağın sellerinde yük katırlarından başka şeyler de gördüm ben, doğru değil şimdi size bunları konuşmak... Divane âşıklar duydum, sevdaları anlatıldı uzun kış akşamları, nasıl derim 'severim' şimdi... Kar da istemem yağsın... Ayacıklarını don yemiş bir Memet vardı ki nasıl severdiniz... Beyaza kesmiş bir uyku gördüm... Öyle analar karın içinde baştan ayağa köz. Öyle ağıtlar o analardan, her bir avazı düşse karın üstüne köz... İstemem yağsın."

Sustum. Denecek laf bunlar sanki. Sen adam olmazsın İhsan. Ama dolu ya içim nereme dokunsan... Yağmur dinmemiş mi ?

Eğilip buğusunu sildi camın, çardağın altına sığınmış iki kumruya baktı sevgiyle. Yağmur umurlarında değildi. Öpüşüyorlardı işte, bütün

kederlerden uzak. Gülümsedi sonra, uzun uzun baktı kumrulara.

"Mutlu aşklar mümkün mü İhsan Bey ?"

İçimde koca bir ağlamak oldu. Yutkundum. Usulca oturdum camın öte yanına doğru, ona ilk defa bu kadar yakın... Karşı bulutlara sustum biraz. Dokunsam ellerine...

"Derler ki, bu bizim fakir Gurbet Baba, âşıkmış birisine... Adını kimselere demezmiş, kurda kuşa belki, esen yele, dağa taşa, ağaçlara, denizin ötesine... Gayrısı sorsa, 'Bana en uzak olan' dermiş, istemezmiş kız üzülsün... Derken, günlerden bir gün, konuşmuş sevdiğiyle... Tutmuş ellerinden, konuşmuş... Demiş ki: 'Âşıklar ne kadar uzaksalar o kadar büyük olur aşkları'."

"Onun iyiliği için..."

"Öyle anlatırlar..."

"Yağmur dindi."

Kalkıp gazeteleri topladım. Uzun uzun sustuk. "Sonra yeriz börülceyi" dedik, "soğusun biraz." Saliha nasıl kızar buraları böyle görse. "Allah iyiliğini versin İhsan" der. "Batırmışsın her yeri" der. Haklı. Şu hale bak. Olacak iş mi, oraya mı konur o tabaklar ? Saliha kızma sen, bak görürsün, beş dakikada şimdi... Yürümek istediğini söylemişti, söylerken sesi titremişti.

Uzun uzun yürüdük. Hava yine açmıştı, ıslak toprak kokusu her yerde, komşular kapılardaydı selamlaştık. Uzaktan Tahir'i gördüm yine. Sırtında kamburuna yaslı, günahlar umutlar yüklü çantası döndü köşeyi en son. Çantasının eksilip bittiği yerde takılı kaldım, biraz eksik... Hiç yaşlanmadı... Hep böyle olurdu işte, her şeye uzak, bir o kadar içinde her şeyin kaybolurdu, sonra nereye baksan orada ihtimal... Tadım iyice kaçtı. Arif Hoca'yı gördük iyi ki, yine takkesi yana kaymış, koltuğunun altında tahtalar, acele acele bir yere gidiyordu, gülüştük. İbrahim'i gördük kıyıda, kayıklara vermiş sırtını ağ örüyordu, demedi bir şey. Kırmızı mavi lengerler midye doluydu, livarlarda çipuralar. Kedilere bakıp gülümsedi Piraye Hanım. Muşamba kaplı küpeştelerde doymuş kediler uyuyordu.

28

Deniz ne kadar kıpırtısız... Burada zaman ne kadar ağır Yarabbi. Bu lacivert deniz, bu hiç kıpırdamadan duran yeşil, "Sen de kal böyle" diyor, "burada öl." Burada ölünebilir oğlum, burada ölünebilir. Şu kayalarda kurumuş yosun kokusunu duyarak, bu koyu laciverdin, yeşilin içinde, derin yaraların sancısı, derin uykularda sönebilir... Ama şu ağaçlar, şu tepeden aşağı neredeyse bağıracak kadar coşkulu dökülen bahar dalları başka bir şey de söylüyor, "Hey koca ahmak" diyor, "sen de sonuna kadar alabilirdin verdiklerimin tadını." Ah, hayatın, insanı çıldırtan bu gerçekliği, bu vaat eden, bu yenilgileri çoğaltan, bu kışkırtan çekiciliği ne kadar alaycı ! Hiç değilse tek bir oyunda ben kazansaydım bu kadar yaralı olmazdım belki. "Nereye gidebilirsin ki ?" demişti bir sabah. "Öyle afra tafra yapma, elinden bir iş gelmez, kimin kimsen yok, aç kalırsın bu yaştan sonra, millet ne der, olan çocuğa olur" demişti. "Zamanında düşünecektin onu. Otur oturduğun yerde, evini, kadınlığını bil, iyi kötü biz de canavar değiliz, hayat böyle, başkaları çok mu mesut sanıyorsun." Yapamadım, bir korkağım ben. Başkalarının çıkamadığı yerlere çıkıyorsan onların göremediği güzel şeyler göreceksin, ama daha büyük düşeceksin, yeniden çıkıp, yeniden düşeceksin. Madam Rosa gibi belki. Ama ağlıyordu, ama Rosa'ydı, esmiş, kavurmuş Rosa. Daha kötü şeyler de söylemişti, söylerdi o, ama mümkünse unutmalıydı artık. Hatırlamak iç kanatmaktan başka işe yaramıyor. Rahatsız, huzursuz geceler bırakmalıydım onlara, hepsine. Öyle laflar etmeliydim ki yıllarca acıtsın. Beni nasıl acıttılar. Şimdi yoklar. Hiçbiri yok. Beyoğlu yokuşundan Aynalıçeşme'ye koşar adım inilen, balkonları çiçekli, odaları mutluluk dolu sandığım teraslı evde annemin babama ihaneti yok... Annem "Şimdi olmaz" demişti, "çocuklar..." Kapı aralığında ince bıyıklı sarışın bir adam. Soluk sarı bir lamba kapı aralığında. Kavrulmuş soğan kokusu. Annem terli alnını silmişti, kolunun en beyazıyla silmişti, koltukaltı görünmüştü. Sutyeninin birazı görünmüştü, memeleri, büyümüş burun delikleri annemin, aralık dudaklarında birdenbire anladığım eski günahların

kustuğunu yarı gülümseme, sağ bileğiyle saçını düzeltişi, sonra uzun, bembeyaz kolları yine, sevinci, fısıltısı, birdenbire kadınlığım... Yoklar şimdi... Bunları düşünmek de faydasız ama insanın aklına geliyor işte. Şimdi ben varım bir tek, yalnız, sarılmasız... Kabahatlerim olsaydı benim de, ne güzel unutup geçseydim, kocaman hatalar becerseydim. "Ay şekerim yani sen de az değilmişsin" diyebilseydi biri, gülüşseydik... Bedenimin hatırlayacağı eski şenlikleri olsun isterdim, unutulmaz günahları... Koca günahlardan tapınak yıkıntılarım olsaydı şimdi razıydım. İçinde yok olduğum, bütün varlığımla oraya aktığım tek bir öpüş olsaydı. Oysa çok azını yaşadığım bir şey bu. Aldatmak hiç bu kadar haklı görünmemişti o zamanlar, ne ahmaklık, aklıma bile gelmemişti. Bir kapıyı gözleseydim mesela, "Her an gelebilir" deseydim, "çabuk ol !" O tarifsiz zevkin içimi acıttığı anlar olsaydı, o kısacık anın, küçücük ısırıkların, tatlı can yakışları olsaydı... Hadi ! Evet ! Hadi ! Ama olmazdı. Ben öyle olamazdım Fikret. Böyle haklı, böyle yenik olmak bütün yapabildiğim...

Uzun uzun yürüdük. Ördekler geçti yine önümüzden. Yatık bir kayık gördüm suda. Batamamış, ne deniz, ne kayık. Çocuklar koşuştular. Biz yine konuşmadık. Rasim Bey'in kahvesine yaklaşınca "Bekler şimdi" dedik. Kırık Osman kayıkların oradan denize, belki uzaklara bakıyordu. Kanatlarını açtı bir an, sonra kapadı. Rasim Bey'i gördük sonra. Kapının yanındaki masasından Kırık Osman'a bakıyordu o da. Sigarasının külü uzamış, belli dalgın. Yüzünde tarifsiz bir şey birikmiş, bir yanı acıyormuş gibi. Gördü bizi, baktı. Her şeyi bağışlayan bir bakışı vardı, bir de "aldırma geçer" diyen. İçeri girdik. Remzi yine bir şeyler okuyordu köşede, Yusuf bir şeyler soruyordu.

29

"Remzi len."

"Elleşme Yusuf okuyorum."

"Beraber evleniriz bakarsın Remzi. Sen Gül Öğretmen'le, ben Anna'yla."

"Gül Öğretmen benimle evlenmez ki."

"Nişanlı diye mi ? Seviyorsa evlenir."

"Sever ama öyle... Biliyorum ben."

"Remzi len."

"Elleşme dedim bak."

"Gelir mi dersin ?"

"Kim ?"

"Anna"

"Gelir."

"Ya gelmezse ?"

"Gelmezse kaçırırız."

"Adresini bilmiyoruz ki."

"Gelince kaçırırız."

"Gelince kaçırmaya ne lüzum var deli ! Konuşuruz."

"Sen konuşmadın mı önceden ?"

"'Helo' dedim, 'Velkam' dedim, giderken de 'Gutbay' dedim. Kaç kere anlattım ya. Demiştim ya eşyasına yardım ederken o gün, elimi kestiydim, elimi avucunun içine alıp, yarama üflediydi. İki günde sonra kaç kere 'Havaryu' dediydik. Resmimi de çektiydi. Postalamıştır aslında. Postada kaybolmuştur. Ta İngiltere'den... Olsun, gelir bakarsın."

"Sen turisçeyi nasıl söktün lan Tombalak ?"

"Sen onu boş ver, gelir mi ?"

"O kız seni seviyo Yusuf, kaç defa güldü sana, gelir."

"Şişman mıyım ben Remzi ?"

"Değilsin. Çocukken şişmandın."

"Adresini bilsek yazardık."
"Gelince yazarsın."
"Siktir lan deli !"

30

Pek kimseler yoktu. Oturduk öyle uzun uzun. Olmayacak şeylerden konuştuk. Acıkınca koca bir tavada menemen yaptık. "Kehribar, ağacın gözyaşı gibi bir şey Piraye Hanım" dedi bir ara Rasim Dayı. İçine bir şey saplanmış gibi oldu yüzü, sonra güldü. Bir baktık Remzi'de bir telaş, ansiklopedi karıştırıyor.

"Kehribar iki nokta üst üste veya kehlibar veya kehrübar. Kırılabilen hemen hemen saydam soluk sarı ile kırmızıya çalan sarı renkte sert bir reçine fosili. Akışı sırasında üzerine yapışmış ağaç parçalarında yaşayan böceklerden meydana gelmiş fosillere de rastlanmaktadır. Kehribar, fosil böcekler üstüne bilgi sağlamaya da yaradı. Kehribarın Yunanca adından parantez içinde elektron, tırnak içinde elektrik kelimesi türetilmiştir. Bk. Ansikl. Kehribar yağı iki nokta üst üste vernik yapmakta..."

"Yeter Remzi, anlaşıldı be oğlum."

"Yusuf buralardaydı, nereye gitti ki Rasim Dayı ?"

"Otobüs gelecek ya birazdan İhsan."

"Anladım Rasim Dayı."

Sustuk ikimiz de. Gülüyorduk oysa. Piraye Hanım bir Rasim Dayı'ya, bir bana baktı. Sormak istedi ama soramadı. Rasim Dayı bekledi biraz, yavaşça, bir şeye küsmüş çocuklar gibi konuştu:

"Gitti lacivertleri çekecek. Kız gelirse diye, ayıp olmasın, yakışık almaz diye. Geçen yazdan beri sektirmedi hiç. Gözleri bakır, bekler ki gelsin..."

Kalktı masadan. Gitti, uzaklara baktı. Kızdığı, sövüp saydığı ve belki çoktan affettiği ne varsa hepsini gördü baktığı yerde, sonra dönüp usul usul çay bardaklarını topladı. Gitti ocağa yine. Ocağın oradaki duvardan tık tık saatin sesini duyduk. Tık tık yıkanan bardakları, suyu duyduk. "Of Sarıyaylam" dedi Abdullah Çavuş usuldan, "yaylayamadık bugün de seni." Cigarasından derin bir nefes çekti, ötelere bakıp saldı dumanını... Bir bağırış koptu o ara. "Ne oluyor yahu !" Dedik. Baktık ki Arif Hoca. Motosikletine at arabası gibi bir şey yapmış tahtadan, doldurmuş çocukları

içine basıyor da basıyor, her taraf toz, çocuklar katılıyor gülmekten. Arif Hoca da gülüyor ama kıpkırmızı, takkesi yana kaymış, ter içinde. Remzi de koştu bunların peşinden, sonra geldi yine, terlemiş. Rasim Dayı ayran verdi ona, vermesen içmez. Karşıdan Yusuf'u gördük.

"Lacivertleri çekmişsin gene Yusuf."

"Yakışmış mı Rasim Dayı ?"

"Düüt ! Kıçıma kaş göz yapsam daha iyi."

"Şimdi yaktım seni Remzi len ! Kaçma !"

"Yusuf dur be oğlum, uyma şuna !"

Yusuf bağırdı Remzi'nin arkasından:

"Allah'ın delisi !"

31

Saat ikiye geliyordu. Gidecek miydi ? Bunu bile soramıyordum. Sorsam "evet" diyecekti. Öyle "dan" diye. Onunla aslında konuşmak istediğim şeyleri böyle hiç konuşmadan gidecekti. Dalıp uzaklara bakıyordu, sonra bana bakıp gülümsüyordu. Ben de gülümsüyordum. Bir ara, unutmuş da sonra hatırlamış gibi, türbeye gitmek istediğini söyledi. Gittik. Ağır ağır yürüdük bütün yolu. Varınca, kapıyı açıp girdik. Odada ıslak tahta kokusu vardı. Etrafına baktı, yüzündeki tebessüm hiç silinmedi. Sandukanın yanına gitti. Etrafında şöyle bir dolandı. Bir dostunun omzuna dokunur gibi dokundu sandukaya. İki kere okşadı. Pencereden dökülen ışığa uzattı elini, bir şeye dokundu sanki. Çıktık. Dua filan etmedi. Sanki yanında ben yoktum, buna gücendim biraz, neler düşündüğünü bilmek istedim. Ama yine soramadım. Eski alışkanlık. Ne garip, daha tanışalı üç gün olmuştu, ama yılların alışkanlığı vardı aramızda. Hep kalsaydı Saliha... Kızar mıydın ? Kalsın istiyorum diye kızdın mı bana ? Sen buraya gelmeyi hiç istemezdin Saliha, belki ölümü hatırlattığı için. Belki erken öleceğin malum olurdu sana. Her şeyi düzgün bırakmak isterdin. Odalarda her şey yerli yerinde meraklanma. İstediğin gibi, sen yoksun tek. Seni ne çok üzdüm durmadan ortalık topluyorsun diye. Ufacık şeyler için. Bilseydim Saliha... Her şey başka türlü olabilir miydi ? Mümkün müydü başka türlüsü ? Bazı geceler geliyorsun biliyorum, ama bana değil, yarım kalmış işlerini bitirmek ister gibi. Su sesi duyuyorum aşağıda bulaşıklar için belki, küçük odada tıkır tıkır dikiş makineni duyuyorum. Koşuyorum odaya yoksun sen. Ben de yarım kaldım Saliha.

32

Türbeden sahile inen yol daracıktı, ama biz yukarı kayalığa doğru yürümeye başlamıştık öyle hiç konuşmadan. Çakıllardan güçlükle yürüyordum, yukarı yürüdükçe biraz başım döndü. Koluna girsem ayıp. Bastığımız yerlerde kekikleri eziyorduk, ne güzel kokuyorlardı.

"Yoruldunuz mu ?"
"Hayır, hiç değil, bu çiçeğin adı nedir ?"

Ufalan evlere, maviden yeşile akan denize bakıyorduk. Başka bir şey sormadı... Fikret'im buraya çıkmamış, yoksa yazardı. Yok artık Fikret. Yazdıklarının, olanların da önemi yok belki. Ama onun bilmeye hakkı var.

"Hepsini okudunuz sanıyorum."
"Okudum Piraye Hanım. Üzüldüm çok."
"Derin bir yarası vardı Fikret'in... Hiç anlatmadığı..."
"Bazen bilmemek daha az acı verir..."

Yüreği yorgun insanların, o duru sular gibi hali vardı onda. Haklıydı. Öğrenmeye dayanamazdım.

"Feci bir kazaymış İhsan Bey. Arabası tanınmaz haldeydi. Figen'i orada kaybettik."

"Nasıl olmuş ?"

"Hiç fren sesi duymamışlar."

Ağır ağır yürüyorduk. Kayalığa varmak üzereydik. Fikret'le ilgili aklımda dönüp duran son bir şeyi daha söylemek istiyordum. Kolay değildi bunu söylemek. Kendime bile söylemek kolay değildi.

"O kaza... Fikret'in planladığı bir şey olabilir İhsan Bey."

Gülümsedi. Yalnız affeden insanların tanıyabildiği bir gülümsemeydi o.

"O iyi bir insandı Piraye Hanım."

İçimde kocaman bir ağlamak arzusu, kayalığın ucundan uçsuz denize baktım.

33

Bir bakışta gördüm karabatakları, balıkçılları, martıları, yelkovanları. Akşamüstleri iki tam, bir yarım cigara içimi zamanda, sudan bir karış yukarıda asılı incecik pembemsi sarı çizgisini hatırladım sonsuzluğun. Rüzgârla suların sırtı yalazlandı. Uzaklara sağanakladı öyle en uzaklara. Bir adım daha attım. Irıp çalkantılarına bakıyordum, suyun balkısına, hayatın uçuculuğuna. Ne zaman baksam böyle kötü olurum. Hayatın o küstah, o arsız, o sonsuz duruşunda yenilgilerimi gördüm sanki suyun üstünde karabataklar gibi böyle sıra sıra. Ben çiğneyip tükürdüğüm hayatlardan geçtim Saliha. Bir adım daha. Bir kaval sesi rüzgârda. Senin bile bilmediğin, namluların ucuna sürülüp sürülüp geldim. İçimden ağlamak geçiyordu yutkundum. Sen bilmiyorsun, demedim hiç sana. Alevlere girdim. İskelet kadar kuru omuz başlarından ve haklı, kahraman omuz başlarından, mızrak gibi daldım sevdamızın kavgasına... Daldım da ne oldu Saliha ? Başım dönüyordu. Yenilgilerim suyun üstünde ne kadar çoktu. Ne vardı öyle uzaklarda yelkenli gemiler mi geçiyordu ? Kanatlı atlar mı ? Denizkızları mı ? Beni çok ötelere götürecek bir gemi mi bekliyordu ? Yorgun tayfalar mı ? Çıplak ayaklı, zehir gülüşlü korsanlar mı el ediyordu ? Kancalar, pala kılıçlar mı parlıyordu ? Kocaman kucağını açmış bağırıyordu deniz ve onunla birlikte her şey bağırıyordu. Biz ki daha çoktuk ! Sırılsıklam maviydi her şey ve nasıl kuvvetle bağırıyordu. Bir yerlerden ne güzel laflar hatırlıyordum. Sövmenin, sövülmenin ağız dolusu tekmelerin kanını tükürmüştük ! Çelik mavisini etimize gömmüştük bıçakların ! Aydınlık yarınlara koşacağız diye bağıra bağıra ölenlerle ölmüştük ! Allah belamı versin benim ! Ben döndüm Saliha ! Ben nelerden döndüm, inanmaktan, inançsızlıktan say say bitmez. Öldüğüm yalandı ölenleri gördüm nasıl bağırıyorlardı ! Uzağından baktım ölenlere, sarı bir binanın köşesinden, bir arabanın arkasına sinip, onlar bizim için ölüyordu. Bir kaçmak istedim, bir yakalanmak, ölmek değil. Yenilirken bile alçakçasına mutluydum. O kadar mı ulan evet o kadar ! Unutulacak kadar eski değil

içimin kesik kesikliği. Beni yaşamışlardı, beni tanıyorlardı, beni içmiş, bitirmiş, şimdi her şeye habersizmiş gibi alaylı çağırıyorlardı işte. "Hani büyük kavgaların adamıydın ? Hani dağlar kadardı sevdaların ? Hiçbir işe yaramadı !" diyorlardı ! Ben zavallı bir dönüşle, upuzun bir vazgeçişle yaktım bütün sevaplarımı. Ben bir yaradan aşağı aktım, avucumun içinde avuçlar bıraktım, ben döndüm Saliha ! "Haydi gel durma !" diyorlardı. "Boş ver yahu !" "Aldırma !" Ne kadar güçlüydü gemileri... Her şeyi unutmak, unutulmak, geride bırakmak için ne büyüktü yelkenleri... Hiç pişman değildiler... Yaralarımın en ıslağındaydı kılıçları... Her şeyin kıyısındaydım. Ötesi yoktu. Orada başka hiçbir şey yoktu. Ne yapsaydım Saliha ? Orada zamanın sonu duruyordu. Hayatın bütün anlamı ve anlamsızlığı... Sonra her şey sustu. Başka bir şey söyledim mi hatırlamıyorum şimdi. Elimi uzattım.

"Gerçeği öğrenmek ister misin ?"
"Yapamam."

Yapamaz mıydı gerçekten ? Yapamadığımız onca şeyi bırakıp ardımızda adamakıllı bir cümleyi bitirir gibi, şöyle sıyırıp kendimizi kınımızdan, hiç değilse bunu... Konuşmadık. İki ihtiyar, suçluymuş gibi mahcup, o kadar cesur, hayatın içine yürüdük.

34

Sanki başka biriymiş gibi konuştu benimle. Yüzyıllar ötesinden geliyormuş gibiydi sesi. Masallar ülkesinden... Atlasak uçacak mıydık ?

35

Piraye Hanım yorulmuştu biraz. Alnı terliydi. Çınarı görmüştük işte. Rüzgârda taze yaprakları kıpırdıyordu. Piraye Hanım alnına yapışan saçlarını düzeltip gülümsedi. O bir korkaktı. Düpedüz korkaktı. Korkak. Düpedüz. Ben korkaktım. Fikret bir acıyı öldürmüştü. Tam ortasından vurmuştu. İyi yapmıştı. Ben korkaktım. Kendime iki tokat atmaya, bütün korkaklığımı yüzüme vurmaya bile, bunca yıl yapamadıklarımı duymaya bile, kendimi şuradan fırlatıp atmaya bile korkaktım. Korkaktın evet ! Yalan mı ? İsimler buldun, "İnadına yaşamak" dedin korkaklığına İhsan. Büyük yollara çıkınca küçüklüğünü anladın. Sen kaçmaktan başka hiçbir şey yapmadın. Hiçbir yere varamadın. Korktun sen. Korkun en değerli şeyindi her şeyini sattın. Alıştın korkuna hatta sevdin. Kandırma kendini artık ! De şunun adını ! Korktum de ! "Dayak yiye yiye dövüşmek" dedin, "bile bile kaybedeceğini, yine de dövüşmek" dedin, "yürek ister" dedin. Yalandı ! Korktun ! Midemde bir tiksinti buruştu, tükürmeye bile korkak. Demedim bir şey, hızlı hızlı yürüdüm. Rasim Dayı, çoktan sonuna kadar kaldırmış bütün camları, Arif Hoca'yla kapıya yakın oturmuş laflıyordu, biz gelince buyur ettiler, Arif Hoca kaldığı yerden konuştu biz yokmuşuz gibi:

"Dönecekler bir gün gör bak. Belki evlenmiş olurlar da bir sürü torunla gelirler gör bak. Benim evin yanında ev yaparız onlara iki tane kocaman, bahçeli İhsan'ınki gibi. Evlenmemiş olurlarsa ben evlendiririm Allah'ın izniyle. Daha ne düğünler olacak bu köyde. Heyt ! Remzi'yi, Yusuf'u evlendireceğiz daha. Cıvıl cıvıl, ördek yavrusu gibi oğlan kız dolacak köy gör bak... İşim var benim, tutma beni Rasim Dayı, sonra laflarız gene, kusura bakmayın Piraye Hanım. Haydi Allah'a emanet."

Uzun uzun baktı Arif Hoca'nın arkasından Rasim Dayı.

"İhsan be, Osman'ın kanadı tamir olur mu ?"

36

Sadece gülümsediler. "Olur belki" demek istediler herhalde. İhsan Bey kaçırdı gözlerini. Kayalıkta o tuhaf şeyi söylerken de, bir ara yürürken de yüzü böyle burulmuştu... Rasim Bey kalkıp ocağa gitti. Taze çay doldurup koydu masalara. Abdullah Bey bir şeyler anlatıyordu.

"İki tane çaktım deyyusa, Nurullah Çavuş baktı kaldı öyle."
"Nurullah Çavuş'un ödü kopmuştur Abdullah Dayı."
"Koptu tabiî."
"Öhhö !"

"Öyleydi askerlik bizim zamanımızda. Çakı gibiydim, öyle iki saat nöbet filan yok, sabaha kadar dikerler adamı bekler durursun, üç saat, dört saat. Kurtlar iniyor böyle, eksi kırk derece, bana mısın demezdim."
"Düüt."
"Çarpıcam şimdi Remzi bak !"
Üçe geliyordu saat. Ne çabuk... Dışarısı ışıl ışıl. Birazdan otobüs gelecek. Hazırım. Çantam İhsan Bey'in evinde daha. Alırız birazdan. Ona bu kolyeyi vereceğim. Komodinin üstündeki resimleri de sormadım, belki hiç soramam.

37

Asma suratını artık İhsan. Sırası değil şimdi... Rasim Dayı taze çay getirdi bak. Oturacaktı ama vazgeçip gitti içeri, senin yüzünden... Yok, belki gördü de ondan. Şöyle bir bakındım da anladım. Muhtarı gördü, İbrahimlerin oradan dolanmış geliyor. Yazlık açık renk ceketini giymiş. Yaklaştığında belli belirsiz bir selam etti eliyle Piraye Hanım'a, bana, kahvedekilere. Çalımlı değil ama ağır, kaşları hafif çatık, yüzünde küslükten çok bir keder. Başını öteye çevirip geçti. Yolu düşmüş besbelli yoksa geçmez.

"Muhtar Ali iyi adamdır da gariptir biraz Piraye Hanım. Pek girmez aramıza, uzak uzak oturur. Hele kahveye hiç uğramaz. Demişlerdi ki pek iyi değilmiş araları. Rasim Dayı ile Muhtar Ali'nin. Ben tepiştiklerini hiç görmedim. Gören de olmamış, duyan da. Gençler zaten bilmez, kalan ihtiyarlar da susar da susar."

"Hiç mi sormadınız kimselere ?"

"Dedim ya söylemezler. Rasim Dayı'ya sormak olmaz, anlatsa anlatırdı, sormak olmaz... Ama ben sizin için bir hikâye uydururum isterseniz."

"Ne iyi olur İhsan Bey."

"Seneler önce, Rasim Dayı gencecik bir delikanlı, bıyıkları simsiyah. Muhtar da muhtar değil o zaman. O da gencecik, fidan gibi. İkisi de yaman balıkçı. Süngere gitmişler kaç zaman. Birbirleri için ölüme dalmışlar. Daha ilk dalışlarında ikisi de kan kusmuş. Kızıl saçlı denizkızlarına sevdalı, iki deli oğlan. Bir keresinde biri aşağıdayken, hava dirsek yapmış da, öbürü sancak iskelesi küpeştesinden dalmış sulara, yoksa ölecek öbürü, bir don bir bıçak öyle inmiş ki olacak iş değil. Kan kardeş bunlar, can arkadaş. Ama günlerden bir gün, azar azar başka bir haller olmuş bunlara, öyle ki gören olsa hayra yormaz. Sağda solda kös kös düşünür olmuşlar. Yine bir akşam vakti köyden biraz uzakta, bir ağacın altında, ellerinde pisipisiotları, uzun

uzun oturmuşlar konuşmadan. Sığırcıklar ötüşmüş, kavak ağaçları, söğütler hışırdamış, susmuşlar. Bir kız meselesiymiş mesele.

'Kaçıracam Ali.'
'Olmaz Rasim, bırakmam.'

Kız Ali'nin kardeşi. Zehra Kız, fidan boylu, yüzü al, teni başak sarısı. Daha çocukken düşmüşler ateşe. Yemyeşil tarlalarda, ağaçların tepelerinde Ali, Rasim, Zehra hep beraber. Süngerden dönüşlerinde daha tekne varmadan iskeleye, haberini alıp da Zehra, koşuverirmiş bir solukta el etmeye. Şöyle uzaktan bir göründü müydü Zehra, zıplaya zıplaya iskeleden el etti miydi, fidan boylu, teni başak sarısı Zehra, içinde bir kuş çırpınırmış Rasim'in. Öyle bir sevmekle sevmiş ki Zehra'yı, yokken de duymuş kokusunu. Denizin ortasında geceleri, yıldızlara Zehra diye konuşmuş. Ama yıldızlara söylediğinin birini diyememiş Zehra'ya. Ara sıra içinde bir şeyler çok dellendiği vakitler, sokulup diyecek olmuş, dolandırıp lafı diyecek olmuş, çıkmamış sesi. Yerden bir taş alıp atıverirmiş uzağa böyle olduğu vakitler, nasıl olsa der bir gün, yanındaymış ya Zehra.
Ama şimdi mesele başka. Rasim ile Ali, köyden az uzakta bir ağacın altında oturmakta, ellerinde pisipisiotları...

'Öbürüne varacam diyor. Öbürü zengin, buralarda kalmayacak.'
'Eylenmeseydi benimle be Ali, açık açık deseydi. Sorduydum geçenlerde gölgeliğin orada, na o ağaçlar, kuşlar şahit, seviyorum dediydi.'
'Sorsan gene der.'
'Dediydi be Ali.'

Ne çok isterdi aslında Ali, kardeşi varsın Rasim'e. Rasim iyi çocuk. Yüreği ateşe düştü bir kere. Bilmez mi Ali ? Kara kara gecelerde kaç kere dolandılardı da ucunu getirip diyemediydi Ali'ye nasıl yandığını. Yıldızlara, denizde dolu dolu ayın şavkına bakıp bakıp sustuydu.

'Kaçırmak olmaz Rasim, bırakmam. Söz kestik vururlar ikinizi de.'
Sevmese anlamaz mıydı Rasim ? Gözleri başka türlü bakmaz mıydı ?

'Elim eline dokunduydu. Al al olduydu yanakları dokununca. Yoluna çıktım, yüreği inip kalktıydı kuş gibi görünce. Şiir verdim senden gizli.'

Bir keresinde sabahın alacasında beklemişti Rasim. Orada söğütlerin, çınarların kuytusunda beklemişti. 'Ha şimdi gelir suya, el ederim de bakarsın gelir' demişti. Bir rüzgâr esmişti geldiğinde, sarı yazması uçuşmuştu. Gülmüştü, ta gözünün göbeğine bakmıştı Rasim'in. Utanmamıştılar hiç, ne vardı utanacak ? Al al olmuştu her yanları, yaklaştılar, eline dokunduğunda eli yanmıştı Rasim'in, yürecikleri çırpıl çırpıl olmuştu. Yaklaştılar. Elleri ellerinde yandığından dokunmadılar daha, ama yüzleri öyle bir karış kaldı kavuşmaya, nefesleri nefeslerine değdi. Yazmayı çekip aldı başından kız, açıktı saçları şimdi, ta beline kadardı. Öyle yakından, öyle bir 'Rasim' dedi ki, oracıkta yandı oğlan. Yaklaştı, tuttu oğlanın ellerini, memelerine dayadı. Şaştı bu işe Rasim, çekti ellerini, istedi ki incinmesin, ama diyemedi. Kaçıp gittiydi kız. Nereden bilsindi Ali.

'Olmaz Rasim, bırakmam.'

Sonrası, kızı isteyenler nasılsa duymuşlar işte. Bir gece hocayla gelip oracıkta yapmışlar nikâhı. Büyüklerin ellerini öpmüşler, gece gece alıp kızı gitmişler. Ne düğün, ne çeyiz. 'Sonra alırız çeyizleri' demişler. Kız bir iki nazlanmış ama gitmiş işte. Yok dahası. Gönlü vardı yoktu yok. Bütün gece kıvranmış Ali. Söz üstüne söz olmaz. Kız kendi gitmiş hem. Nasıl desin Rasim'e ? Demiş. Böyleyken böyle.

Rasim bir bir duyunca olanları mızırdanmamış hiç. Öyle kalakalmış. Bir katılık düşmüş içine, yüreğinin ucu öyle yanmış ki iflah olmaz. 'Yüzüme bakma bir daha Ali' demiş usulca, yürümüş. Hiç lafını etmemiş bir daha. Kırk dokuz sene önce, böyle bir gün belki, bir fidan dikmiş yalnız."

Sustuk biraz. Boş çay bardaklarımızla oynadık. Üçü geçiyordu.

"Gerçekten olmuş mu bütün bunlar İhsan Bey ?"

"Bilmiyorum Piraye Hanım, belki. Sormak olmaz."

38

Koca Rasim Bey... Gerçekten bu mu yüzünüzde bir yara izi gibi taşıdığınız o hiç anlatılmamış şey ? Yalnızca bu değil belki, belki hiç değil, başka bir şey. Hiç bitmeyecek bir şey. Boş bardaklarımızı aldınız, masayı sildiniz alışkanlıkla, temizdi oysa. "Otobüs çıkmıştır" dediniz, belki öylesine, laf olsun diye. Gidiyorum hepinizi bırakıp böyle. Şimdi telefon numaraları var elimizde, aranmayacağını bildiğimiz numaralar. Çünkü yok sözümüz söyleyecek. Söylemeden söyledik hepsini değil mi İhsan Bey ? Bir bayramda yazacak iki satır lafımız yok. Hiçbir şeyi değiştirmeye gücümüz, cesaretimiz yok. Dedik hepsini, içimizden bile söylemeye korktuğumuz şeyleri anladık.

39

Gelmeseydi otobüs. Geldi. Ölüm gibi, hiç beklemediğimiz bir anda geldi.

"Bunlar ne Saliha ?"

"Küpeçiçeği tohumları, büyüyünce tam buraya dikelim. Sardunyaları şuraya, şuradan da sarkıtalım aşağı kadar, hep çiçek olsun buralar."

"Sana bir de kanarya alalım mı Saliha ?"

"İstemem... Şuncacık ömürleri var uçsunlar bırak, çiçeğe ağaca doysunlar. Çiçeklerin de ömrü az... Ömrümüzden ömür versek onlara İhsan..."

Otobüs öyle arsız bağırdı ki, gözlerini kapadı Piraye Hanım. Onun için mi kapadı ? Bir eliyle yavaşça boynundaki kolyeye dokundu. Gözyaşı kadar kehribar yok oldu parmağının ucunda. Bir dilek tuttu belki. Açtı gözlerini.

"Bu kolyeyi size vereceğim İhsan Bey... Baktıkça beni hatırlarsınız."

Yutkundum. Denir miydi ? Ama gidersen bak... Sonra ? Fena olur. Sonra... Karışmam bak... Ne yaparım sensiz... Masada parmaklarıma baktım.

"Sizi unutmak mümkün mü Piraye Hanım ?"

Sıcak bir şey esti yüzümde. Baktım sonra. Kızarmıştı biraz, gözleri dolmuştu. Kırık Osman'a baktık arkasından, uzaktan sevdik. Kalkıp eve yürüdük. Çınarı okşadı gitmeden. Yavaş, yorgundu adımlarımız. Yolda baktık, sağdan soldan bir sürü keçi çıkıyor, arkalarında Remzi'yi görünce anladık, Remzi'nin işi. Meydana yürütüyor keçileri. Keçilerin boynuzlarında, çıtalarından bağlanmış kâğıt bayraklar. Bir Türk, bir İngiliz bayrağı. Remzi keyiften dört köşe.

"Remzi bunlar ne yahu !"
"Yusuf'un sevgilisi gelecek ya İhsan Amca !"
"Bayrakları nereden buldun ?"
"Yusuf yeni getirttiydi, arakladım."
"Allah iyiliğini versin Remzi !"
"Ayıp olur yoksa İhsan Amca, böyle mi karşılanır der Yusuf'a."

Gülüştük, ama bir kötü oldu sonra içimiz. Sessiz sessiz yürüdük, sağımız solumuz bayraklı keçi.

Ben girmedim içeri, kapıda, bahçenin oralarda bekledim. İstedim rahat hazırlansın.

"Limonu şuraya dikelim mi İhsan ?"
"Dikelim Saliha."

40

Resimleri soramadığımı hatırladım odaya girince. Aynaya şöyle bir bakıp yürüdüm. Fazlasına cesaretim yoktu. Bir aynanın kıyısından geçerken birdenbire, bir zaman bir aynada duran yüzüne, o zaman ne de saf olduğuna, ne güzel olduğuna, saçlarının kestane ışığına, artık öyle olmadığına, hırpalanmışlığına takılırsın. Sonra hemen, aman ne yapalım yeter ki insanın sağlığı yerinde olsun gerisi boşluğuna sarılırsın hayatın, saçını düzeltir, sırtını dikleştirir, yürürsün. Odaya, dantellere, hele bahçedeki çiçeklere uzun uzun bakamadan çıktım evden. Gül çiçek işine yastığın, bir öpücük bıraktım çıkmadan yalnız. İçimden çok şey kalacaktı geride biliyordum. Ayrılış öyle can acıtan bir şeydir ki her hatırlayışta bir yerin kesilmiş sanırsın. Ayrılış bir kere olmaz. Böyle her ayrılışla biraz daha eksilirsin sanki önceden tamammışsın da sonra azar azar bitmişsin. Parça parça kopuyordum. O çınara, Rasim Bey'e, Arif Hoca'ya, İhsan Bey'e, Kırık Osman'a, Ah Kırık Osman'a söyleyecek ne çok sözüm vardı oysa. İçim nasıl doluydu. Belki hiç görüşmeyeceğiz bir daha. Başka türlüsü mümkün olsaydı keşke. Yenisi olsaydı oyunların, çanak çömlek patlasaydı. Doya doya hata yapıp, doya doya mutlu, doya doya mutsuz olsaydık, bilseydik ki var dahası. Resimleri bile soramadım. Gül çiçek işine bir öpücük bıraktım yalnız.

41

Börülceden yemedik. Çıkarmıştım belki gitmeden... Hiç konuşmadık da. Çıktık. Bir şey söylesem ağlayacaktı. Bahçedeki çiçeklere bile bakmadı. Neden bakmadı ? Hızlı hızlı yürüdük. Köpekler köşede gene öyle... Çocuklar gülüşüyorlar. "Kışt !" dedim. Bir ara bakıp gülümsedi bana. Bir şey deseydi, "Sizi özleyeceğim" deseydi, ne var bunda, hani bizim köyü kastedermiş gibi, ben desem olmaz şimdi. "Burayı özleyeceğim" deseydi o zaman ben de şey ederdim... Fırıldaklara da bakmadı, hep bakardı aslında. "Sarı, mavi, kırmızı ne güzel" derdi. Bakmadı. Çantasını ben taşıdım. Son anda belki, belli mi olur ? Bakarsın kalır. Kal işte ne olur sanki, yokmuş kimsesi işte demişti önceden, kal, gideceksin de ne olacak... Oturacak öyle tek başına, ben nasıl diyeyim şimdi, belli değil mi zaten ben istemem mi ? O kadar acıdan sonra, neler yaşamışsın bak, otur işte yetmedi mi çektiğin ? Ama benim dememem lazım önce. Hem desem kalır mı ki ? Ya "Olmaz İhsan Bey, yapamam buralarda alışmışım ben şehir hayatına, sinema, tiyatro filan öyle..." derse ? Yok artık, der mi hiç öyle, tanımadın sanki, der mi canım ? Der der, gitsin o zaman. Öyle deme. Ya da şey der, "Olur mu İhsan Bey bu yaştan sonra, Fikret'i kaybettikten sonra, hayatta bu kadar şeyi geride bıraktıktan sonra ?" der, demez ama öyle demeye getirir, üzgün üzgün bakar, güler sonra. Ben ne yapayım o zaman ? Kalsın o zaman birkaç gün daha, olurunu olmazını konuşalım oturup. Ne bu böyle sus, sus ! Hem sustun da başın göğe mi erdi ? Sus o zaman ! Deme bir şey. Tövbe tövbe... Gittin diyelim, ne olacak ? Yazık değil mi ?

"Yine 'Tövbe tövbe' dediniz."

"Öyle mi dedim ? Şeye dedim, kızdırıyor bu veletler insanı."

Desene ! Diyemezsin. Hem ayıp olmaz mı Saliha'ya ? Olmaz. Edilir mi bu ? Edilir. Ne olmuş ? Saliha bilmiyor mu niye böyle ettiğini ? Anlamaz mı o senin hallerinden ? Anlar ama kırılır gene. Kırılmaz. Bilir. Arif Hoca, Rasim Dayı bekliyordu. Tüh kalıbına ! El ettiler bize.

42

O köyden ayrılırken neden gitmek zorunda olduğumu biliyordum. Çok geçti İhsan Bey. Olmak istediğimiz, gitmek, her şeyi olduğu gibi bırakıp gitmek istediğimiz başka bir yer var aslında. Ama, iyi kötü yaşanmış onca şey öyle işlemiş ki içimize nereye gitsek faydasız. Biz mutlu olamazdık. Belki buydu gizli gizli istediğimiz. O kadar seviyorduk ki yalnızlıklarımızı, paylaşamazdık. Tadı bizde saklı bir zehirdi ayrılışlarımız. Hüzünlü şarkılarda sevdiğimiz ne varsa aslında yoksunluğumuzdu. Umuttan fazla sevdik umutsuzluğu ya da ben öyle oldum en azından, haksızlık etmeyeyim siz öyle değildiniz. Kandil ışığı kadar umut yetecekti belki. Olmadı... Siz benim için güzel bir hatırasınız artık. Ne zaman bir denize, mavi bir gökyüzüne, bir ağaca, bir çiçeğe baksam, içimi acıtan onca şey içinde, kısacık bir tebessüm gibi sizi hatırlayacağım.

"Selametle Piraye Hanım."

"Teşekkür ederim Arif Hoca, her şey için... Her şey için Rasim Bey... İhsan Bey, teşekkür ederim."

"Selametle Piraye Hanım, yine gelin."

"Selametle."

43

Otobüs homurdandı. İçimde bir şey eksilir gibi oldu. Bir dönüş döndü meydanda, tozları kaldıra kaldıra çıktı. İki tavukla kıçı çıplak horoz kaçıştı önünden. Bayraklı keçiler kaçıştı. Sizinle o otobüse binebilseydik Piraye Hanım... Hiç düşünmediniz mi siz de ? Hayatın başka bir yerinde iniverseydik, ıhlamur ağaçlı bir evin kapısından giriverseydik... Hayatın bütün kederlerinden uzak olunmuyor elbet ama, boş verseydik, "Adam sen de" deyip geçseydik mesela dam iki yerinden akıyorsa. Demli çay kokulu odalarda iki lokma laf etseydik, hiç değilse iki hırkasını daha eskitseydik kışların. Adam gibi yaşamış insanların aydınlığı yüzümüzde, doğruluğu, doğru dürüst yaşamışlığın, haklılığı, yorgunluğu yüzümüzde, ölseydik... Güldüm. Görmüşse Piraye Hanım da gülmüştür. Elimi salladım, baktım arkasından... Gitti işte Saliha gördün mü ? Belki daha iyi oldu böylesi. Artık senin gibi o da içimdeki küçücük odalarda yaşayacak. Yıllar sonra hatırlayacağım, balığa gittiğimizi, yüzündeki çocuksu heyecanı, gülüşünü, menekşelere bakışındaki tertemiz yorgunluğu... Sen başkasın Saliha, gücenme sakın, sen can yoldaşımsın. Ama nasıl hatırlıyorsam seni o en güzel halinle, o narçiçeği elbisenle hani, o upuzun saçlarını yüzüme dolayışın, iğde kokunla nasıl hatırlıyorsam, onu da güzel hatırlayacağım. Sor bana bak, "Hiç hatırladın mı bunları bunları ?" de. Sor bak hiç unuttum mu... O, eski bir şarkının gelişi gibi geldi ansızın, birden çıkan bir esinti, hatırladığım bir koku gibi, senden bir şey gibi geldi, eski bir heyecan gibi, unutmadığım ama çok özlediğim o yürek çırpıntısı gibi... Sen gittiğin sabah bir kuş gelmişti pencereme. Bir hediye gibi senden. Öyle sanmıştım, öyle baktı ki gözlerime seni gördüm. Günlerce bekledim sonra, şafakta, olur olmaz vakitte bekledim gelmedin. Ne duygulu, ne çocuk, ne delidoluydun. Küçücük bir kuş gibi gerçekten... Hiç kimseye benzemezdin ki. Radyo tiyatrosunu dinlerken kış akşamları, hani çaylarımızı içerken, çekirdeklerimiz avuçlarımızda, sehpanın üstü dolu dolu çekirdek kabukları... Tırnaklarını ısırıp bana sokuluşunu, gözlerini kocaman açıp,

olanlara gerçek hayatlarmış gibi aldanışını hatırlıyorum, gözlerinde gidip gelen sevinci, üzülüşü. O oyunlardaki yakışıklı benmişim gibi düşünürdün biliyorum. Okuduğun bir kitabın bir yerinde ansızın gözlerin dolu dolu olurdu, yanıma koşardın, öperdin. Ama yazık ki ben o kahraman olamadım Saliha, nasıl üzgünüm bunun için. Şimdi düşünüyorum da hiçbir şeyi bu kadar çok istemedim. O son bakışın vardı ya, elimi tutuşun, terliydi ellerimiz titriyorduk, ağlıyorduk, tükenmiştin, bir insan nasıl öyle bakabilir, öyle baktın, kahramanlar kurtarır ben beceremedim Saliha, hem sade o değil üzdüm seni çok... Asıl beni asmak lazım evet. Pişmanlıklar evet sürüsüyle hem. Bir kılıç gibi çektin beni kınımdan, en derinine battım senin, en olmadık sözler ettim, niyesi yok işte ettim. Onun için mi gelmedin hiç pencereme ? Yorgunum çok... Ama içimde bir şey "Yaşayacaksın" diyor, "nasıl tutmuştu elini senin, nasıl bırakmamıştı..." O zaman yeniden küçücük bir kuş konuyor içime yaşayacağım. Unutamıyorsam unutmak istediklerimi ki unutmak imkânsız Saliha, o zaman belki hatırlamak istediğim şeylere daha sıkı sarılacağım. Ne güzel şeyler yaşadık biliyorsun, ne güzel, ne uzun zamanlar yaşadık...

"Heyt ! Duy Saliha, kuşlar ötüyor bak ! Her taraf ışıl ışıl ! Sevdiğin ağaçların yanından geçiyorum şimdi bak !"

Dolaştım. Belki sen de oradaydın, hava ne güzeldi. Uzun zamandır yürümediğim yerlere uzun uzun yürüdüm. Ta arka yollara... Her yanda hep sevdiğin çiçekler. Ne güzeldi eski baharlar bilirsin ya, buğulu menekşeler gözünde patlardı adamın. Acıkınca tatlı tatlı acıkırdık, susayınca tatlı tatlı. Her şey başka güzeldi... Boş ver, düşünme bunları düşünüp de ne yapacaksın, güzel işte her şey yine, üzülme sen... Sevdiğim şeyleri eski şarkılar gibi bölük bölük hatırladım, bir yerinden başlasan sen, bileceğim hepsini. Hatırlıyor musun, küçücük şeylere gözümüzden yaş gelinceye gülerdik ?

"Ne kuru fasulye yapardın sen be Saliha !.."

Yusuf'u gördüm. Lacivert takımı çıkarmış atmış yemişvermezin oraya, bir fanila, bir don, yol dibinde oturmuş ağlıyordu. Civanperçemi,

binbirdelik otları arasında yalnız. Elleri ellerini kurcalıyor belli sıkkın. Baktı bana, düşüp dizini kanatmış da yarasına üfleyecek kimsesi yok bir çocuk nasıl bakarsa öyle baktı.

"Üşüyeceksin Yusuf."
"Durdurabilirdik onları İhsan Amca..."

Neden bahsettiğini bilmiyordum. De hadi sus... Sussun da desin... Kocaman çekti içini, bıraktı. Uzaklara upuzun bir bakışla bakıp, ağlamasını incecik kanatlı ak bir kuş gibi uçurup sildi gözlerini.
ü"Çocuktuk o zaman. Sekiz yaşımızda yoktuk. Çok şişmandım ya İhsan Amca ondandı."
"Geçmiş zaman oğlum şimdi, ne olmuşsa olmuş, üzülme o kadar."
"O sabah süngere çıkacakmış babamlar, bilmiyorduk biz. Uyuyordum zor uyandım işte, baktım anam zor tutuyor Remzi'yi. Remzi de bilmiyormuş, uykusunda bilmiş gittiklerini, uyanıp koşmuş. Nasıl bağırıyordu..."
"Bul şu feneri Yusuf !"
"Kestirmeden inersek !"
"Yusuf koş !"
"Allah aşkına Yusuf !"
"Babaaa !"

Kapadı gözlerini. Kuş dolandı geldi yaş oldu gözlerinde. Ceketini sırtına koyup sarıldım, biraz sustuk öyle, rüzgârda saçları efil efildi Yusuf'un, burnunu koluna sildi.

"Yetişemedik İhsan Amca. O gece babamın bana sarılışını hatırlıyorum en son. Yüzüme başka bir bakmıştı. Niye öyle bakmıştı ? Sabun kokusunu, sakalının yanağıma batışını hatırlıyorum... 'Görüşürüz oğlum' dediydi."

Sarıldım iyice, titriyordu. Burnunu sildi yine, ağlamasını susturmak için güldü biraz.

"Giderken 'Siyu' dediydi İhsan Amca, 'siyu', 'görüşürüz' demekmiş. Sevmiyor desem olmaz, belki hasta. Gelse gelirdi. Hasrete can mı dayanır ? Sevmiyor belki... Ama öyle demek olmaz... Gelirdi yoksa..."

44

Kahveye vardığımda Rasim Dayı yoktu ortalıkta. Dört kişi, bir masanın kenarında Abdullah Çavuş'un başına toplanmış, alçak sesle, kafa kafaya vermişler konuşuyorlardı. Yüzleri endişeliydi.

"Gurbet Baba'nın orada mı gördün Remzi'yi Çavuş Allah aşkına, hele bir açık açık de şunu ?"

"Dedim ya uyuyamadım gece, yürüyeyim biraz dedim. Hava buz gibi böyle, askerdeki gibi. Değil aslında. Hey gidinin Abdullah'ı gece mavzer başı nöbette..."

"Etme be Çavuş ! De şunu !"

"Geçiver onu şimdi be Dayı sırası mı ?"

"Yürüdüm işte oraları boş ver, geldim beriki yolun oraya. Türbeden tarafa fısır fısır konuşmalar, kim konuşuyor ulan dedim bu saatte, bir bakayım dedim. Askerde olsa dayarsın iman tahtasına süngüyü. Şimdi boş ver. Ne dediydim, hah ! Baktım Remzi ! Allah inandırsın, boyu bir karış, belki iki karış uzamış. Ya Rabbim sen büyüksün ! Bir nur tutmuş her yanını, yüzü aydınlık !"

"Deme be Dayı !"

"Vallaha mı ?"

"Yalan mı söyleyeceğiz eşşoğlusu ! Fısır fısır konuşuyor orada bir şeylerle ! Taş kesmişim, sesim hepten çıkmıyor. Allah'ım koru ya Rabbim dedim, sindim oraya. Allah bir güç verdi baktım yüzüne. Dinliyor gibi, sonra yavaş yavaş kederlendi yüzü, sonra o ışık söndü. Hepsi göz açıp kapayana oldu. Yürüdü gitti Remzi. Kalakaldım orada, çöktüm olduğum yere, gücüm kuvvetim kesildi. Oracıkta uyumuş kalmışım, uyunur mu orada ? Gücendirdik evliyayı, o da Allah'ın hikmeti işte. Tövbeler olsun, konuşmuş konuşacağını yürüdü gitti Remzi. Kötü bir şeyler olmasın gene. Allah hayır etsin."

"Hayır etsin Çavuş."

"Hayır etsin."

Bakındım sağa sola yoktu Rasim Dayı. Arkaya dolandım, muhtar Ali Dayı'yı gördüm önce, sırtı bana dönük, oturmuş. Karşısında Rasim Dayı, o da oturmuş, gidecektim yanlarına vazgeçtim. Birbirlerinin omuzlarına dayamışlar başlarını ağlıyorlar. Görmediler beni, çekindim, çıkmadım yanlarına. Geldiğim gibi yandan dolanıp içeri girdim. Kendime bir bardak çay koydum. Çayı koyarken gördüm Muhtar Dayı çıktı gitti. Kimseye ağladığını belli etmedi, yan taraftan gitti. Ne oldu ki acaba ? Oturdum, bekledim Rasim Dayı gelsin. Gelmedi. Gece oluncaya bekledim. Gelmedi. Kahvenin ışığını söndürdüm, kapıyı çektim.

O gece bütün odalarımızı dolaştım Saliha. Piraye Hanım odayı tertemiz bırakmış. Senin resimlerine bakmış anladım, yerleri değişmiş azıcık, düzelttim. Hiç sormadı bana, ben de anlatmadım hiç. Nasıl anlatılır ? Sığar mı üç lafın içine onca yaşadığımız ? Dikiş makinen gıcır gıcır. Kapıları sen boyamıştın, boyamak lazım yine ama elim gitmiyor. Beraber boyamıştık aslında, amma yorulmuştuk, külüstür radyomuzda ne güzel şarkılar çalmıştı. Seni hep öyle güzel hatırlıyorum. Ben nereye gittimse büsbütün götürdüm seni, parmaklarımın arasında, cüzdanımda, içimde, parça parça mektuplarda, resimlerde götürdüm. Yaşlandım ben Saliha, sen hiç değişmedin her şeyin aynı, elbiselerin bile yeni kaldı, bak bunlar ilkbahar gibi eteklerin, kokun eksik yalnız. Yaşasaydın, mutlu mu olurduk hep bilmiyorum ya da mutluluk mu derdik adına yaşadığımızın ? Mutluluk ne ki Saliha ? Uyuyamadım o gece. Yattım da halbuki ama uyuyamadım. Tıkır tıkır dikiş makinen çalıştı gibi geldi kalktım. Sen uyandığın zaman nasıl tertemiz bakardın, gözlerini kırpıştırıp gülümserdin, serin serin akardın yaralarıma. Üzdüm seni çok. Ama hayat kolay değildi biliyorsun, acısı fazla kaçıyordu, hep fazla ödüyorduk, hep alacaklıydık biliyorsun. Üzdüm seni. Ama sen de bir gün bulaşık yıkarken kızmıştın da sessizce "Allahın belası" deyivermiştin duymuştum. Kesseler kanım akmazdı. Yıllarca o lafları düşündüm. Avundum olur öyle bazen, hem öyle demek istememiştin ama demiştin işte... Kızmıyorum sana şimdi. Ama affetmek unutmak değil. Şimdi bazen bir şey bir şey oluyor, hiç beklemedik zamanda, soğan kavuruyorum mesela, öyle işte söyletme beni... Aşkımız hep güzel değildi ikimiz de biliyorduk. Bilirsin işte ne olmadık şeylerden üzdük birbirimizi... Sigaramı camdan tarafa üfleyip, sana hiç bakmadan uzun uzun susmak isterdim. Dışarıda üzgün ağaçlar dururdu, bulutlar filan hep öyle. İçimin

uçup giden kuşlarını özlerdim. Sonra bir yürüyüverirdin sen koridorun ucundan, bir kaçamak bakıverirdin, kocaman, bin pişman, üşüşüverirdi içimin kuşları. Hiç dönmeyecek kuşlara üzülürdüm... Bazı akşamlar geliyorsun ya şimdi, dikiş makinen tıkırdıyor ya, kalkıp koşuyorum ya odalara, o zaman kal azıcık daha, gitme be Saliha...

Bir sigara yaktım, çay koydum, oturdum. Hava bir tuhaf, yağmur yağacak sanki, sular senden iki laf diyecek, o zaman susarım, camdan baksam, sana bakarım. Midem kazındı. İki parça peynir koydum ekmeğin arasına, oturdum baktım öyle. Her şey nasıl da aynı... Şimdi kalınca böyle uluorta, her şeye hazırlıksız bunca hazırlığa rağmen, Saliha, görüyorum ki ne yalnızca senmişsin istediğim, ne kavgalarım, ne gençliğim. Bir durmak belki, bir mutlu olmak bile değil belki, bir ılık su rahatlığı...

Sabaha karşı iyice serinledi. Namaz vaktinden az önce, dışarıda gürültü duydum, bir motor sesi az uzakta, sonra bir çatırtı duydum. Çıkmadım dışarı, çıkıp bakanlar olmuştur, ben çıkmadım. Ezandan sonra içim geçmiş kanepede, uyumuşum biraz. Horozlar ötünce uyandım, her bir tarafım tutulmuş. Aklımda Rasim Dayı var ya oyalanmadım. Elimi yüzümü yıkayıp doğruca kahveye yürüdüm. Yürürken baktım o yana şöyle. Anladım bir tuhaflık var, yok olmaz öyle şey, niye olsun ? Koştum. Niye olsun ? Olmaz. Gördüm ki vay ! Koca çınar boylu boyunca yerde. Ta dibinden kesmiş ki vay ! Rasim Dayı hiçbir şey yokmuş gibi camları siliyor kahvede. Toplandık ağacın etrafında önce. Bir Rasim Dayı'ya, bir ağaca baktık. Rasim Dayı camları siliyor. Yüzü kara sarı, belli uyumamış, belli çok kahırlı. Baktık. Camları siliyor Rasim Dayı, ne desek ? Arif Hoca bir bakış baktı bana ki vay ! Döndü oradakilere baktı. Yürüdü bir masaya oturdu, bağırdı:

"Sabahın hayır olsun Rasim Dayı ! Çayın yok mu çayın ?"

45

Birer bardak çayımızı içtik Arif Hoca'yla konuşmadan. Bir akşam uzun uzun bakmıştı yaktığı kandile, görmüştüm geçerken. Ne uzun bakmıştı. Ne muhteşem bir yenilgiyle, ne anlatılmaz, eski bir düş kırıklığıyla, ne karşılıksız bir sevgiyle bakmıştı... Sesime irkilmişti.

"Nereye kadar Arif Hoca ?"
"Gittiği yere kadar İhsan."

Sonra gülmüştü.

"De bakalım Öğretmen İhsan, nereye kadar ?"

Gülmüştük. Birazdan koşacaktı içeri, çocuklara akide şekeri külahlayacaktı, leblebi tozu dövecekti. Pirinç havan boş odalarda çın çın ötecekti, o daha hırsla dövecekti... Nasıl yapıyorsun bunu Arif ? Yavaş yavaş içinde büyüttüğün o şey, kan değişmeden nasıl kalabiliyor ? Kısacık bir zamanda bile, başka bir güne uyanmışsın gibi, hiç gitmediğin bir yere varmışsın gibi, bir can acısıyla belki, gelmiyor mu hiç aklına başka türlü olabileceği ? Demedim bunları. Sigaralarımızı içtik. Öyle baka baka uzaklara. Komşular da pek konuşmadılar. Öyle belli etmeden, bir çınara, bir Rasim Dayı'ya baktılar. Esintisiz, gölgesiz masalarında efkârlı cigaralar yaktılar, eski sevdalar, eski ağrılar hatırladılar. Yıllar eskisi cüzdanlardan, yıllar eskisi fotoğraflar çıktı bir masada. Bir masada, yıllar eskisi bir mendille gözlerini sildi Abdullah Çavuş. "Off Sarıyaylam, bugün de yaylayamadık seni bak" dedi, "zaten yaylayabilmekten de umudumu kesmişim artık..." Öyle sessiz, öyle hüzünlü baktı ki mendiline bilmeyen bile bildi, bilmese bile koca bir sevda acısı yazdı aklından, ya bir hastalık,

ya bir evlat acısı yazdı. Çaylarını içtiler. Bir ara yalnız, kısacık bir ara, kim kaldıracak çınarın ölüsünü diye baktılar birbirlerine.

Rasim Dayı sürmez elini, kestiğine göre. Yoksa kalacak öyle orta yerde her gün biraz daha kuruyacak. Anladılar Arif Hoca yapacak bu işi.

Çınarın ölüsünden yüzlerce oyuncak yontacak. Konuşmadılar ama. Çaylarını içtiler.

46

Dolandım durdum kıyıda, yukarı aşağı voltaladım, sonra atladım Davut Reis'in motoruna vurdum adaya doğru, ne zamandır kuruyordum. Görenler olmuştur belki, bakmadım. Deniz iyiydi, poyraz da vurdu ardımdan çabuk vardım, ada hiç değişmemiş, her bir şey yerli yerinde, kaç yıl oldu. Stelyo'nun meyhanesinde buldum Yannis'i, yine pilaki, yine çiroz, rakı günün o saatinde. Uzun uzun baktık öyle, gözlerimiz doldu. Oturdum.

Dönünce, eve kapandım bütün gün. Hiçbir şey yapmak gelmedi içimden, bir şey düşünmek istemedim. Uyudum az. Gece yine uyumadım. Yıllarca dinlediğim ağaçların salınışlarını dinledim, uzak köpekleri, kurbağaları. Ne güzeldi yıldızlar... Akşam olduğunda başka güzeldin Saliha. Sarı bir yorgunluk serilirdi yüzüne. Yastığımda bir çukurum vardı ya senin için, yatsan saçların çoğalırdı, sonuna kadar gidilmezdi saçlarının. Pişirdiğin yemeğin kokusu olurdu üstünde. Bahçenin, tozun, çiçeğin, sarmısağın kokusu ellerinde... Gözlerinde hep bir ışık, aklında hep bir şarkı muhakkak... Yıldızlardan bahsetmiştik de bir gece yine, "Uzak olunca güzel" demiştin, sonra dönüp bakmıştın. "Sen uzak olma."

"Desem ki yok başka istediğim, sen yanımda ol kocayıncaya bir tek, günah olur mu İhsan ?"

"Olur belki Saliha, hem yok mu başka istediğin sahi ?"

"Küçük küçük şeyler. Bahçenin şurasına çardak, her yana çiçek, dikiş makinesi bir de, perdeler için, başka başka şeyler için de. Düşünsem neler neler, ama olmasa da olur. İyimde kötümde sen ol, azıcık da laf etme ikide bir, gerisi düğün bayram."

Sen konuştukça daha güzelleşirdin. Saçlarını tarasan taramasan güzelleşirdin, narçiçeği elbiseni giysen giymesen. Sonra sen tutar kendini bırakıverirdin bembeyazına çarşafların, bacakların, ellerin, memelerin

çoğalırdı. Sonra yıldızlar büsbütün... Bir yerlerde olsan sen Saliha, bir gün kalkıp sana gelsem. İçimdeki bütün kötülüklerden, yorgunluklardan sıyrılıp kapına gelsem, bak desem bu kadar yalnızım işte... Horozlar öttü. Kırlangıçlar cıvıldadı arada bir. Deniz hiç susmadı. Bir ara Fikret Bey'i duyar gibi oldum. Odada dikiş makinen tıkırdadı gibi. Sonra kuşlar başladı. Ne mutluydular, mevsim bahar, sabah esintisinde limon çiçeğinin, yeşilin can acıtan kokusu. Unutmak mümkün değil Saliha... "Bana bir şey olursa İhsan..." demiştin bir gün, bir şeyler daha söylemiştin hatırlamıyorum bile bak, "Olur mu öyle şey canım !" deyivermiştim iki lafın ortasında. O gün bile "gerçekten" dinlememiştim seni. Sanmıştım ölüm dokunmaz sana... Eve koşmuştum, denizdeydim ya, koşmuştum. Nasıl yağmur yağıyordu. Sen kan içindeydin. O kadar kan. O koku. Sen nasıl beyazdın. Bir ellerin vardı ki nasıl beyaz. Oysa her şeyi düşünmüştüm, ama bu kadar erken... Baktım sana, titredim, ellerini tuttum, nasıl inanılmazca güvercindi ellerin çırpınıp tutunamayan, soğuktun. İçimde bir anarşisti zorluyordu beyazlığın, ne dualar ettim değişmiyordu. Ne koca bir düşüşle düştü başın... O türbeyi hiç sevmezdin ya Saliha, her akşam içimde bir kavgayı yakıyor şimdi Arif Hoca, niye sevmezdin anlıyorum, kandil yağı gibi tükenişimizi yakıyor, biliyor hem, ama isyanı benim kadar deli değil. Ya da ben hep öyle sandım, sandım ki ben kızgın bir yumruk, bir sağır çığlık kadar boyun eğmezdim, ama palavra be Saliha, zamanın acımasız sürekliliği kadar hiçbir şey cesaretini kıramaz bir aykırı düşüncenin. Oysa ne savaşlara kalkıştım. İçinde senin olmadığın hayatlar bile düşündüm evet itiraf ediyorum şimdi. Seni sevmediğimden değil, hiç olur mu öyle şey, çok gençtim, yapacak o kadar çok şey vardı ve sen vardın. Sen sevmezdin savaşmayı ya Saliha, ondan. Şimdi yoksun. Yapacak o kadar şey var yine, ama hiçbir şey eskisi gibi değil... Bir senin hayalin kaldı tutunacak elimde, kavgamdan geri kalan. Yenik bir kavganın son artığı, yırtık bir bayrak, son bir yumruk, bir sağır çığlık gibi seni saklıyorum şimdi... Kalkıp bir çay daha koydum, şeker bitmiş. Keçilerin çıngıraklarını duydum uyanıyorlar. Arif Hoca ezanı okudu, ne güzel okudu. Hava ağarıyor. Yüzümü yıkadım, tıraş olmak gelmedi içimden ne lazım şimdi, çıktım. Hava küfür gibiydi. Uzakta gemiler uğulduyordu. Lodostu. Şu eski lodos... Şu heybetli, hoyrat, kızgın, kavgacı, şu çok bilen, şu koca denizleri aşıp, şimdi dallarımıza, saçaklarımıza, köhne duvarlarımıza çarpa çarpa azalan, dar sokaklarımızda ıslak çamaşırlarımıza, yorgun atlarımızın sağrısına, kuytularda uyuklayan köpeklerin kulaklarına sürünüp sürünüp ölen, kokusu son bir hatırayı

bırakıp üstümüzden ayaklarımıza dökülen allak bullak lodos. Yok olmayacak böyle dinine imanına sövdüm, ceketimin yakasını kaldırıp ellerimi ceplerime soktum, pencereler çarptı, yürüdüm. Deniz bağırıyordu. Bir iki kapı açıldı önümde, sessizce kapı eşiklerini aştı ihtiyar adımlar. Kapı aralığı karanlığında, hayal gibi kollar yolculadı her birini omuzlarına dokunarak, "selametle", komşular namaza gidiyor, selamlaştık. Kara bir aydınlıktı. Gece, sanki zorla yeni güne yırtılıyordu. Küçücüktük Saliha. Yürüdüm. Yapacak başka bir şeyim yoktu.

Kahveye gelmeden daha gördüm Yusuf'u. Kesik orta çınarın tam dibinde gördüm, ince bir fidana su veriyordu. Çömelmiş, yüzünde hiç alışmadığım bir duruluk, rüzgârda efil efil saçları uçuyordu... Çatal çatal iki laf ettik.

"Destek bağla ona Yusuf."
"Bağlarım İhsan Amca."

Rasim Dayı yine yoktu ortalıkta. "Deniz keskin" dedi İbrahim. Yoktu, daha kapıları bile açmamıştı. Ah İbrahim nasıl yorgundun... Ceketimi kavuşturdum uçmasın. Arkaya dolandım, oradadır bakarsın, kayıkların arasından gördüm oradaydı. Az öteye koymuştu sandalyesini, niye öyle oturmuş ? Eski dostu lodosa çevirmiş yüzünü yine. Kıpırdamıyordu. Olmaz dedim, olur mu hiç. Deniz bağırıyordu. Niye öyle oturmuş ama ? Tahtalar çarpıyordu, "Çakalım bunları Rasim" desem... Biraz daha yaklaştım. Rüzgâr bembeyaz saçlarını yalıyordu, keçe yeleği üstünde yine, hiç üşümez bu Rasim. Akşam masayı şöyle atarız ha Rasim ? Kıpırdamıyordu. Şöyle kuytuluğa ha ? Hiç kimse yoktu. Desem mi ? Alışkın bir yalnızlıkla uzağa bakıyordu. Kayıklarımızın en güzeline binip gidecektin, sen sonunda bir gün çıkıp gidecektin biliyordum ama erken değil mi Rasim ? Ellerinde, göğsüne yakın, boş bir çerçeve tutuyordu, bir çocuk gibi kucağında, sigara paketi kadar, kehribar. Ağlıyor muydu ? Gidemedim yanına. Ayaklarında köpükler dağılıyordu. Kımılda koca Rasim, sen benim umudumsun, beceremem sensiz. Boğazımda sesim boğuldu. Diyemedim. Allah'ını seversen Rasim, gelemem yanına, kuvvetim yok o kadar. Filizimiz, yaprağımız kurur Rasim... Deniz bir acayip uğuldadı, koca bir dalga çarptı taşlara seyreldi. Kalkar birazdan, çay koyar, ortalığı filan süpürür, ne bileyim bir şeyler yapar, bakarsın kemanıyla alaturka bir şeyler çalar

söylememiş miydim, kessen içini kıpkırmızı şarkılar, kıpkırmızı leylekler, ağaçlar, Şarlo'lar akar. O kestiğin yerden ölürse, ölmez ya, hadi deyiver ölürse, son damla canı tutunamayıp daha düşerse, tek bir "ah" der belki. Kalkar şimdi. Rasim o be ! Ete kemiğe bürünse o son damla canı, bir adı olsa, yengisiz bir kavgada bile bile dövüşen, başkalarının düştüğü yerde son düşen isyancının adı ne ise o olur, kara bir küheylandan kara bir öfke gibi düşer acısı o zaman. Kalk Rasim... Baksa, gülecektim, "Biliyor musun Rasim, Yannis'le barıştım ben" diyecektim, belki duymaz bağıracaktım, "Yine hep âşık Saliha'ya, değişmemiş hiç hergeleci !"

Koskoca Rasim o, bir şey olmaz.

"Hatırlasana Rasim ! Ta karşı yoldan mızıkasını üflerdi eşşoğlusu, anlarsın ya, duyursun diye Saliha'ya. İki sevda türküsü üfleyip kaçardı, güler geçerdi Saliha. Rasim !"

Gökyüzünün o ince uzun çizgisine baktım. Ağlayacaktım. Ne büyüktü, ne değişmez... İçimde bir şey bitiyordu... Koca koca taşlar düşüyordu içimde. Tutunmak... Rasim Dayı'nın denize baktığı yerden, ta ötelerden, uzak uzak, upuzun, dumandan bir iplik dağılıyordu. Bir uğultu duyuyordum kıyısız gemilerin uğultusuydu belki kırlangıçların... Kopuyordum... Bir Rasim'e baktım, bir uzağa. Deniz çağıldadı bir, martılar çağıldadı.

"Leylekler Rasim Dayı !"

Bir de incecik bir kaval sesiydi duyduğum, "hüvelbaki"ler arasından...

Bir ada yaparsın kendinden,
Kendine çıkılmaz boğulursun.

Kaynakça

Kudret Cevdet, Karagöz, cilt 1, Bilgi Yayınevi, 1968.
Şefik, Eşref "Tarihi Türk Güreşleri", Hayat dergisi, 8 haziran 1961, sayı 24.

DOĞAN KİTAP

Kıyısız Gemiler

GÜNHAN KUŞKANAT

"Sen konuştukça daha güzelleşirdin. Saçlarını tarasan taramasan güzelleşirdin, narçiçeği elbiseni giysen giymesen. Sonra sen tutar kendini bırakıverirdin bembeyazına çarşafların, bacakların, ellerin, memelerin çoğalırdı. Sonra yıldızlar büsbütün... Bir yerlerde olsan sen Saliha, bir gün kalkıp sana gelsem. İçimdeki bütün kötülüklerden, yorgunluklardan sıyrılıp kapına gelsem, bak desem bu kadar yalnızım işte...
(...)
Gökyüzünün o ince uzun çizgisine baktım. Ağlayacaktım. Ne büyüktü, ne değişmez... İçimde bir şey bitiyordu... Koca koca taşlar düşüyordu içimde. Tutunmak... Rasim Dayı'nın denize baktığı yerden, ta ötelerden, uzak uzak, upuzun, dumandan bir iplik dağılıyordu. Bir uğultu duyuyordum kıyısız gemilerin uğultusuydu belki kırlangıçların... Kopuyordum... Bir Rasim'e baktım, bir uzağa. Deniz çağıldadı bir, martılar çağıldadı."

1962'de İstanbul'da doğdu. Kadıköy, Fatih ve Ataköy'de, o yılların çocukları gibi tozlu arsalarda, ağaç tepelerinde büyüdü. 1980-1983 arası New York'ta yaşamayı denedi. Marmara Üniversitesi İngiliz Dili Bölümü'nü 1988'de bitirdi. Yazarın ilk öykü kitabı olan Kış Leylekleri 2005'te Doğan Kitapçılık tarafından yayımlandı. Bu kitapla aynı yıl Cevdet Kudret Edebiyat Ödülü'nü aldı. 1996'dan beri Yeditepe Üniversitesi lisans ve lisansüstü programlarında İngilizce dersleri vermeyi sürdürüyor. Fotoğraf çekmek ve gitar çalmak sevdiği diğer uğraşlar.